

MUSEOVIRASTON TILINPÄÄTÖS

2025

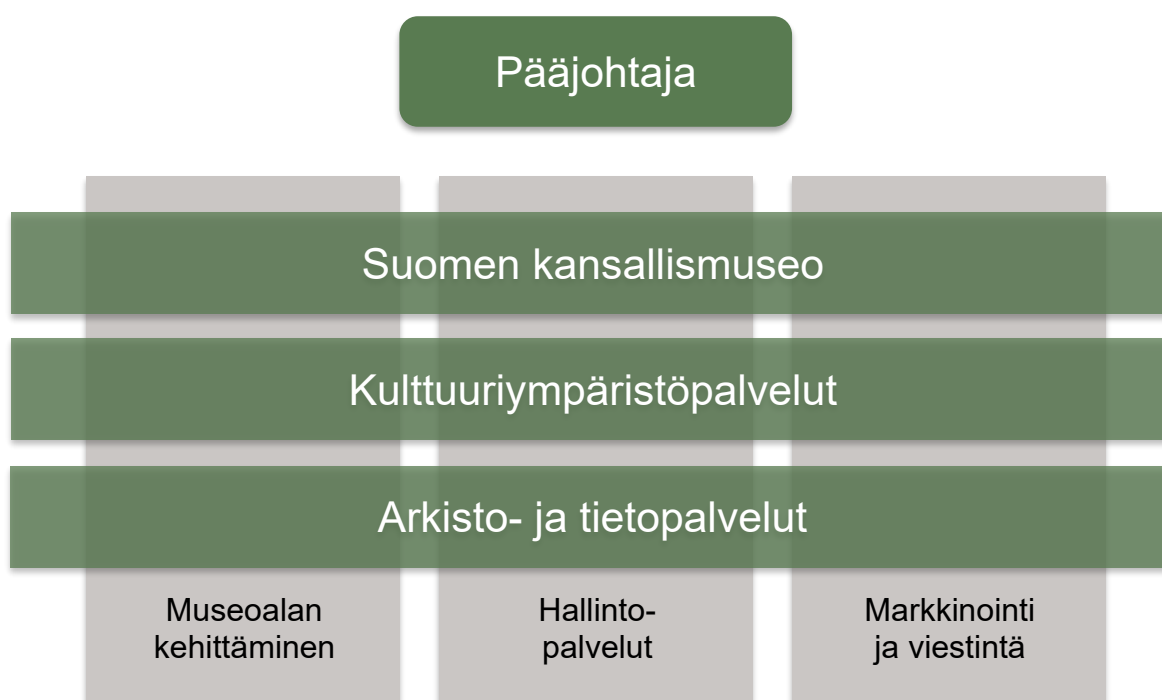

Museovirasto

SISÄLLYS

1. Toimintakertomus.....	3
1.1. Johdon katsaus.....	3
1.2. Tuloksellisuus.....	8
1.3. Vaikuttavuus	15
1.3.1. Toiminnan yhteiskunnallinen vaikuttavuus.....	15
1.3.2. Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus	19
1.4. Toiminnallinen tehokkuus	21
1.4.1. Toiminnan tuottavuus ja taloudellisuus	21
1.4.2. Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus.....	33
1.4.3. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus.....	38
1.5. Tuotokset ja laadunhallinta	39
1.5.1. Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet	39
1.5.2. Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu.....	43
1.6. Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	52
1.7. Tilinpäätösanalyysi	56
1.7.1. Rahoituksen rakenne.....	56
1.7.2. Talousarvion toteutuminen.....	56
1.7.3. Tuotto- ja kululaskelma	56
1.7.4. Tase.....	57
1.8. Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma.....	58
1.9. Arviointien tulokset.....	58
1.10. Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä	58
2. Talousarvion toteutumalaskelma	59
3. Tuotto- ja kululaskelma	62
4. Tase	63
5. Liitetiedot	65
6. Allekirjoitus	75

Museoviraston organisaatio 2025

1. Toimintakertomus

1.1. Johdon katsaus

Johdon katsaus vuoteen 2025

Toimintaympäristön tilanne ja julkisen talouden kehitys

Julkisen talouden ongelmat näkyvät hallitusohjelman kautta viraston toiminnassa ja taloudessa. Virasto joutui loppuvuonna 2024 viemään läpi vuodelle 2025 kohdistuneet yhteistoimintaneuvottelut ja sopeuttamaan toimintaansa muutenkin ankarasti johtuen kehysriihessä 2024 tehdyistä leikkauksista ja kestävyysvajeesta, joka on syntynyt aiempien vuosien hintojen noususta ja kasvaneista kiinteistä kustannuksista, sekä Kansallismuseon laajentuvan toiminnan puuttuneesta rahoituksesta ja museon sulkuajan tulomenetyksistä. Vuoden alkupuoliskolla toteutetut laajat lomautukset vaikuttivat viraston toimintaan merkittävästi.

Valtion täydentävässä talousarviossa saatiin kuitenkin puuttuvaa kertarahoitusta vuodelle 2025 kausimuseoiden avaamiseen. LTA III 2024:ssä sekä LTA II 2025:ssä saatiin rahoitusta Kansallismuseon uudisosan ohjelmistotuotannon käynnistämiseen ja toteuttamiseen sekä kevään kehysriihessä ratkaisu Kansallismuseon sulkuajan lipputulosten kompensoinnin ja laajentuvan toiminnan rahoituksesta JTS:ssä esitetyllä tavalla, joten osa jo päätetyistä lomautuksista voitiin perua. Edelleen toimintakykyyn ja jatkuvuuteen kohdistuu kuitenkin merkittäviä riskejä, joita kertaluontoiset rahoituserät eivät ratkaise. Vaikka Suomen kansallismuseon laajenevaan toimintaan on saatu pysyvää lisäystä, kestävyysvaje tuleville vuosille on edelleen olemassa. Inflaatiokehitys on ollut nyt hitaampaa, mutta virasto altistuu jatkossakin huomattaville kustannusten nousulle taloutensa rakenteen takia.

Kiristynyt maailmantilanne vaikutti entisestään varautumisen korostumiseen koko yhteiskunnassa, joten kulttuuriperinnön ja omaisuuden turvaamisen ja jatkuvuuden turvaamisen kysymykset olivat toimintavuonna vahvasti esillä, ja niitä on talouden alhosta huolimatta ratkottava lähivuosina.

Sivistyshallinto 2030 -uudistushanke ja fuusio Suomenlinnan hoitokunnan kanssa

Vuoden aikana valmisteltiin tiiviisti fuusiota Suomenlinnan hoitokunnan ja Palkeiden kanssa sekä osallistuttiin sivistyshallinnon yhteisen perustietotekniikan keskittämisen valmisteluun. Uusi organisaatorakenne, työjärjestys ja henkilöstöä koskevat muutokeskustelut, esihenkilöiden vahvistaminen ja henkilöstön sijoittuminen saatiin määräajassa valmiiksi yhteistoiminnassa yhdistyvien virastojen luottamusmiesten kanssa. Henkilöstöstä muodostetut teemaryhmät työskentelivät sellaisten keskeisten toimintojen parissa, joihin vuoden alkuun mennessä oli kiireellisimmin haettava yhteensovittamista. Virastojen yhteinen fuusiojohtoryhmä kokoontui kuukausittain, virastojen johto viikoittain ja molempien virastojen työnantajaryhmä useita kertoja tarvittaessa.

Monipuolista museotoimintaa

Suomen kansallismuseossa Kansallismuseon avaamisen intensiivinen valmistelu oli vuoden keskeisiä painopisteitä. Päärakennuksen sekä uudisosan tilojen sisustussuunnittelu ja opastekokonaisuus, tekniikan, rakenteiden ja muun infrastruktuurin hankintojen valmistelu, perusnäyttelyiden muutossuunnittelu, avausnäyttelyn suunnittelu, päärakennuksen muiden tilojen käyttökonseptit, esineiden kartoittaminen ja käsittely useita tulevia näyttelyitä varten, ravintola-kahvila-catering kumppanin kilpailutusprosessi sekä rekrytoinnit ovat kaikki olleet laajoja työkokonaisuuksia työllistäen useita yksiköitä. Epävarma rahoitustilanne jarrutti etenkin avausnäyttelyn etenemistä. Kevään riihessä sekä II lisätalousarviossa tehdyt rahoituspäätökset mahdollistivat kuitenkin tehokkaamman etenemisen.

Lisärahoituksen turvin pystyttiin muut Suomen kansallismuseon kohteet pitämään avoinna. Suomen kansallismuseon kaikkien kohteiden kokonaiskävijämäärä (542 509 käyntiä) ylitti sekä tavoitteen että edellisen vuoden kävijämäärän, vaikka tapahtumaohjelmisto oli resurssisysteistä rajoitettua. Louhisaassa kävijöiden huoli museokohteen tulevaisuudesta sai normaalia enemmän kävijöitä

liikkeelle. Olavinlinnan 550. juhluvuoden ohjelmisto toteutettiin yhteistyössä kumppaneiden ja alueen toimijoiden kanssa. Ympärivuotisella ohjelmistolla on tavoiteltu laajempia kohderyhmiä, uudenlaisia vierailukokemuksia sekä alueellista elinvoimaa. Seurasaaressa kesämökki siirrettiin paikoilleen avattavaksi ulkomuseon ensimmäisenä lähimenneisyyden kohteena vuonna 2026. Suomen merimuseossa avattu suosittu Muumi-näyttely piti kävijämäärän korkeana, vaikka perusnäyttely purettiin uudistamista varten.

Suomen kansallismuseon kokoelmastrategian päivitys valmistui. Strategiassa näkyvät aiempaa enemmän mm. kestävä kokoelmatyö, kokoelmien monimuotoistuminen, osallistuminen, kokoelmien käytön lisääminen, dekolonisaatio sekä nykyajan dokumentoinnin tarkempi linjaaminen. Muutoshankkeet ovat edellyttäneet esinelikenteen ja käsittelyprosessien tehokasta järjestämistä ja kehittämistä. Muutosten sekä laajojen näyttelyhankkeiden vuoksi museon kokoelmat ovat olleet rajoitetusti ulkopuolisten asiakkaiden saatavilla. Suomen kansallismuseo palautti Beninin tasavallalle kuninkaallisen seremoniaistuimen, joka oli tullut museon kokoelmiin 1920-luvulla kokoelmavaihdossa Ranskasta. Suomen valtuuskuntaa johti tiede- ja kulttuuriministeri Mari-Leena Talvitie. ”Kataklen” palauttaminen Beniniin oli neljäs kansainvälisesti merkittävä kulttuuriperinnön palautus, jonka Suomen kansallismuseo on toteuttanut viime vuosina.

Toimitilamuutokset ja mittavat kokoelmahankkeet jatkuivat

Kansallismuseon rakennushankkeiden vuoksi osa Museovirastosta toimi syksystä 2023 kevääseen 2025 väistötiloissa Pasilan ns. Läänintalossa yhteisessä työympäristössä Etelä-Suomen AVI:n kanssa. Pääosin säästösyistä virasto irtisanoi väistötilan, ja keväällä 2025 toimintaa keskitettiin Sturenkadun tiloihin. Näistä luovuttiin syksyllä 2025 ja siirryttiin vielä kerran edullisempaan väistötilaan Hakaniemenranta 6:een, jossa toimitaan, kunnes virasto pääsee muuttamaan takaisin Kansallismuseon tontille syksyllä 2026.

Toimitiloista työn muutokseen ja digitaalisuuteen -hanke saatiin valmiiksi vuoden lopulla, hanke toteutui budjettiin ja kehykseen 2023–25 saadun erillISRahoituksen turvin. Museoalan mittakaavassa erittäin suuressa ja haastavassa hankkeessa käsiteltiin miljoonia esineitä, kuvia ja muita kulttuuriperintöobjekteja kaikkiaan noin 100 htv:n voimin. Fyysisinä siirtoina hanke kattoi noin 200 kuorma-autollista aineistoa ja hyllymetreinä yli 19 kilometriä. Hankkeella samalla kehitettiin ja parannettiin kokoelmien hallinnan laatua ja edellytyksiä myös massadigitoinneille ja automatisoinnille, kuten tekoälyn valjastamiselle työkaluksi kokoelmien hallinnassa. Hanke mahdollisti Sturenkadun toimitiloista luopumisen ja on osa viraston pitkäjänteistä tilasäästöohjelmaa.

Kokoelma- ja konservointikeskuksen (KoKe) laajennustyön osana valmistuivat myös uudet asiakaspalvelutilat. Uusia kokoelma-asiakkaita on pystytty hankkimaan niin, että lisää ei ennen 2027 ole mahdollista ottaa sisään. KoKe toimii myös hallinnonalan näkökulmasta tärkeänä Kansallisarkiston kokoelmien ja asiakaspalvelun väistötilana 2026–2027.

Kansalaislöytöjen käsittelyn rästien purkaminen hidastui tehtyjen lomautusten vuoksi ja uusien löytöjen määrä ylitti yhä käsittelyresurssit. Uuden asiakaspalvelun avaamista ja digitaalisia palveluita valmisteltiin. Viivakoodien käyttöönotto suuressa mittakaavassa on ollut suuri panostus. Viivakoodit tulevat mahdollistamaan asiakaspalvelun toteuttamisen etäisyyksiltään ja pinta-alaltaan valtavassa Kokoelmakeskuksessa.

Museoviraston kirjaston merkittävää rakenteellista muutosta jatkettiin. Kansallisesti merkittävä rareteettikokoelma siirrettiin Kansalliskirjastoon, jossa sen löydettävyyttä tutkimuskäyttöön paranevat ja kokoelman tarvitsemat erityisosaamiset on paremmin tarjolla. Kirjaston kokoelmaa inventoitiin ja suuri määrä vähän käytettyä aineistoa siirrettiin varastokirjastoon. Lopputulemana virasto saavuttaa tilasäästöjen lisäksi paremmin asiakastarpeisiin vastaavan aktiivikokoelman.

Viraston arkistoaineiston käyttöön lanseerattiin arkistohallintajärjestelmä YKSA. Järjestelmän kautta aineiston saatavuus ja löydettävyyttä on parantunut merkittävästi ja tiedonhallinnassa on voitu siirtyä moderneimpiin toimintatapoihin.

Arkisto- ja tietopalveluiden HBL-hanke jatkui Konstsamfundetin rahoituksella. Hufvudstadsbladetin, Borgåbladetin ja muiden lehtien kuva-aineistoa on digitoitu ja luettelointi 2025 aikana yli 4 500 korkealaatuisesta kuvasta. Hankkeen aikana on tähän mennessä mm. puhdistettu 10 000 alkuperäistä lasinegatiivia. Aineiston pohjalta tehtiin kesällä 2025 yhteistyössä Konstsamfundetin kanssa kolmiosainen kaupunkitilaan toteutettu valokuvanäyttely Helsingissä, Porvoossa ja Tammisaaressa.

Hanke on saanut runsaasti näkyvyyttä ja tuonut saataville arvokasta suomenruotsalaista kulttuuriperintöä.

Kulttuuriympäristötyötä muutosten keskellä

Kulttuuriympäristöpalveluiden toimintaa heikensivät lomautukset, täyttämättömät vakanssit ja määrärahojen supistuminen. Työssä priorisoitiin kiireellisiä ja vaikutuksiltaan merkittäviä lausuntoja ja lupia, jotta yhteiskunnan toiminnan kannalta merkittävät kaava-, rakennus-, restaurointi- ja korjaushankkeet voisivat edetä. Tehtäviä kuitenkin jonoutui, ja mahdollisuudet kehittää toimintaa kapenivat. Vuoden kuluessa valmistauduttiin virastofuusion myötä yhden yksikön lakkauttamiseen sekä tiivistyvään yhteistyöhön Suomenlinnan hoitokunnan kanssa.

Vaikka lausuntojen käsittelyajat pysyivät asiakkaiden kannalta kohtuullisina, talouden niukkuus vähensi mm. kohdekäyntejä ja kuormitti myös muita toimijoita. Kulttuuriympäristöjen säilymiseen vaikuttaa negatiivisesti valtakunnallisen RKY-inventoinnin päivityksen siirtyminen tulevaisuuteen. Loppuvuodesta saatiin kuitenkin ympäristöministeriöltä pieni rahoitus, jolla päästiin työssä alkuun. Valtakunnallisesti merkittävien arkeologisten kohteiden VAT-inventointi tuli voimaan 1.3.2025. Julkisen talouden niukkuus ja lakimuutokset toivat kasvavia haasteita. Valtio ja seurakunnat pyrkivät enenevässä määrin luopumaan kiinteistöistään, ja toisaalta puolustusvoimat investoi voimakkaasti ja uudistaa myös kulttuurihistoriallisesti arvokkaita varuskunta-alueitaan. Nämä lisäävät viraston työmäärää.

Vuoden 2025 alusta voimaan tullut rakentamislaki helpottaa purkamista, rajaa valitusoikeuksia ja tuo paineita muiden suojelukeinojen käyttämiseen. Museovirasto otti kantaa kulttuuriympäristön suojelun merkittävimmän välineen, alueidenkäyttölain, uudistamiseen. On ennakoitavissa, että lakiuudistusten vaikutus kulttuuriympäristöjen suojeluun on heikentävä.

Alueellinen eriytyminen, rakennusten käytön puute ja purkamisen lisääntyminen haastavat kulttuuriympäristöjen säilymistä valtakunnallisesti. Varautumisen ja kulttuuriomaisuuden suojelun merkitys vahvistuivat, myös kansainvälisessä yhteistyössä.

Museovirasto tuotti uutta tietoa ja jatkoi kehittämistyötä ilmastomuutoksen ja digitalisaation teemoissa pitkälti ulkopuolisella rahoituksella: vuoden kuluessa tuotettiin tietoa virtavesien ja saaristoalueiden kulttuuriperinnöstä, kehitettiin ilmastovaikutusten seuranta sekä digitaalista lupa-asiointia. Kestävää kehitystä tukevaa korjausneuvontaa julkaistiin edelleen Korjaustaito.fi-sivustolla. Lisäksi järjestettiin muun muassa koulutuksia, viestittiin aktiivisesti mm. blogissa ja osallistuttiin Kulttuuriperintöbarometrin toteutukseen.

Museoalan kehittämistä, varautumista ja kansainvälistä kulttuuriperintösopimustyötä

Museoalan ohjaukseen ja kehittämiseen käytettävissä olevat voimavarat vähenivät säästötoimenpiteiden ja lomautusten takia. Tämä vaikutti muun muassa museokentälle suunnattujen valtionavustusten käsittelyaikojen venymiseen monen avustuksen osalta. Vuoden 2025 osalta jouduttiin myös luopumaan alan ajankohtaisista asioista keskustelevalta, koko museokentälle suunnatun Museoalan Teemapäivien järjestämisestä. Tällä on haitallista vaikutusta koko alan kehittymiseen ja vaikuttavuuteen. Valmistautuminen seuraaviin museolain mukaisiin, vuonna 2026 alkaviin vastuumuseoneuvotteluihin käynnistyi. Vastuumuseotyötä tukeva ja sen vaikuttavuutta indikoimaan pyrkivä hanke alkoi OKM:n erillisrahoituksella. Museoiden vaikuttavuushankkeessa on vahvistettu museoiden vaikuttavuusajattelua, kehitetty toiminnan seuranta sekä etsitty mm. kulttuuriympäristötyön ja muun vastuumuseotyön yhteisiä tavoitteita. Hanke tukee museolain mukaisiin neuvotteluihin valmistautumista.

Kulttuuriomaisuuden suojelu on jatkuvasti kasvavan huomion kohteena osana kokonaisturvallisuuden ja varautumisen kysymyksiä, myös kansainvälisesti. Museoviraston valmisteleva esitys Haagin yleissopimuksen mukaiseksi kulttuuriomaisuuden luetteloksi luovutettiin opetus- ja kulttuuriministeriölle joulukuussa 2023 ja keväällä 2024 tehtiin esitys jatkotoimiksi. Vuonna 2025 asiassa ei vielä päästy etenemään konkreettisten toimintamallien rakentamiseen Haag-esitykseen liittyvien päätösten viivästymisen takia. Siitä huolimatta Museovirasto edisti varautumiseen liittyvää koulutusta yhteistyössä Suomen Palopäällystöliiton ja pelastuslaitosten kumppanuusverkoston kanssa sekä osallistui asiantuntijavaihtoihin lukuisiin varautumista käsitteleviin seminaareihin. Myös yhteistyötä lähimaiden kanssa kehitettiin esimerkiksi Pohjoismaisen ministerineuvoston puheenjohtajuuskauden osana, Itämeren maiden kulttuuriperintöyhteistyössä ja Hanasaaren järjestämässä Suomen ja Ruotsin

varautumisyhteistyötä kehittävässä koulutuksessa. Museovirasto osallistui jäsenenä myös Haagin sopimuksen komiteatyöhön.

Aalto-arkkitehtuuri-esitys (*Aalto Works*) Suomen seuraavaksi maailmanperintökohteeksi valmistui ja luovutettiin ministeriölle, josta se lähti tammikuussa UNESCOlle. Kesän jälkeen siirryttiin arviointivaiheeseen, joka alkoi elokuussa kansainvälisen ICOMOS:in toteuttamaan tekniseen arviointiin kuuluvalla kohdekierroksella. Vuoden aikana valmisteltiin myös Suomen kansallisen aieluettelon päivittämistä ennakoiden työväentaloihin liittyvää kansainvälistä sarjaehdotusta. Euroopan kulttuuriperintötunnuksen ja Euroopan kulttuurireittisopimuksen toimeenpanoa ja koordinoitua jatkettiin. Keväällä Euroopan neuvoston sertifioima Naiskirjailijoiden reitti laajeni Suomeen peräti viiden eri kohteen liittyttä reittiin.

Museovirasto osallistui kulttuuriperinnön ja ilmastonmuutoksen välistä yhteyttä tutkivan Resilient Cultural Heritage Partnership -hankkeen valmisteluun. Kymmenvuotinen hanke sai myönteisen rahoituspäätöksen Horisontti-ohjelmasta joulukuussa 2025, ja tulee tulevana vuosina merkittävällä tavalla vahvistamaan kulttuuriperinnön, ilmastonmuutoksen ja resilienssin väliseen yhteyteen kohdistuvaa tutkimusta Euroopassa.

Suomen ja Ruotsin yhteistyönä valmisteleva hakemus ”Tornionjoen lippokalastus – elävä kulttuuriperintö Ruotsin ja Suomen rajalla” Unescon ihmiskunnan aineettoman kulttuuriperinnön luetteloon valmistui ja lähetettiin Pariisiin keväällä. Tornionlaakson museo valmisteli hakemuksen yhteistyössä Museoviraston, Ruotsin Institut för språk och folkminnetin ja lippokalastusyhteisöjen kanssa. Päätös valinnasta saadaan joulukuussa 2026. Jo luetteloon nimetyn Pohjoismaisen limisaumaveneperinteen tukemiseksi järjestettiin Kotkassa ja Loviisassa syyskuussa pohjoismainen limisaumavenekonferenssi. Tavoitteena oli tukea konkreettisia käytännön hankkeita, jotka turvaavat arvokkaan elävän perinteen ja tietotaidon säilymisen sekä kehittymisen Pohjoismaissa ja kansallisella tasolla.

Tiedonhallinnan kehittämistä ja digitalisointia

Toimintamenoihin tehty leikkaukset ja viraston tiukka budjettiraami pakottivat keskeyttämään keskeisiä vuodelle 2025 suunniteltuja toimenpiteitä viraston digitalisaation ja varautumisen kehittämiseen. Digitointilinjaston valmistelut jäädettiin ja suojeluperusteisen 3D-tiedon ja toimintamallin työt peruttiin.

Viraston käytössä olevia voimavaroja keskitettiin OKM:n tuella toteutettuun niin sanotun Museoverkkokokonaisuuden keskeisten osien korvaamiseen ja uudistamiseen. Järjestelmä on keskeinen kulttuuriympäristötiedon ylläpito- ja jakelualusta. Kyseiset tietojärjestelmät ja tietovarannot olivat elinkaarensa päässä ja niiden ylläpito oli toimintaympäristön muutosten vuoksi välttämätöntä uusia. Teknisten töiden ja uusien puitesopimusten kautta riskejä pystytään hallitsemaan. Kokonaisuuteen liittyvät aikataulut kärsivät lomautusten ja täyttämättä jätettyjen vakanssien vuoksi.

Lupa- ja kokoelmapalveluiden digitalisointi edistyi vuoden aikana merkittävästi. Kokoelmakeskuksen keväällä 2026 aukeava asiakaspalvelu, viraston tietopalvelut ja viranomaislupiin liittyvä asiointi tulevat toimimaan sähköisellä alustalla.

Vuonna 2025 saatiin Sitran kärkihankerahoitus ”Tekoäly museotyön palveluksessa”-hankkeelle. Kansallislatterian ja Sitran kanssa toteutettavassa hankkeessa tullaan kouluttamaan kokoelmatyön ammattilaisia tekoälyn käytössä, kokeilemaan tekoälytyökaluja suuressa mittakaavassa, sekä luomaan parhaita käytäntöjä museotalalla ja virastossa käytettäväksi. Hankkeen tueksi kootaan kansainvälinen Advisory Pool.

Tietohallinnossa jatkettiin säästötoimenpiteitä ja tehostamismahdollisuuksien etsimistä. Pilvipalveluiden käyttöä lisättiin, lisenssimääriä minimoitiin ja vähemmän käytettyjä ratkaisuja ajettiin alas. Säästötoimenpiteet kohdistuivat pakon edessä myös virastolle tärkeisiin toimintoihin. Toimintavuonna keskeinen tavoite oli myös löytää keinoja hillitä Sivistysmalli 2030 -uudistushankkeen myötä syntyviä uusia kustannuksia.

Arkeologista tutkimusta, tutkimusinfraa ja kansalaislöytöjä

Vantaan Stenkullassa aloitettiin merkittävä viranomaisyönä toteutettava arkeologinen tutkimus. Yksityishenkilön rakennusprojektin mahdollistamiseksi suoritettavat tutkimukset tulevat kestämaan usean vuoden. Laaja-alainen tutkimus kohdistuu tunnetusti erittäin merkittävälle ja löytörikkaalle

alueelle. Kesän kaivauksilta kertyi suuri määrä löytöjä ja myös jälkitöiden työllistävyys tulee olemaan oleellinen.

Arkeologinen koekaivausryhmä toteutti vuoden aikana 39 tutkimusta. Kaupallisina toimeksiantoina virasto toteutti 38 tilausta.

Helsingin, Turun ja Oulun yliopistojen, sekä CSC:n kanssa allekirjoitettiin Arkeologia 2.0 -yhteistyön periaatesopimus. Yhteisten rahoitushakujen ja kansallisen tiekartan kautta rakennetaan yhtenäistä tutkimusinfrastruktuuria ja mahdollistetaan kansallisten tietovarantojen tehokkaampi käyttö tieteellisessä tutkimuksessa. Yhteistyöllä tavoitellaan EU-rahoituksen merkittävää lisäämistä suomalaisessa arkeologisessa tutkimuksessa ja viranomaistyön tukena.

Arkeologisten kansalaislöytöjen määrä pysyi suurena, vuosi 2025 oli ennätysvuosi. Vuoden loppuun mennessä virastolle oli ilmoitettu 7 198 löytöä. Kevään lämpimät säät ja aikainen lumen lähtö lisäsivät löytömääriä. Löytöjen volyymi ylittää viraston käsittelykapasiteetin.

Henkilöstö ja kehittäminen

Ensimmäistä puolivuotiskautta vuonna 2025 leimasivat laajat henkilöstön lomautukset, joissa toteutuivat noin 90 henkilön lomautukset eri pituisina ajanjaksoina. Lomautuksia oli mahdollista saadun lisärahoituksen ja uudelleensijoitusten takia perua. Irtisanomisiin ei jouduttu, mutta leikkauksista johtunut kulukuri vaikutti myös siihen, että virastossa oli tiukan rekrytointipolitiikan vuoksi alkuvuonna myös huomatta määrä täyttämättömiä vakansseja, jolla oli lomautusten lisäksi selvät vaikutukset viraston toimintaan ja palvelukykyyn. Laajojen lomautusten kohteena olleen henkilöstön kuormitus kasvoi ja osalla tämä näkyi työtuntien kasvuna. Epävarmuudesta aiheutuva kasvanut psykososiaalinen kuormitus tunnistettiin ja työterveyshuollon käynnit lisääntyivät jonkin verran. Vuonna 2025 järjestettiin henkilöstöhallinnon toimesta sarja nk. Työsuojeluvartteja, joilla pyrittiin vastaamaan sekä tiedontarpeeseen Museoviraston henkilöstöhallinnon prosesseista ja toimintamalleista että tunnistettuihin kehittämiskohteisiin liittyviin tarpeisiin työsuojelun ja työhyvinvoinnin teemoista. Osa tilaisuuksista järjestettiin sekä Suomenlinnan hoitokunnan että Museoviraston henkilöstöille. Henkilöstön toimintakyky ja kyky kohdata muutoksia ovat erinomaisella tasolla, eli vaikka vuoteen sisältyi kaksi toimitilamuuttoa Helsingissä, jatkui työntekeä muutoista huolimatta lähes keskeytyksettä. Loppuvuoteen ajoittunut ict-ympäristömuutos kuormitti henkilöstöä, mutta muutoksista selvitettiin erinomaisesti onnistuneen ict-muutosviestinnän ja tuen avulla.

Henkilöstön hyvinvointia ja jaksamista seurattiin erilaisin henkilöstökyselyin. Pulssi-kysely toteutettiin keväällä 2025 ja uudestaan syksyllä 2025 Suomenlinnan hoitokunnan ja Museoviraston yhteisenä kyselynä. Tiiviillä kyselyllä mitattiin henkilökunnan "pulsssia", tunnelmia fuusion kynnyksellä liittyen työhyvinvointiin ja työssäjaksamiseen. Pulssi-kyselyyn vastasi lokakuussa 160 henkilöä, joista 100 Museovirastosta ja 60 Suomenlinnan hoitokunnasta. Kyselyiden tulosten perusteella yleisenä havaintona voidaan sanoa, että asiat ovat lähtökohtaisesti hyvin. Pulssi-kyselyn ja HenkilöstöBaron perusteella suunniteltiin viraston yhteisiä toimenpiteitä.

Yhteisiä koulutuksia järjestettiin mm. työsuojeluun ja työhyvinvointiin liittyen. Fuusio-/Sivistyshallinto 2030 -muutoshankkeen toimesta järjestettiin henkilöstölle yhteisiä muutostukitilaisuuksia sekä johdolle, esihenkilöille ja teemaryhmille tukea muutuskonsultin toimesta. Suunnitelma esihenkilöiden ja henkilöstön koulutustarpeista vuonna 2026 valmisteltiin, koska fuusio edellyttää erityisiä koulutuspanostuksia.

Museoviraston ympäristöohjelma valmistui ja Ekokompassi-sertifikaatti myönnettiin onnistuneen auditoinnin jälkeen lokakuussa 2025.

Lähivuosien näkymät

Lähivuosien suuret haasteet toimintaympäristössä liittyvät kykyymme ja voimavaroihimme uudistua digitaalisesti. Tekoälyn ja automatisaation hyödyntämisessä olisi merkittävää potentiaalia koko toimialalle, mutta se edellyttää kehittämiseen panostamista ja järjestelmäinvestointeja. Suurimman haasteen lähitulevaisuudelle asettaa kuitenkin maailmanpolitiikan epävakaa ja epäselvä tila edelleen jatkuminen, jolla on vaikutuksensa valtion talouteen. Edelleen heikentyvän julkisen talouden näkymän mahdollisuus uhkaa viraston voimavaroja ja kykyä hoitaa perustehtävänsä. Toisaalta

maailman tilanteen epävarmuus korostaa varautumisen ja ennakkoinnin yhä kasvavaa merkitystä, mutta vähentyvät voimavarat kasvattavat kansallisesti riskejä myös kulttuuriperinnön säilymisen, suojelemisen ja hoidon näkökulmasta.

Suomalaisen yhteiskunnan näkymät taloudessa ja rakentamisessa, alueiden eriytymisessä, energiantuotannon kehityksessä ja yhteiskunnan varautumisessa vaikuttavat jatkossakin suoraan Museoviraston ja museoiden kulttuuriympäristötyöhön. Myös lainsäädäntöuudistuksilla on merkittäviä vaikutuksia työhön tulevana vuosina. Kulttuuriympäristön pidemmän aikavälin tulevaisuuden kannalta keskeistä on työ, jolla edistetään sen kykyä sopeutua ilmastonmuutokseen. Museovirastolla on yhdessä museoiden kanssa eturivin paikka korjaamisen ja kestäväen rakennuskulttuurin puolesta puhujana.

Vuoden 2025 Kulttuuriperintöbarometri osoittaa, että kulttuuriperinnön merkitys suomalaisille on kasvanut entisestään. Lähes kolme neljästä vastaajasta (75 %) kokee kulttuuriperinnön henkilökohtaisesti tärkeäksi, ja valtaosa (72 %) arvioi sen lisäävän henkistä kriisinsietokykyä. Toivoo polarisoituneessa maailmassa antaa se, että kulttuuriperintö nähdään hyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden lähteenä: se yhdistää ihmisiä, vahvistaa identiteettiä ja luo pohjaa yhteiselle ymmärrykselle.

Uudistuneena avautuva Kansallismuseo tulee muodostamaan ainutlaatuisen kulttuurikohteen Helsingissä ja Suomessa. Kansallismuseon toiminnan laajentaminen on mittava ponnistus, joka tuo uutta osaamista ja toimintamalleja, mahdollistaa Suomen kansallismuseon laajojen kokoelmien esittämisen suurissa näyttelytuotannoissa sekä digitaaliset ratkaisut ja innovatiiviset tavat esittää sisältöjä. Tulokset näkyvät myös Suomen kansallismuseon valtakunnallisessa toiminnassa ja museon muissa kohteissa, joiden vaikutus alueiden talouteen on merkittävä. Liikevaihdon kasvusta riippuu paljolti se, miten korkealle jo nyt vahvasti tulo-rahoitteisten ohjelmistojen profiili voi pitkällä tähtäimellä yltää. Edessä ovat ainutlaatuiset uudet mahdollisuudet, samalla kun jännitteinen maailmantilanne nostaa entistäkin kriittisempään asemaan kansallisen museon tehtävän sivistyksen, kulttuurisen ymmärryksen ja yhteisen tulevaisuusnäkökulman rakentajana.

Organisaation toimivuuden näkökulmasta keskeinen suuri muutos on Sivistyshallinto 2030 – uudistushankkeen mukainen Museoviraston ja Suomenlinnan hoitokunnan yhdistyminen ja uuden vuoden 2026 alusta aloittaneen viraston talouden ja toiminnan mallien sekä organisaatiokulttuurin rakentaminen. Uuden organisaation yhteisen näkemyksen ja henkilöstön hyvinvoinnin rakentamiseen on panostettava aiempaa enemmän.

1.2. Tuloksellisuus

Talousarvioesityksen 2025 tulostavoitteet

Tulostavoite	Toteutuma 2023	Toteuma 2024	Tavoite / arvio 2025	Toteuma 2025	Tietolähde
Objektien katselumäärät Finna-palvelussa, kpl	1 815 968	1 738 974	1 500 000	1 771 403	Finnan käyttäjätilastot ARTIn M-asetalla
Sähköisesti luetteloitujen objektien saatavuus Finna-palvelussa, kpl	378 875	421 441	450 000	447 961	Finna.fi-organisaation aineistot (Museovirasto + Kansallismuseo)
Museoiden ja linnojen kokonaiskävijämäärä	781 363	531 859	565 000	542 509	SKM ylläpitämä kävijätilasto
Museo- ja linnassakäynnin keskihinta, euroa	2,72	3,07	4,3	3,18	Kävijätilasto ja Kieku

Museo- ja linnassakäynnin keskitulo, euroa	4,88	4,85	4,5	4,70	Kävijätalasto ja Kieku
Työtyytyväisyysindeksi (Tutka, asteikolla 1-4)*	3,81	3,69	3,7	3,18	VM Baro
Kokonaishenkilötyövuodet	315	280	300	245	Kieku

* Seurantajärjestelmän muutoksen takia vertailtavuutta aiempiin vuosiin ei ole. Vuosien 2023-2024 toteutuma sekä vuoden 2025 tavoite koskevat aiempaa VMBaro-järjestelmää, jossa arviointiasteikko oli 1-5.

Tulossopimuksen 2024–2027 tulostavoitteet

Sivistys (koulutus, tiede, kulttuuri ja taide, nuoriso- ja liikunta) luo edellytyksiä talouden kasvulle (HO).

Tulostavoite 1 (TAE): Museovirasto tarjoaa entistä ajantasaisempaa ja vaikuttavampaa tietoa kulttuuriperinnöstä, luoden kestävän pohjan monimuotoiselle kulttuuriperinnölle yhteiskunnallisena voimavarana	
2025	- Käynnistetään RKY-inventoinnin uudistustyö pilotilla. - Virtavesien kulttuuriperintöä koskeva tilannekuvatieto on aktiivisessa käytössä virtavesihankkeissa.
Toteutuma 2025	- RKY-pilotin käynnistämistä vaikeuttivat toimintamäärärahojen vähyys, henkilöstövähennykset ja lomautukset. Suunnittelu aloitettiin ja aivan loppuvuodesta saatiin ympäristöministeriön hankerahoituksella taustatyön 1. vaihe käyntiin. - Virtavesien kulttuuriperinnön tilannekuva julkaistiin tammikuussa 2025. Julkistustilaisuus keräsi laajan yleisön (yli 300 henkeä) myös luontotoimijoita ja kunnostushankkeissa mukana olevia tahoja; tallennetta on katsottu 124 kertaa. Sekä Museovirasto että sidosryhmät viestivät aktiivisesti, verkkouutisen katselukertoja 725, blogin 133. Tilannekuvan pohjalta on ilmestynyt artikkeleita mm. talous-, tekniikka- ja ympäristöaiheisissa julkaisuissa. Sosiaalisen median luvut myös hyvät. Tutkijat löytäneet julkaisun. Kohderyhmien tilaisuuksissa esiteltiin aihetta.
Tulostavoite 2 (TAE): Kansallismuseo uudisosineen avautuu korkeatasoisena, kansallisesti ja kansainvälisesti merkittävänä kulttuurikohteena 2027 tuoden monipuolisilla ohjelmistoillaan uutta, kilpailukykyistä kulttuuritarjontaa ja vahvistaen Suomen ja Helsingin kulttuurista vetovoimaa.	
2025	Tilojen toiminnallisen infrastruktuurin hankinnat, ohjelmiston tuotanto sekä henkilöstön rekrytointi on käynnistetty ja ajanmukaiset työkalut palveluiden markkinointiin, myyntiin ja tuotannonohjaukseen on otettu käyttöön.
Toteutuma 2025	Päärakennuksen kalustesuunnittelua, hankintoja ja opastekokonaisuutta edistettiin suunnitellusti, verkkosivusto ja uusi lipunmyyntijärjestelmä kilpailutettiin, tuotannonohjausjärjestelmä otettiin käyttöön, ravintola-kahvila-catering kumppanin kilpailutus käynnistettiin. Perusnäyttelyiden päivityssuunnittelua jatkettiin, esinevalinnat valmistuivat ja rakenteiden valmistus aloitettiin. Uudisosan suuren avausnäyttelyn suunnittelussa ja hankinnoissa päästiin etenemään kokonaisvaltaiseen suunnitteluvaiheeseen myönteisten rahoituspäätösten ansiosta. Konsepti, synopsis ja esinevalinnat sekä arkkitehtuurisuunnittelun 1. vaihe valmistuivat. Päärakennuksen 1. ja 3. krs näyttelytilojen konseptit sekä vuoden 2028 näyttelyn konseptit valmistuivat. Suomen kansallismuseon organisaatio tarkistettiin, uusi ohjelmistotuotannon yksikkö käynnistettiin ja palvelumyynnin toiminnot siirrettiin Suomen kansallismuseo -toimintayksikköön. Uutta henkilökuntaa rekrytoitiin suunnitelman mukaisesti.

Tulostavoite 3 (TAE): Museovirasto panostaa kulttuuriperintöstrategian toimeenpanosuunnitelman ja muinaismuistolain uudistamisen ja toimeenpanon mukanaan tuomien muutosten toteuttamiseen.	
2025	- Museovirasto on jalkauttanut kulttuuriperintöstrategian toimeenpano-ohjelman toimenpiteet oman toimintansa suunnitteluun (palvelusopimukset). - Kansalaisten kulttuuriperintöä koskevat näkemyksiä on kartoitettu ja tulokset julkaistu Kulttuuriperintöbarometrinä yhteistyössä OKM:n ja YM:n kanssa.
Toteutuma 2025	- Osastojen ja yksiköiden palvelusopimukset on laadittu ottaen huomioon kulttuuriperintöstrategian toimeenpano-ohjelma - Kulttuuriperintöbarometri toteutettiin ja julkaistiin aikataulussa joulukuussa 2025. Barometrissa viestittiin yhdessä ministeriöiden kanssa ja erikseen.
Tulostavoite 4 (TAE): Museovirasto osallistuu aktiivisesti kansalliseen ja kansainväliseen yhteistyöhön kulttuuriperinnön merkityksen ja mahdollisuuksien tunnistamiseksi ja hyödyntämiseksi.	
2025	Aaltojen arkkitehtuuria koskeva esitys maailmanperintöluetteloon on jätetty UNESCOlle suunnitelman mukaisesti.
Toteutuma 2025	Esitys maailmanperintöluetteloon lähti ajantasaisesti tammikuussa UNESCOlle. Museovirasto vastasi arviointivaiheen koordinoinnista, joka alkoi elokuussa kansainvälisen ICOMOS:in toteuttamaan tekniseen arviointiin kuuluvalla kohdekirroksella.

Toteutetaan valtionhallinnon tuottavuusohjelmaa, jolla tuetaan hallituksen julkisen talouden kestävyysvajetta. Digitalisaation mahdollisuuksia hyödynnetään hallinnollisen työn vähentämisessä.

Tulostavoite 5: Virasto toteuttaa tuottavuusohjelman mukaiset toimet JTS 2025-2028:n mukaisesti huomioiden henkilöstön hyvinvointi ja palvelukyvyn laatu.	
2025	Virasto toteuttaa tuottavuusohjelman mukaiset toimet huomioiden henkilöstön hyvinvointi ja palvelukyvyn laatu.
Toteutuma 2025	Virasto toteutti tuottavuusohjelman mukaiset toimet henkilöstökustannuksia vähentämällä ja hankkeita karsimalla.
Tulostavoite 6 (TAE): Palveluita, aineistoja ja tutkimusinfrastruktuuria kehitetään saavutettaviksi, asiakaslähtöisiksi ja mahdollisimman digitaalisiksi	
2025	- Kokoelmien siirto Sturenkadulta Kokoelma- ja konservointikeskukseen on saatettu päätökseen ja jatkotoimet aloitettu. - Arkeologisen tiedon järjestelmien määrittysten tekeminen jatkuu, hankinnoissa on edetty suunnitelman mukaisesti ja tietovarannon ensimmäiset toteutukset on tehty. - Arkeologia 2.0 rahoitushaut ja kansallisen infrastruktuurin rakentaminen aloitettu resurssien puitteissa.
Toteutuma 2025	- Kokoelmien ja niihin liittyvän toiminnan siirto Kokoelma- ja konservointikeskukseen toteutui suunnitellusti. Kaikki Museoviraston kuva- ja arkeologiset kokoelmat sekä arkisto on siirretty ja niihin liittyvät toiminnot on aloitettu Kokoelma- ja konservointikeskuksessa. - Arkeologisen tiedon järjestelmien muutokset aloitettiin suunnitelmien mukaisesti. - Yhteistyösopimus yliopistojen kanssa on allekirjoitettu Arkeologia 2.0 osalta.

Selkeytetään opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalaan kuuluvaa virastorakennetta, kevennetään päällekkäistä hallintoa ja vahvistetaan virastojen tuloksellista ohjausta Sivistyshallinto 2030 - loppuraportin suuntaisesti huomioiden nykyisten yksiköiden erilaiset tehtävät.

Tulostavoite 7: Virasto osallistuu aktiivisesti Sivistyshallinto 2030 –uudistushankkeen valmisteluun ja toimeenpanoon koko sivistyshallinnon yhteistyönä.
--

2025	- Virasto valmistautuu uudessa virastorakenteessa toimimiseen ja toimeenpanee uudistushankkeen mukaiset toimet sivistyshallinnon yhteisten linjausten mukaisesti. - Museovirasto ja Suomenlinnan hoitokunta valmistelevat virastojensa yhdistymisen vuoden 2025 aikana niin, että uudesta virastosta syntyy toiminnallinen kokonaisuus ja palvelut ovat löydettävissä asiakaslähtöisesti. Uudistuksen organisointi toteutetaan hyvää henkilöstöpolitiikkaa noudattaen.
Toteutuma 2025	- Museovirasto osallistui aktiivisesti hallinnonalan uudistushankkeen työhön mm. ohjausryhmässä ja yhteistyöryhmissä - Museoviraston ja Suomenlinnan fuusio toteutettiin aikataulun mukaisesti haasteellisesta aikataulusta ja työtilanteesta huolimatta. Henkilöstön hyvinvointia tuettiin muutostukihankkeen avulla.

Parannetaan johtamista opetus- ja sivistyssektorilla.

Tulostavoite 8: Museoviraston esihenkilöstön toimintakykyä tuetaan ja ylläpidetään tulossopimuskauden suurissa muutoksissa	
2025	Kaikki esihenkilöt ovat käyneet Mielenterveyden ensiapukurssin.
Toteutuma 2025	Pääosa Museoviraston esihenkilöistä on käynyt Mielenterveyden ensiapukurssin. Lisäksi esihenkilöitä on tuettu muutoksen johtamisessa järjestämällä yhteistä muutosvalmennusta Museoviraston ja Suomenlinnan hoitokunnan esihenkilöille syksyllä 2025. Museovirastosta osallistuttiin myös opetus- ja kulttuuriministeriön järjestämään Johtamiskulttuurin rakentaminen -kehittämishankkeeseen.

Sivistyshallinnon toiminnassa vahvistetaan varautumista ja riskienhallintaa valtionhallinnon toimijoille vuonna 2023 julkaistavan riskienhallinnan käsikirjan pohjalta.

Tulostavoite 9 (TAE): Kulttuuriperinnön ja kulttuuriperintötiedon rooli osana kokonaisturvallisuutta ja yhteiskunnan turvallisuusstrategiaa vahvistuu. Kulttuuriperinnön säilyminen on aiempaa paremmin turvattu myös kriisitilanteissa.	
2025	- Haagin sopimuksen toimeenpanossa on vakiinnutettu vuoden 2024 tavoitetaso. - Rakennetun kulttuuriympäristön 3D-mallinnuksen ohjeistukset ja kansallinen toimintamalli ovat valmisteilla. 3D-aineiston digitointiprosessia on sujuvoitettu huomattavasti ja pitkäaikaissäilytys otettu aktiivikäyttöön.
Toteutuma 2025	- Toimeenpanoa koskevista esityksistä (luettelo 12/2023 ja järjestäytyminen 3/2024) odotettiin ministeriön päätöstä. Myös henkilövoimavaroissa oli lomautusten ja leikkausten vuoksi vajetta. Toteutettiin yhteistyössä Palopäällystöliiton ja pelastustoimen verkoston kanssa Kulttuuriomaisuuden suojelu -koulutus, ja osallistuttiin puhujana useisiin tilaisuuksiin liittyen kulttuuriomaisuuden rooliin osana kokonaisturvallisuutta ja yhteistyöhön kulttuuriomaisuuden suojaamiseksi. - Rakennetun kulttuuriympäristön 3D-mallinnuksen perusohjeistus toteutettiin osana Maailmanperintö 3D-hanketta. Kansallista toimintamallia, 3D-digitointiprosessin sujuvoittamista tai 3D-datan pitkäaikaissäilytystä ei pystytty toimintamenosäästöjen vuoksi toteuttamaan vuonna 2025. - Pitkäaikaissäilytyksen suunnittelu toteutetaan vuonna 2026.

Sivistyshallinnon toiminnassa vahvistetaan tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta yhdenvertaisuusvaltuutetun ja tasa-arvovaltuutetun ohjeiden mukaisesti.

Tulostavoite 10: Virasto on aiempaa tasa-arvoisempi ja monimuotoisempi työpaikka	
2025	Saavutettavuutta koskevien suositusten tehostettu jalkauttaminen koko organisaatiossa prosesseissa ja perehdyttämisaineistoissa.

Toteutuma 2025	Henkilöstölle järjestettiin saavutettavuutta koskevia koulutuksia ja ohjeistusta kehitettiin mm. digitaalisten aineistojen ja viestinnän saavutettavuuden osalta.
-----------------------	---

Sivistyksellä, osaamisella ja yhteiskunnan uudistamisella tuetaan kulttuurista muutosta kestävyysmurroksen saavuttamiseksi. Sivistyshallinto noudattaa kestävän kehityksen tavoitteita sekä seuraa tavoitteiden toteutumista muun muassa valtionhallinnon yhteistä vastuullisuusraportoinnin viitekehystä hyödyntäen.

Tulostavoite 11: Museovirasto vahvistaa vastuullisella toiminnallaan kulttuurista muutosta ja tukee yhteiskunnan kestävyysmurrosta.	
2025	- Museovirasto on tuottanut uutta tietoa, ohjeita ja hyviä käytäntöjä kestävän korjaamisen tueksi ja tarjoaa niitä erityisesti maksuttoman Korjaustaito.fi-sivuston kautta, joka tavoittaa 12 000 käyntiä vuodessa. - Modernin rakennusperinnön korjaamiseen liittyvä sisältö on vahvistunut ja pienempien kohteiden korjaajille suunnattu korjausohjeisto on valmistunut. - Museoviraston ja Suomen kansallismuseon yhteisen kokoelmapolitiikan päivitys on valmistunut ja ohjaa kartuntaa, säilyttämistä, poistoja ja konservointia kestävään suuntaan. Selvitys olosuhdevaatimusten uudelleenmäärittämiseksi valmistuu. - Museovirasto on laatinut oman ympäristöohjelman ja saanut ympäristösertifikaatin Ekokompassi-ohjelman myötä. - Ensimmäiset museokohteet on hyväksytty osaksi Sustainable Travel Finland -ohjelmaa.
Toteutuma 2025	- Korjaustaito-sivustolle on tuotettu muun muassa uusia korjauskortteja ja avattu lyhytvideoiden sarja. Sivusto saavutti yhteensä noin 36 100 kävijää. - Lomautuksista ja muusta henkilöväjееstä johtuen sivuston kehittämisessä priorisoitiin korjauskortteja ja Korjaajan polku -osiota. Modernin rakennusperinnön vahvistaminen edistyi uuden Korjauspäähkinä-juttusarjan käynnistyksellä ja suunnittelun alle otettiin rakennusmateriaalien tietopankki. Pienempien kohteiden korjaajille suunnattu Korjaajan polku eteni kohti julkaisemista. - Suomen kansallismuseon kokoelmapolitiikka on päivitetty ottaen huomioon kestävyystavoitteet. Suunnitelma kokoelmaesineiden olosuhdevaatimusten uudelleenmäärittämiseksi on laadittu – sen toimeenpano on viivästynyt lomautuksista johtuen. - Museoviraston ympäristöohjelma valmistui ja Ekokompassi-sertifikaatti myönnettiin onnistuneen auditoinnin jälkeen lokakuussa 2025 - Sustainable Travel Finland-ohjelman nimeämiset odottivat Ekokompassi-sertifiointia ja siirtyvät vuoteen 2026. Suomen merimuseon perusnäyttelyn uudistamisessa on hyödynnetty näyttelyrakenteiden elinkaaren hiilijalanjäljen laskentaa. Ekologiset tavoitteet ovat aiempaa konkreettisemmin mukana Suomen kansallismuseon ohjelmistotuotannoissa kauttaaltaan.

Kulttuurista moninaisuutta edistetään tavoitteellisin toimin ja panostetaan koko henkilökunnan jatkuvaan oppimiseen moninaisuutta koskevissa asioissa. Virasto toteuttaa moninaisuustyössään ministeriön moninaisuuden toimenpideohjelmassa tulossopimuskaudelle määrittämiä toimenpiteitä.

Tulostavoite 12 (TAE): Suomen kansallismuseo vahvistaa toiminnallaan ja yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa hyviä väestösuhteita, kulttuurista moninaisuutta, kulttuurien välistä ymmärrystä sekä yhdenvertaista osallisuutta kulttuuriin ja yhteiskuntaan.	
2025	Yhteistyöhankeet eri toimijoiden kanssa ovat lisänneet vähemmistöjen näkyvyyttä ja ymmärrystä moninaisuudesta voimavarana.
Toteutuma 2025	- Kansallismuseon perusnäyttelyiden ja avausnäyttelyn sisältöjä on tuotettu yhteistyössä kansallisten vähemmistöjen kanssa, ja sisältöjen konseptoinnissa on huomioitu kotoutumisryhmät. - Hämeen linnassa on kohdattu kotouttamiskoulutusten järjestäjiä palveluiden kehittämiseksi ja toteutettu kokeilukierroksia kotouttamisryhmille. Linnan

	naisvankilahistoriaa ja mm. yhteiskunnallisten rakenteiden vaikutusta naisten rikollisuuteen on käsitelty 20 erikoisopastuksessa. • Monikulttuurisuus ja yhdenvertainen mahdollisuus osallistumiseen on ollut tavoitteena Kulttuurin kummilapset- ja toiminnassa sekä kuntien kanssa yhteistyössä toteutetuilla Kulttuuripolku-vierailuilla Hämeen linnassa, Olavinlinnassa, Merimuseossa ja Hvitträskissä. Yhdenvertaisia osallistumismahdollisuuksia on tuettu ilmaisilla tapahtumilla kaikissa museokohteissa. Kohteiden kielivalikoimaa on laajennettu mobiilioppaan avulla. • Kokoelmia on kartutettu yhteistyössä eri vähemmistöryhmien kanssa, ja viestinnällisesti on nostettu esille mm. inkeriläisten ja karjalaisten kulttuuriperintöä. Suomen kansallismuseon yhteistyössä Mixed Finns ry:n kanssa toteuttama moninainen suomalaisuus -nykyajan dokumentointihanke palkittiin TAKO-verkoston tunnustuspalkinnolla.
--	--

Toiminnallisen tehokkuuden sekä tuotosten ja laadunhallinnan tavoitteet¹

	Toteuma 2023	Toteuma 2024	Tavoite 2025	Toteutuma 2025	
Museoviraston toiminta on tuottavaa ja tehokasta					
Museo- ja linnassakäynnin keskihinta, euroa*	2,2	3,07	4,3	3,18	TAE
Museo- ja linnassakäynnin keskitulo, euroa*	4,88	4,85	4,5	4,70	TAE
Valtionavustusten päätöksäntekäyttöön käytetty aika (t/saapunut hakemus)	2,5	3,19	2,2	3,59	KIEKU ja avustustilasto
Toimitilakustannukset, e **	26 830 000	29 100 000	29 000 000	27 700 000	HTH, tilinpäätös
Museoviraston aineistoja ja palveluita käytetään aktiivisesti	Toteuma 2023	Toteuma 2024	Tavoite 2025	Toteutuma 2025	
Museoiden ja linnojen kokonaiskävijämäärä*	781 363	531 859	503 000	542 509	TAE
Asiakaskäyntien määrä (kokoelmat, arkisto ja kirjasto: fyysiset ja sähköiset kontaktit)	8 536	7 437	3 700	6 325	Kävijäseuranta
Objektien katselumäärät Finna-palvelussa, kpl	1 815 968	1 738 974	1 500 000	1 771 403	TAE
Sähköisesti luetteloitujen objektien saatavuus Finna-palvelussa, kpl	378 875	421 441	450 000	447 961	TAE
Museovirasto tarjoaa asiakaslähtöisiä palveluita ajantasaisesti (läpimenoajat, asiakaspalaute)	Toteuma 2023	Toteuma 2024	Tavoite 2025	Toteutuma 2025	
Tutkimuslupien käsittelyaika (MML), vrk	18	21	50	27	VirastoVahva

¹ Taulukossa ei ole otettu vielä huomioon mahdollisia valtionhallinnon tuottavuusohjelman tai virastorakenneuudistuksen vaikutuksia

Sähköisten palveluiden käyttöaste on korkea (avustukset).	Toteuma 2023	Toteuma 2024	Tavoite 2025	Toteutuma 2025	
Avustushakemuksista sähköisen asioinnin kautta %	88	94	90	95	Avustustilastot

* Kansallismuseon kokonaiskävijämäärään sekä museokäynnin keskihintaan ja -tuloon vaikuttaa voimakkaasti vv. 2023-2026 Kansallismuseon laajennus- ja peruskorjaushanke, jonka johdosta kohde on kiinni.

** Kokonaiskustannukset kaikista toimitiloista. Kustannusarvioissa on huomioitu indeksien vaikutukset, Orimattilan keskusvarastosta luopuminen 2025, Sturenkatu 2a:sta luopuminen 2026 sekä Kansallismuseon vuokranmaksun alku 2026.

Voimavarojen hallinta

Voimavarojen hallinnan laadulliset tavoitteet

Viraston tulee arvioida Valtiontalouden tarkastusviraston tarkastuskertomuksen kilpailulain toimeenpanosta (4/2021) suositusten mukaisesti oman toimintansa kilpailullista luonnetta oikeudellisesta näkökulmasta ja arvioinnin perusteet tulee dokumentoida sisäisen valvonnan kannalta asianmukaisesti ja riittävän korkealla organisaatiotasolla. Toimintaa tulee arvioida säännöllisesti ja tarvittaessa myös korjata aiempaa arviota. Viraston tulee huolehtia, että kilpailullinen toiminta on kirjanpidollisesti eriytetty kilpailulain 4 a luvun mukaisesti.

Toteutuma: toteutunut vuonna 2025, arvioidaan vuosittain.

	Toteuma 2023	Toteuma 2024	Tavoite 2025	Toteutuma 2025	
Hankintastrategian tavoitteet on toteutettu suunnitellusti (%)	31	46	46	46	Hankinta-strategia-seuranta

Voimavarojen hallinnan määrälliset tavoitteet²

	Toteuma 2023	Toteuma 2024	Tavoite 2025	Toteutuma 2025	
Henkilötyövuodet (perustoimintamenot, htv)*	297	277,9	280	242,7	Tahti
Työtyytyväisyysindeksi (VM Baro)*	3,8	3,69	3,7	3,18	VMBaro, Tutka
Sairauspoissaolot (pv/htv)	6,4	6,3	7,4	6,5	Tahti
Koulutuspäivät (työpäiviä/htv)	2,1	1,8	3,8	1,6	Tahti
Johtaminen (VM Baron johtajuusindeksi)*	3,6	3,56	3,6	3,14	VMBaro
Tilat (tilatehokkuus m2/hlö)**	17,3	14,6	12,55	11	TAE
Taloushallinnon raportoitu työmäärä (htv) suhteessa kirjanpitoyksikön kokonaishenkilötyövuosiin (%)	1,8	1,7	1,06	Ei ole vielä julkaistu	Tutki-hallintoa.fi

² Taulukossa ei ole otettu vielä huomioon mahdollisia valtionhallinnon tuottavuusohjelman tai virastorakenneuudistuksen vaikutuksia

Tiedot tilinpäätöksissä oikeita ja riittäviä (VTV:n havainnot tilinpäätökseen ja tietojen oikeellisuuteen liittyen (kpl)).	0	0	0	0	Tilin-tarkastus
Sisäinen valvonta kirjanpitoyksiköissä toimivaa (talouden hoidon näkökulmasta) (VTV:n havainnot sisäisen valvonnan osalta (kpl)).	0	0	0	0	VTV:n valvonta

* Seurantajärjestelmän muutoksen takia vertailtavuutta aiempiin vuosiin ei ole. Vuosien 2023-2024 toteutuma sekä vuoden 2025 tavoite koskevat aiempaa VMBaro-järjestelmää, jossa arviointiasteikko oli 1-5.

** Toimistotila/kokonais-HTV (toimintamenot). Vain toimistotilat huomioitu, mukaan ei ole laskettu kansallisen kulttuuriomaisuuden esittelyyn ja kokoelmien säilyttämiseen varattuja tiloja. Toimistotila-arvio 2023: 5 465 m², 2024: 3 513, 2025: 3 513, 2026: 2 430, 2027: 3 000.

1.3. Vaikuttavuus

1.3.1. Toiminnan yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Museoviraston toiminta tukee hallitusohjelman sekä opetus- ja kulttuuriministeriön asettamia kulttuuripolitiikan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteita. Valtion talousarviossa 2025 Museoviraston toiminnan tavoitteiksi asetetaan:

— palveluita, aineistoja ja tutkimusinfrastruktuuria kehitetään saavutettaviksi, asiakaslähtöisiksi ja mahdollisimman digitaalisiksi tutkimuksen edistämiseksi ja tiedon sekä ymmärryksen lisäämiseksi kulttuuriperinnöstä.

— Suomen kansallismuseon palveluita ja toimintamalleja uudistetaan Uusi Kansallinen -hankekokonaisuudessa. Museon valtakunnallinen vaikuttavuus vahvistuu ja kansainvälinen tunnettuus lisääntyy. Museo edistää ohjelmistoillaan ja yleisötyöllään kulttuurista ja sosiaalista kestävyyttä.

— Museovirasto huolehtii monimuotoisesta kulttuuriperinnöstä yhteiskunnallisena voimavarana tarjoamalla tietoa ja osaamista kulttuuriperinnön kehittämiseksi ja suojelemiseksi. Museovirasto osallistuu Kulttuuriperintöstrategian toimeenpanosta ja muinaismuistolain uudistamisesta aiheutuvien toimenpiteiden valmisteluun. Museovirasto pyrkii vahvistamaan kulttuuriperinnön ja kulttuuriperintötiedon roolia osana kokonaisturvallisuutta ja yhteiskunnan turvallisuusstrategiaa sekä huolehtimaan säilymisen turvaamisesta myös kriisitilanteissa. Kulttuuriperinnön digitalisaation ja tiedonhallinnan kehittäminen on lähitulevaisuudessa entistä keskeisempää erilaisiin poikkeustilanteisiin varautumisessa.

Museovirastolle on tulossopimuksessa 2024–2027 asetettu yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tulostavoitteita. Taulukko mittareineen on esitetty kokonaisuudessaan luvussa 1.2. Tuloksellisuus.

Alla kuvataan Museoviraston toiminnan vaikutusta suhteessa talousarvion 2025 vaikuttavuustavoitteisiin.

Museovirasto edistää toiminnassaan läpäisevästi yhdenvertaisuutta, demokratiaa ja osallisuutta kulttuuriperintöön

Suomen kansallismuseon kokoelmatyön, ohjelmistojen ja museokohteiden palveluiden perustana on yhdenvertaisuuden, osallisuuden ja demokratian sekä kulttuurisen moninaisuuden edistäminen suomalaisessa yhteiskunnassa ja kansainvälisesti. Museo edistää monipuolisin museotyön keinoin erilaisten kulttuurien arvostamista yhdenvertaisina sekä mahdollisuutta kokea oma kulttuuri osaksi yhteistä kansallista tarinaa. Yhteiskunnalliset tavoitteet näkyvät Suomen kansallismuseon näyttelyiden ja yleisöohjelman teemoissa ja konsepteissa, kohteiden saavutettavuuden kehittämisessä,

kokoelmavalinnoissa sekä saatavuuden ja käytön laajentamisessa kauttaaltaan, ja ovat läsnä kaikessa toiminnan suunnittelussa.

Suomen kansallismuseolla on mahdollisuus edistää näitä periaatteita laajasti: vaikka Kansallismuseo oli koko vuoden suljettuna, muihin kohteisiin tehtiin yhteensä lähes 550 000 vierailua. Vuoden 2025 valmistuneissa ohjelmistoissa arvot heijastuivat esimerkiksi Suomen merimuseoon tuotetussa näyttelyssä Muumien arvoista, tai Olavinlinnan 550. juhluvuoden ohjelmistossa, jonka kantava periaate oli luoda juhluvuosi yhteistyössä paikallisten toimijoiden ja yleisöjen kanssa. Useita vuosia ylläpidetyn Kulttuurin kummilapset -toiminnan tavoite on vahvistaa kaikkien lapsien osallisuutta, identiteettiä ja kulttuuriperintöä. Pitkäjänteinen kokoelmatyö kansallisten vähemmistöjen kulttuurien dokumentoinnissa, tallentamisessa ja esille tuomisessa palkittiin ammatillisen TAKO-verkoston nykydokumentoinnin palkinnolla ”moninainen suomalainen identiteetti” -hankkeelle. Osallistava kokoelmatyö on yhtenä painopisteenä myös Suomen kansallismuseon tuoreessa kokoelmastrategiassa.

Vuoden 2025 suuri ponnistus on ollut Kansallismuseon avaamiseen valmistautuminen. Hankkeen lähtökohtana arkkitehtuurikilpailusta alkaen on ”kansallisen” käsitteen uudelleenmäärittely heijastaen yhteiskuntamme moninaisuutta, ja osallisuutta, sekä yhdenvertaisuutta tukevan toiminnan edistäminen uudistuvassa toimintamallissa. Kansallismuseon suuren, vielä julkistamattoman avausnäyttelyn aiheeksi valittiin teema, jonka kantavana näkökulmana on yhteys erilaisten kulttuurien ja ihmisten välillä. Näyttely esittelee niin suomalaisia- kuin maailmankulttuurien kokoelmia. Yhteistyö vähemmistöyhteisöjen kanssa tuo Kansallismuseon perusnäyttelyiden Suomen tarina -trilogiaan entistä moninaisemman näkökulman kansalliseen historiaan.

Museovirasto osallistui kolmannen Kulttuuriperintöbarometrin julkaisuun. Barometrissä selvitetään ihmisten näkemyksiä kulttuuriperinnöstä ja kulttuuriympäristöstä. Barometrin teemoja ovat esimerkiksi kulttuuriperinnön yhteiskunnallinen ja taloudellinen merkitys, osallisuus ja vastuut, kulttuuriperintöön panostamisen tavat, sekä kulttuuriperinnön ja -ympäristön käsitteet, koettu tärkeys sekä säilyttämisen merkitys. Barometri tuo tutkittua tietoa ja kansalaisten näkemyksiä osaksi päätöksentekoa vahvistaen näin osallisuutta ja demokratiaa. Tuloksia hyödynnetään myös tutkimuksessa. Barometrin mukaan kulttuuriperinnön merkitys suomalaisille on kasvanut entisestään: lähes kolme neljästä vastaajasta (75 %) kokee kulttuuriperinnön henkilökohtaisesti tärkeäksi ja jopa 93 % koki sen säilyttämisen olevan tärkeää.

Museovirasto vahvisti kertomusvuonna kulttuuriperintöön liittyvää osallisuutta ja yhdenvertaisuutta lisäämällä kansalaisten mahdollisuuksia osallistua kulttuuriperinnön tuottamiseen, hyödyntämiseen ja tulkintaan. Virasto lisäsi saavutettavuutta erityisesti digitaalisten palvelujen kautta. Museoviraston aineistot olivat FINNA-palvelun katsotuin kokonaisuus, ja yli 1,7 miljoonaa katselukertaa kertoo aineistojen laajasta merkityksestä sekä niiden saavutettavuudesta koko väestölle riippumatta maantieteellisestä sijainnista tai taustasta.

Vuonna 2025 Museovirasto jatkoi työtä yhdenvertaisen ja eettisesti kestävän metallinetsintäharrastuksen ohjaamiseksi. Ilppari-järjestelmään tehtiin yhteensä 3 399 ilmoitusta, ja harrastajayhteistyö lisäsi ymmärrystä arkeologisen kulttuuriperinnön merkityksestä sekä vahvisti vastuullisia toimintatapoja. Osallistavat toimintamallit tukivat kulttuuriperinnön yhteistä vaalimista ja kansalaisten vaikutusmahdollisuuksia.

Museovirasto huolehtii monimuotoisesta kulttuuriperinnöstä yhteiskunnallisena voimavarana

Alueellinen eriytyminen, julkisten kiinteistönomistajien tiukentunut talous ja kasvavat korjausvelat haastavat kulttuuriympäristöjä, niiden säilymistä ja käyttöä. Julkisten kiinteistöjen myynnit, käyttötarkoitusten muutokset ja jopa suojeltujen rakennusten purkamiset ovat kiihtyneet, mikä näkyi esimerkiksi luovutuslain mukaisissa tehtävissä valtion omistuksissa sekä uusien käyttöjen etsimisessä muun muassa kirkollisissa kohteissa. Museovirasto osallistui näiden kysymysten ratkomiseen tuoden esiin kulttuurihistoriallisesti merkittävien rakennusten arvoja ja merkitystä valtion, kuntien ja kirkkokuntien kehityksestä kertovina sekä elinvoimaa, hyvinvointia ja identiteettiä vahvistavina kohteina.

Purkaminen on kasvava yhteiskunnallinen ilmiö. Se koskettaa erityisesti 1970–1990-lukujen kohteita, joita rakennuskannasta on noin 45 %. Museovirasto jatkoi pitkäjänteistä työtään modernin rakennusperinnön arvojen esille nostamiseksi muuan muassa täydentämällä Rakennettuhuvinvointi.fi-verkkosivustoa tutkittuun tietoon perustuvilla artikkeleilla sekä toteuttamalla modernin rakennusperinnön toimintaohjelmaa. Myös käynnissä oleva, RKY-inventointia taustoittava

maakunnallisten modernin rakennusperinnön inventointien tarkastelu tukee nuoremman rakennusperinnön arvojen huomioonottamista päätettäessä sen tulevaisuudesta. Valmistella on myös tuoreen valtakunnallisesti merkittävien arkeologisten kohteiden inventoinnin (VARK) ohjeistus. Nämä molemmat VAT-inventoinnit otetaan huomioon alueidenkäytön suunnittelun lähtökohtana ja niillä on suuri vaikutus kulttuuriympäristöjen säilymiseen.

Valtakunnallinen virtavesien kulttuuriperinnön selvitys ja valmisteilla oleva saaristoalueiden kulttuuriperinnön selvitys tukevat kulttuuriympäristöjä koskevaa päätöksentekoa. Saaristoselvitys syventää ymmärrystä saaristokulttuurin sisällöstä, alueellisista erityispiirteistä ja merkityksestä osana suomalaisen identiteetin rakentumista ja saaristoalueiden elinvoimaa.

Suomen Riksbankenin rahoittama Veteen vajonneet -tutkimushanke on tuonut Suomenlinnan linnoituksen menneisyydestä ja hyllystä uutta tutkittua tietoa, jota voidaan hyödyntää myös kehitettäessä maailmanperintökohteen esittelyä kävijöille ja muille asiasta kiinnostuneille. Hankkeen medianäkyvyys on tehnyt vedenalaista kulttuuriperintöä tunnetummaksi pohjoismaisittain.

Suomen kansallismuseon laajojen kulttuurihistoriallisten kokoelmien monipuolinen käyttö ja uudet mahdollisuudet hyödyntää kokoelmia yhteiskunnan voimavarana ovat olleet museon kokoelmastrategian ja kokoelma- ja konservointikeskukseen luotujen käytäntöjen keskeinen päämäärä. Kokoelmien keskittäminen Vantaan kokoelma- ja konservointikeskukseen mahdollistaa niiden saatavuuden merkittävän parannuksen. Kokoelmaprosessien määrätietoinen ja innovatiivinen kehittäminen on tehostanut merkittävästi kokoelmaesineiden käsittelyä ja mahdollistanut mm. satojen esineiden esille oton, tutkimisen kuntotarkastukset ja konservointitoimet Kansallismuseon suuria näyttelytuotantoja varten. Tuotantojen rahoituksen varmistuminen mahdollistaa palveluiden avaamisen vuoden 2026 alussa myös asiakkaille. Suomen kansallismuseon kokoelmatyö ja konservoinnin uudet toimintamallit ovat esimerkillisiä myös kansainvälisesti, mikä on tuonut kansainvälisiä museoalan ryhmävierailuja kokoelma- ja konservointikeskukseen ja esityspyyntöjä kansainvälisiin konferensseihin ja seminaareihin. Suomen kansallismuseo on ollut aktiivinen kansainvälinen toimija myös kokoelmaeettisissä kysymyksissä liittyen repatriaatioihin ja niiden käytäntöihin. Merkittävä prosessi saatettiin päätökseen toukokuussa 2025, kun Suomen kansallismuseo palautti Beninin tasavallalle puisen, kolmijalkaisen kuninkaallisen seremoniaistuimen, jonka ranskalaiset joukot olivat anastaneet 1890-luvulla. Tiede- ja kulttuuriministeri Mari-Leena Talvitie luovutti Kataklen Beninin kulttuuriministerille juhlavassa tilaisuudessa Beninin presidentinpalatsissa. Repatriaation virittämät yhteydet johtivat myös korkean tason vierailuihin Beninistä Suomeen.

Museovirasto ja Konstsfundamentet toteuttivat yhteistyöhankkeen, jossa HBL:n, Borgåbladetin ja Västra Nylandin lehtikuvien laajoja lehtikuvakokoelmia saatettiin tutkijoiden, mediankäyttäjien ja yleisön ulottuville. Hankkeessa luettelointi ja digitoitiin vuosikymmenten varrella tallentunutta kuvallista kulttuuriperintöä, joka tarjoaa ainutlaatuisen läpileikkauksen suomenruotsalaisesta arjesta, juhlasta, kulttuurielämästä ja yhteiskunnallisista muutoksista. Kuvat avaavat näkymiä rannikkoseutujen paikallisyhteisöjen identiteetteihin, elinkeinoihin ja sosiaaliseen historiaan, ja ne täydentävät oleellisesti olemassa olevia kuva-arkistoja. Hanke vahvisti suomenruotsalaisen kulttuuriperinnön saavutettavuutta ja lisäsi sen näkyvyyttä myös uudelle yleisölle. Hankkeeseen liittyen järjestettiin kolme näyttelyä Helsingissä, Tammisaaressa ja Porvoossa. Näyttelyt saivat laajaa huomiota ja toivat esiin kuvajournalismin merkityksen kulttuuriperinnön tallentajana. Ne lisäsivät ymmärrystä kaksikielisen Suomen kulttuurihistoriasta ja vahvistivat alueellista kulttuuri-identiteettiä.

Museovirasto edistää kestävästä kehitystä yleisötyön, kulttuuriperinnön suojelun ja omien toimintatapojen muutoksen kautta

Suomen kansallismuseon monipuolisen toiminnan prosesseissa on tehostettu yhä kestävämpien käytäntöjen luomista. Kestävä kulttuurimatkailu on ollut kohteiden kehittämisen avaintavoite. Vuonna 2025 saatu, koko Museoviraston toimintaa koskeva Ekokompassi-sertifikaatti mahdollistaa Suomen kansallismuseon kohteiden hakeutumisen kestävä matkailun kohteiksi. Kokoelmaprosessien hiilijalanjälkeä kevennetään mm. uudelleenarvioimalla näyttelyissä oleville kokoelmaesineille asetettavia olosuhdevaatimuksia ja muita säilyttämisen toimintamalleja. Suunnitellun kehittämishankkeen toimeenpano jäi lomautusten takia vielä odottamaan toteutusta. Näyttelytoiminta on jo pitkään perustunut ympäristötietoihin valintoihin sekä materiaalien ja rakenteiden kierrätykseen ja tehokkaaseen uudelleenkäyttöön. Suomen merimuseon perusnäyttelykokonaisuuden suunnittelussa pilotoidaan uutta näyttelyrakenteiden hiilijalanjäljen laskentamallia.

Tutkimukset osoittavat, että korjaaminen on uudisrakentamista kestävämpi vaihtoehto. Museovirasto on tukenut pitkäjänteisesti siirtymää kohti kestävästä rakennuskulttuurista panostamalla avoimeen ja

maksuttomaan korjausneuvontaan Korjaustaito.fi-sivustolla. Sivustoa täydennettiin uusilla korjauskorteilla ja -videoilla. Verkkosivusto edistää rakennusperinnön kestävää hoitoa ja luonnonvaroja säästävää korjaamista sekä vahvistaa näihin liittyvää osaamista. Sivuston tunnettuus ja käyttäjämäärät ovat kasvussa.

Systemaattinen seuranta edistää rakennusperinnön säilymistä muuttuvassa ilmastossa. Museoviraston Kulttuuriperintö ja ilmastomuutos -hankkeessa (2024–2027) kehitetään ilmastomuutoksen vaikutusten seurantamenetelmää, jota voidaan hyödyntää erilaisissa kulttuuriperintökohteissa. Hanke tuotti uutta tietoa Suomessa ja kansainvälisesti käytetyistä ilmastomuutoksen vaikutusten seurantamenetelmistä sekä ilmastomuutosennusteista ja rakennuksen ilmastoriskeihin vaikuttavista näkökulmista.

Museovirasto on kehittänyt museokentän kestävä kehityksen osaamista mm. järjestämällä koulutuksia kulttuuri- ja luontoarvojen yhteensovittamisesta.

Valtionavustusten jakokriteereissä oli edelleen kestävä kehityksen toteutuminen hankkeissa.

Museovirasto toteutti vuoden 2025 aikana virkatyönä arkeologisia tutkimuksia useissa kymmenissä kohteissa eri puolilla Suomea. Tutkimukset liittyivät muun muassa muinaisjäännösten säilymisen turvaamiseen, alueidenkäytön suunnitteluun, muinaismuistolain mukaisten lupa-asioiden valmisteluun sekä ennakoiwaan tiedontuotantoon. Tutkimukset tuottivat arvokasta, uutta tietoa Suomen esihistoriallisista ja historiallisen ajan kohteista sekä syvensivät ymmärrystä paikallisesta kulttuuriperinnöstä. Tutkimusprosessissa tehtiin yhteistyötä paikallisten yhteisöjen kanssa. Kenttätyöt herättivät runsaasti kiinnostusta ja asukkaat pääsivät tutustumaan arkeologiseen työhön ja tutkimustuloksiin. Paikallistieto – esimerkiksi vanhat tarinat, esinelöydöt ja maanomistajien havaintoihin perustuvat vihjeet – rikastuttivat tutkimusten tuloksia ja lisäsivät yhteistä ymmärrystä alueiden historiasta.

Museovirasto osallistuu aktiivisesti kansalliseen ja kansainväliseen yhteistyöhön kulttuuriperinnön merkityksen ja mahdollisuuksien tunnistamiseksi ja hyödyntämiseksi

Kulttuuriomaisuuden suojelu ja kulttuuripalveluiden jatkuvuus ovat 2025 päivitetystä Yhteiskunnan turvallisuusstrategiassa henkisen kriisinkestävyyden perustekijöitä sekä normaali- että kriisioloissa. Museovirasto edisti kulttuuriomaisuuden suojelun yhteistyötä järjestämällä yhteistyössä Palopäälystöliiton kanssa Kulttuuriomaisuuden suojelu -seminaarin sekä kartoittamalla museoiden varautumisen ja kulttuuriomaisuuden suojelun tilannetta alueellisille vastuumuseoille suunnatulla kyselyllä. Museoviraston asiantuntijat osallistuivat aktiivisesti kansainväliseen yhteistyöhön esimerkiksi Itämeren maiden ja Pohjoismaiden kesken. Vaikuttamisen foorumeina olivat esimerkiksi Pohjoismaiden ministerineuvoston puheenjohtajuuskauden kulttuurialan kokoukset sekä Unescon Haagin yleissopimuksen komitea.

Työ Aalto Works -sarjakohteen saamiseksi Unescon maailmanperintökohteeksi jatkui. Esitys on vahvistanut suomalaisen modernin arkkitehtuurin näkyvyyttä ja tunnettua koti- ja ulkomailla.

Suomen kansallismuseo on kansainvälisesti verkottunut toimija, aktiivinen keskustelija, alansa kehittäjä ja haluttu esiintyjä alan konferensseissa. Saamelaiskokoelman luovuttaminen Saamelaismuseo Siidalle vuosina 2017–2022 toteutuneessa hankekokonaisuudessa on toistuvasti esillä oleva ja kansainvälisesti viitattu esimerkki kulttuuriperinnön merkityksestä ja mahdollisuuksista. Vuonna 2025 Suomen kansallismuseo osallistui keskustelutilaisuuksiin aiheesta Saamelaisen totuus- ja sovintokomission tilaisuudessa sekä museoalan tapahtumissa Saksassa ja Norjassa. Suomen kansallismuseon puheenvuoro oli mukana myös Unescon Afrikan alueen repatriaatioita käsittelevässä konferenssissa Etiopiassa. Kansallismuseon toimintamallien uudistamista mm. kulttuurisen moninaisuuden ja osallisuuden näkökulmasta esiteltiin ICOM Euroopan konferenssissa Abu Dhabissa, ja kulttuurista omistajuutta sekä kokoelmien muutosta Slovenian museopäivillä ja Berliinin Humboldt Forumissa. Suomen kansallismuseo toimii ja esiintyy aktiivisesti kansainvälisissä linnojen ja ulkomuseoiden verkostoissa, ja isännöi Olavinlinnassa Itämeren linnojen yhdistyksen konferenssin sekä kansalliset yleisötyön päivät. Suomen kansallismuseon tavoitteena on kaikissa yhteyksissä ollut aktiivisesti lisätä museotoiminnan vaikuttavuutta kulttuuriperinnön merkitysten tunnistamisessa ja vahvistamisessa.

1.3.2. Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus

Museovirasto vastaa valtion talousarviossa sille osoitettujen valtionavustusten jakamisesta. Vuonna 2025 Museoviraston jakamien avustusten kokonaissumma pienentyi edelleen, nyt noin 458 000 eurolla. Lasku selittyy sekä kansainvälisten sopimusten toimeenpanoon liittyvillä muilla määräaikaikaisilla käyttötarpeilla että opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan tuottavuussäästöillä.

Avustusten taso on ollut tarpeeseen ja haettuun kokonaissummaan nähden jo pitkään matala. Jaettavissa ollut määräraha kattoi noin 32 % haetusta euromäärästä, mikä vastaa viimevuotista suhdetta. Jaettavissa ollut määräraha oli yhteensä 4 202 823 euroa.

Avustuksilla ja niihin kytkeytyvällä ohjauksella ja neuvonnalla vaikutetaan laajasti kansallisen kulttuuriperinnön ja kulttuuriperintökohteiden asianmukaiseen hoitoon ja ylläpitoon, perinteisten taitojen säilymiseen, museoiden toiminnan innovatiiviseen kehittymiseen sekä yhdistys- ja järjestötoimintaan perustuvan perinteen jakamiseen ja tallennukseen. Museoviraston jakamilla avustuksilla on suuri merkitys niiden edunsaajille, ja ne tukevat osaltaan kulttuurin perustan elinvoimaisuutta ja kaikkien väestöryhmien mahdollisuuksia osallistua kulttuuriin.

Avustuksilla edistetään mm. kulttuuriympäristöstrategian, museopoliittisen ohjelman, maailmanperintöstrategian ja kansainvälisten sopimusten toimeenpanoa. Kaikkiin Museoviraston jakamiin avustuksiin kohdennetut hakemukset on kytketty kestävän kehityksen mukaisiin tavoitteisiin.

Ammatillisille museoille suunnattujen avustusten tavoitteena on lisätä kulttuuriperinnön ja taiteen yhteiskunnallista vaikuttavuutta ja merkitystä kehittämällä museoiden toimintamalleja sekä syventämällä museoiden ja yleisöjen välistä vuorovaikutusta. Valtionosuuden ulkopuolella olevien museoiden avustuksia on kohdennettu mm. paikallismuseoiden toiminnan suunnitelmallisuutta ja kehittämistä edistäviin hankkeisiin, painopisteenä vapaaehtoistyö, paikallinen identiteetti ja yhteisöllisyys, kulttuuriperintökasvatus ja muut yhteistyö- ja kehittämishankkeet. Museoviraston jakamilla kulttuurireitti-, aineettoman kulttuuriperinnön ja maailmanperintöavustuksilla vastataan kansainvälisten sopimusten velvoitteisiin ja edistetään sosiaalisesti, ekologisesti, taloudellisesti ja kulttuurisesti kestävästä kulttuuriperintö- ja kulttuurimatkailutyötä.

Rakennusten ja kulttuuriympäristökohteiden entistämistä avustusten, muinaisjäännösalueiden ja maailmanperintökohteiden hoitoavustusten sekä kulkuvälineiden avustukset ylläpitävät ja kehittävät alan osaamista ja työllisyyttä sekä niihin liittyvää liiketoimintaa. Ne tukevat myös alueiden elinvoimaisuutta, paikallistaloutta, viranomaisten toiminnan kehittymistä, kulttuurihistoriallisten arvojen säilymistä ja kestävästä kehitystä.

Näyttelypalkkiojärjestelmän ensisijaisena tavoitteena on huomioida kuvataiteilijoiden merkitys näyttelyn sisällön tuottajina ja parantaa heidän mahdollisuuksiaan saada elantonsa taiteellisesta työstä. Avustuksilla tuetaan taiteilijoiden ja museoiden oikeuksien ja velvollisuuksien selkiyttämistä. Samalla pyritään yhdenmukaistamaan, edistämään ja vakiinnuttamaan alan hyviä sopimus- ja korvauskäytäntöjä. Näyttelypalkkiojärjestelmä auttaa museoita toimimaan vahvoina taiteen ja taiteilijoiden toimeentulon puolestapuhujina alueillaan ja siten turvaamaan pitkäjänteisesti taiteellista työtä ja kuvataiteen kehitystä. Avustus on vakiinnuttanut paikkansa ja tuki on saajien kautta ohjautunut yhä laajemmalle joukolle taiteilijoita.

Museovirasto jakoi toiseen kertaan yleisavustuksia kulttuuriperintöyhteisöjen toimintaan. Avustuksella vahvistetaan valtakunnallisten tai muiden kansallisesti merkittävien kulttuuriperintöalan yhteisöjen toiminnan edellytyksiä pitkäjänteisesti. Avustuksen tavoitteena on edistää kulttuuriperinnön merkitystä, arvostusta ja vaikutusta yhteiskunnassa ja kulttuuriperintöalan kehittymistä, osaamista ja kansainvälistymistä. Avustusten hakijoiden määrä kasvoi merkittävästi (23 hakijaa). Avustusta sai 12 yhteisöä.

Museoviraston jakamat avustukset 2023-2025

Museoviraston jakamat avustukset 2023-2025	2023	Hakijoita	Myönnetty	Läpimeno-%	2024	Hakijoita	Myönnetty	Läpimeno-%	2025	Hakijoita	Haettu määrä e	Myönnetty	Myönnetty määrä e	Läpimeno-%
Yleisavustukset kulttuuriperintöalan yhteisöjen toimintaan	-	-	-	-	304 000	16	14	88 %	259 000	23	674 550	12	259 000	52 %
Avustukset ammatillisten museoiden innovatiivisiin hankkeisiin	444 000	38	15	39 %	430 000	38	15	39 %	430 000	38	1 319 491	13	430 000	34 %
Paikallismuseoiden hankeavustukset	479 400	138	80	58 %	432 610	146	78	53 %	430 000	144	1 259 426	67	430 000	47 %
Avustukset yhteisöjen kulttuuriperintöön ja kulttuuriympäristöön liittyviin hankkeisiin	85 000	54	11	20 %	77 390	27	7	26 %	-	-	-	-	-	-
Hankeavustus ammatillisten museoiden tallennus- ja kokoelmayhteistyöverkoston toimintaan	-	-	-	-	29 900	1	1	100 %	-	-	-	-	-	-
Näyttelypalkkioavustukset (yhteensä)	1 459 000	184	151	82 %	1 381 197	172	150	87 %	960 600	137	1 244 510	115	960 600	84 %
Hankeavustukset rakennusten ja kulttuuriympäristökohteiden entistämiseen	1 382 000	451	186	41 %	1 278 000	441	190	43 %	1 278 000	338	6 311 247	192	1 278 000	57 %
Muinaisjäännösalueiden hoitoavustukset	19 390	8	6	75 %	56 664	8	7	88 %	60 000	9	100 555	7	60 000	78 %
Hankeavustukset maailmanperintökohteiden hoitoon	235 000	20	20	100 %	155 000	25	21	84 %	225 000	25	332 027	23	225 000	92 %
Liikenteen kulttuuriperintöavustukset	338 000	97	40	41 %	321 000	68	39	57 %	316 975	49	782 961	28	316 975	57 %
Avustukset Suomen maailmanperintökohteiden tutkimus- ja kehittämishankkeisiin	76 750	4	3	75 %	45 000	3	2	67 %	57 500	2	30 250	1	5 250	50 %
Avustukset aineettoman kulttuuriperinnön sopimuksen mukaisiin yhteistyö- ja kehittämishankkeisiin	74 140	31	6	19 %	59 000	16	6	38 %	82 500	30	376 187	6	82 500	20 %
Avustukset Euroopan neuvoston kulttuurireittitoimintaa vahvistaviin yhteistyö- ja kehittämishankkeisiin	120 000	8	3	38 %	118 045	7	3	43 %	103 248	10	506 960	2	103 248	20 %
Yhteensä	4 712 680	1 033	521	50 %	4 687 806	968	533	55 %	4 202 823	805	12 938 164	466	4 150 573	58 %

1.4. Toiminnallinen tehokkuus

1.4.1. Toiminnan tuottavuus ja taloudellisuus

Valtion talousarvioesityksessä 2025 on toiminnallisen tehokkuuden tavoitteeksi asetettu museo- ja linnassakäynnin keskihinta- ja keskitulo. Luvussa tarkastellaan Museoviraston toiminnan tuottavuutta ja taloudellisuutta myös henkilötyövuosien ja kustannusten jakautumisen näkökulmista palvelualueittain sekä maksullisen ja varsinaisen toiminnan välillä.

Toiminnan tehokkuutta on kuvattu myös palvelukokonaisuuksien näkökulmasta käyttäen sijaissuureita, jotka osoittavat viraston resurssien käyttöä ja kustannuskehitystä.

Toiminnan tuottavuutta ja taloudellisuutta seurataan seuraavien TAE ja tulossopimuksen mittarien avulla:

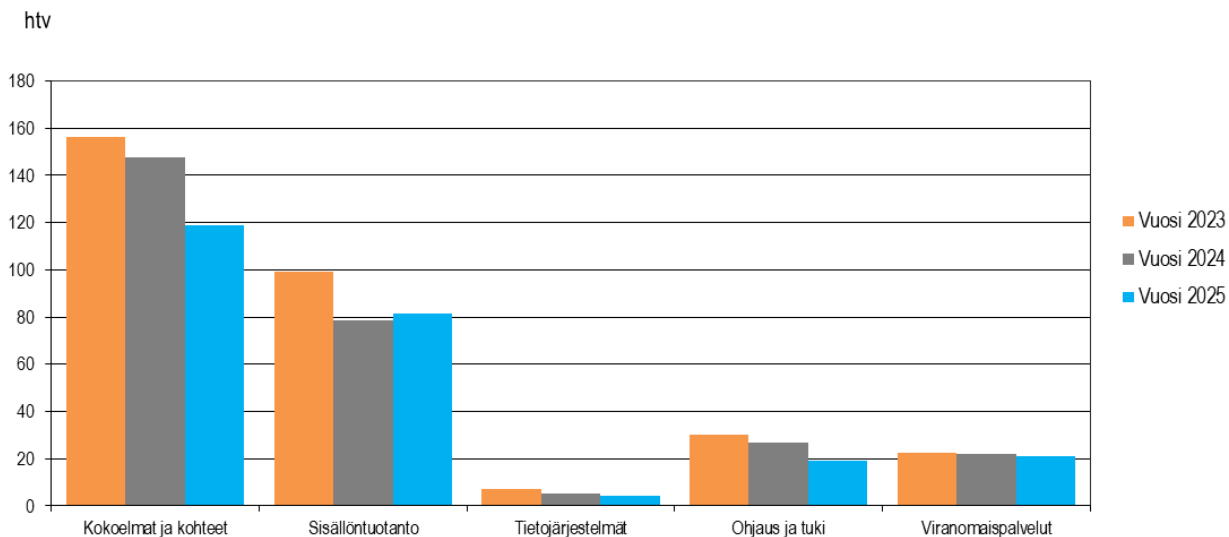
	Toteuma 2023	Toteuma 2024	Tavoite 2025	Toteuma 2025	
Museoviraston toiminta on tuottavaa ja tehokasta					
<i>Museo- ja linnassakäynnin keskihinta, euroa*</i>	2,72	3,07	4,3	3,18	TAE
<i>Museo- ja linnassakäynnin keskitulo, euroa*</i>	4,88	4,85	4,5	4,70	TAE
<i>Valtionavustusten päätöskäsittelyyn käytetty aika (t/saapunut hakemus)</i>	2,5	3,19	2,2	3,59	KIEKU ja avustustilasto
<i>Toimitilakustannukset, e **</i>	26 830 000	29 100 000	29 000 000	27 700 000	HTH, tilinpäätös

- Museo- ja linnassakäynnin keskihintaa nosti avoinnapidon kustannusten nousu suhteessa käyntimäärään, vaikka määrä hieman nousikin. Tavoitteeseen päästiin kuitenkin selkeästi. Keskitulo laski hieman, mutta tavoite ylitettiin selkeästi, mitä voi olosuhteet huomioon ottaen pitää hyvänä tuloksena.
- Valtionavustusten päätöskäsittelyyn käytetty aika jatkoi nousemista kolmatta vuotta peräkkäin. Nousua selittää siirtyminen uuteen Hallinnoivastuksia.fi -palveluun, jonka käyttöönotto vaihe on edellyttänyt normaalia enemmän työaikaa. Myös järjestelmän kesken oleva kehitys hidastaa avustuskäsittelyä. Museovirasto siirtyi kuitenkin vuonna 2025 kaikkien jakamiensa valtionavustusten osalta järjestelmän käyttäjäksi, yhtenä ensimmäisistä valtionapuviranomaisista.
- Toimitilakustannukset ovat laskeneet merkittävästi. Kustannusten laskun merkittävimmät syyt olivat Orimattilan keskusvarastosta, Sturenkadusta ja Pasilan väistötilasta luopuminen.

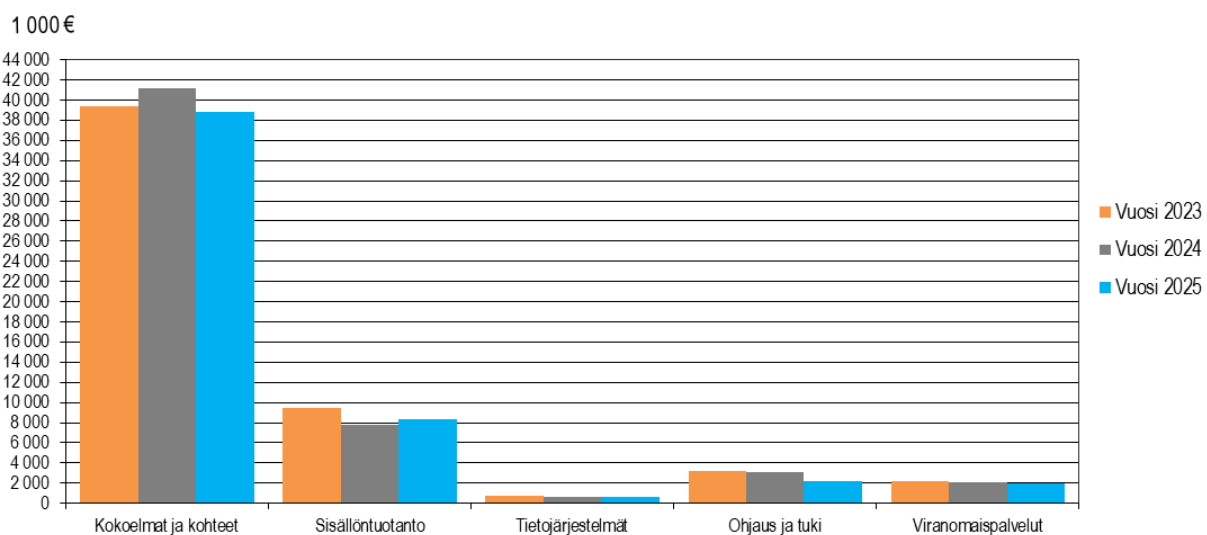
- Toteutuneet henkilötövuodet, kustannukset ja tuotot palvelukokonaisuuksittain vuosina 2023, 2024 ja 2025 (varsinainen ja maksullinen toiminta yhteensä)

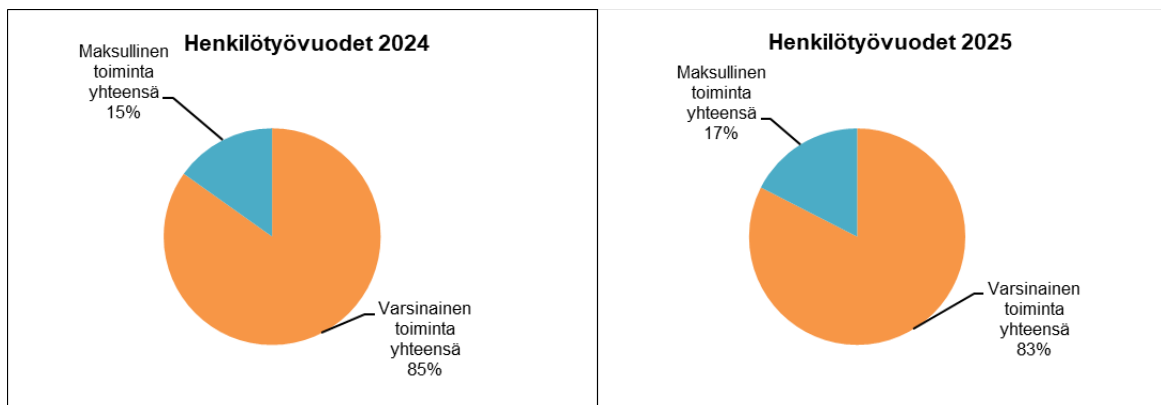
		Htv:t 2023	Htv:t 2024	Htv:t 2025	Muutos % 24/23	Muutos % 25/24	Kustan- nukset 1 000 € 2023	Kustan- nukset 1 000 € 2024	Kustan- nukset 1 000 € 2025	Muutos % 24/23	Muutos % 25/24	Tuotot 1 000 € 2023	Tuotot 1 000 € 2024	Tuotot 1 000 € 2025	Muutos % 24/23	Muutos % 25/24
1	Kokoelmat ja kohteet	156,1	147,7	119,0	-5 %	-19 %	39 378	41 200	38 789	5 %	-6 %	3 601	4 752	5 244	32 %	10 %
2	Sisällöntuotanto	99,1	78,6	81,7	-21 %	4 %	9 442	7 814	8 333	-17 %	7 %	4 832	3 403	3 473	-30 %	2 %
3	Tietojärjestelmät	7,1	5,1	4,4	-28 %	-15 %	716	668	678	-7 %	1 %	5	0	2	-98 %	1996 %
4	Ohjaus ja tuki	30,0	26,8	18,9	-10 %	-30 %	3 194	3 045	2 185	-5 %	-28 %	33	42	259	30 %	510 %
5	Viranomaispalvelut	22,6	22,0	20,9	-2 %	-5 %	2 191	2 112	2 017	-4 %	-4 %	26	23	26	-11 %	14 %
	Yhteensä	314,8	280,3	244,8	-11 %	-13 %	54 921	54 839	52 001	0 %	-5 %	8 497	8 220	9 005	-3 %	10 %

Toteutuneet henkilötyövuodet palvelukokonaisuuksittain vuosina 2023, 2024 ja 2025

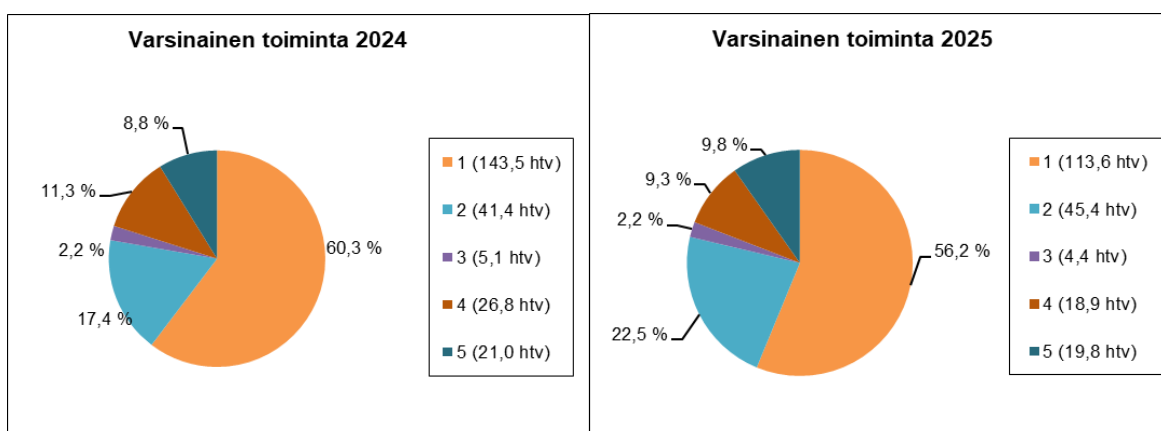

Toteutuneet kustannukset (1 000 €) palvelukokonaisuuksittain vuosina 2023, 2024 ja 2025

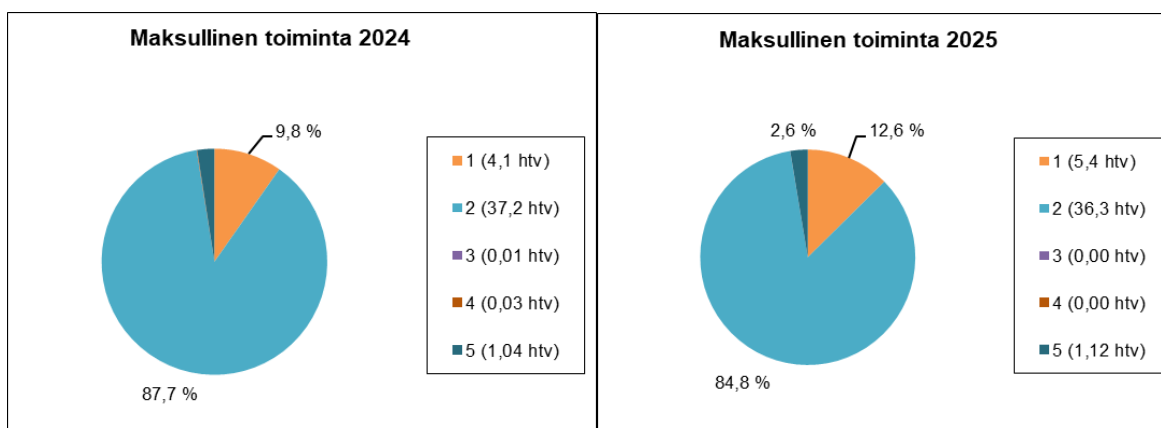

Yllä on esitetty Museoviraston toiminnan jakautuminen varsinaiseen toimintaan ja maksulliseen toimintaan vuosina 2024 ja 2025. Henkilötyövuosien määrä oli 280,3 vuonna 2024 ja 244,8 vuonna 2025.

Yllä on esitetty Museoviraston varsinaisen toiminnan jakautuminen palvelukokonaisuuksille. Varsinaiseen toimintaan kohdistui 237,8 henkilötyövuotta vuonna 2024 ja 202,0 vuonna 2025.

Yllä on esitetty Museoviraston maksullisen toiminnan jakautuminen palvelukokonaisuuksille. Maksulliseen toimintaan kohdistui 42,4 henkilötyövuotta vuonna 2024 ja 42,8 vuonna 2025.

Museoviraston tuottavuuden ja taloudellisuuden tarkastelu palvelukokonaisuuksien näkökulmasta

Museoviraston taloudellinen toiminta on jaettu varsinaiseen toimintaan ja maksulliseen toimintaan, jotka jakautuvat kuuteen palvelukokonaisuuteen.

Palvelukokonaisuudet muodostuvat Museoviraston viidestä substanssipalvelukokonaisuudesta (kokonaisuudet 1–5) sekä sisäisistä palveluista, eli tukitoiminnoista (6). Seitsemäs kokonaisuus sisältää palkalliset poissaolot. Kokonaisuuksiin on määritelty toiminnot, joita käytetään niin kirjanpidossa kuin työajanseurannassakin. Menojen ja tulojen osalta käytetään kirjanpidossa aina toimintokoodia muilta osin kuin henkilöstökuluissa. Henkilöstökulut kohdistetaan toiminnoille tehdyn työajan perusteella.

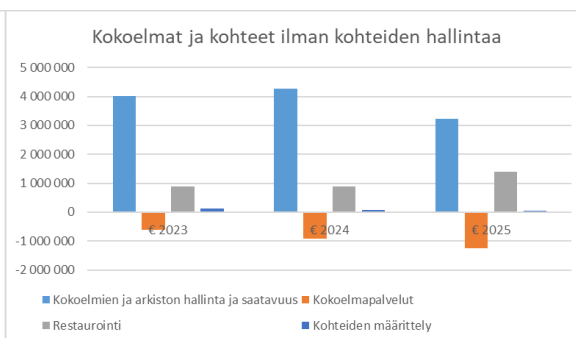
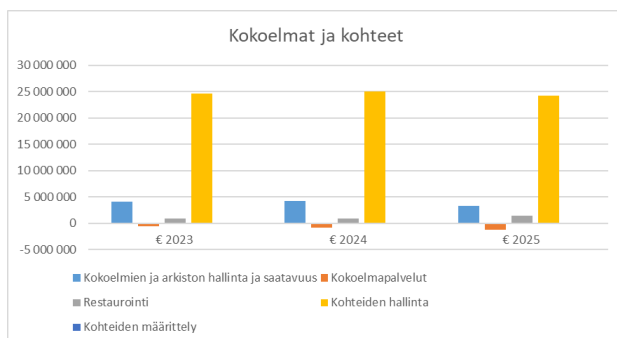
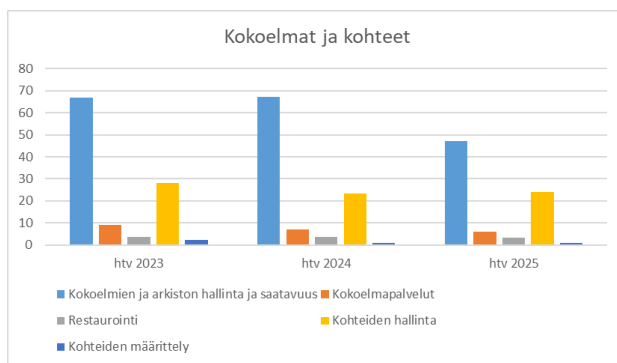
Kokonaisuuksille 1–6 on vyörytetty palkallisten poissaolojen toiminnoille kirjattu välillinen työaika ja sen henkilöstökustannukset sekä toimintojen muut kustannukset. Kokonaisuuksille 1–5 on sitten vyörytetty tukitoimintojen toiminnoille kirjattu välillinen työaika ja sen henkilöstökustannukset sekä toimintojen muut kustannukset.

Edellisten sivujen taulukossa ja grafiikassa on esitetty vyörytetyt tiedot, mutta seuraavien kappaleiden taulukoissa tiedot on esitetty toiminnoille suoraan kohdistetuilla luvuilla. Seuraavien sivujen taulukoissa esitetään henkilötyövuodet ja nettokustannukset palveluittain.

Kokoelmat ja kohteet

Kokoelmien hallinnan ja saatavuuden palvelut sisältää Museoviraston kokoelmien (kulttuurihistoriallinen esinekokoelma, arkeologinen kokoelma, kuvakokoelma, arkisto ja kirjasto) hallintaan ja saatavuuteen käytetyt resurssit. Kokoelmapalvelut sisältää arkisto-, kirjasto, esine- ja kuvakokoelmien asiakaspalveluun, kokoelmien säilytyspalveluihin, kuvauspalveluihin sekä esine- ja kuvalainoihin käytetyt resurssit. Restaurointi sisältää museo- ja linnakohteiden sekä omien kohteiden (Seurasaari, museolaivat) rakennuskonservoinnin resurssit. Kohteiden hallinta sisältää kiinteistöstrategian noudattamisen, museo- ja nähtävyyshkohteiden asiakastoiminnan ja kohteiden vuokrauksen. Kohteiden määrittely sisältää kulttuuriympäristörekistereiden hallinnan sekä kulttuuriympäristön kohteiden tunnistamisen ja kuvailun mm. suojeluluetteloiden kautta.

Kokoelmat ja kohteet	htv 2023	EUR (nettomenot) 2023	htv 2024	EUR (nettomenot) 2024	htv 2025	EUR (nettomenot) 2025
Kokoelmien ja arkiston hallinta ja saatavuus	66,96	4 013 881,78	67,03	4 258 798,32	47,00	3 217 879,41
Kokoelmapalvelut	9,17	-607 925,65	7,02	-918 846,45	5,82	-1 257 053,22
Restaurointi	3,56	895 900,43	3,73	882 410,55	3,29	1 382 769,07
Kohteiden hallinta	28,09	24 641 124,14	23,37	25 038 994,84	24,09	24 215 554,09
Kohteiden määrittely	2,17	127 286,64	1,02	70 112,66	0,87	58 371,59
Kokoelmat ja kohteet	109,96	29 070 267,34	102,17	29 331 469,92	81,07	27 617 520,94

- Kokoelmien ja arkiston hallinta ja saatavuus*

Suomen kansallismuseon kokoelmien hallintaan ja saatavuuteen vuonna 2025 käytetyt henkilöresurssit vähenivät edellisvuoteen verrattuna 46 %. Kun suuri siirtohanke Orimattilasta kokoelma- ja konservointikeskukseen oli saatettu päätökseen edeltävänä vuonna, hankkeeseen kiinnitetyt määräaikaisten työsuhteet päättyivät. Muuton jälkitöitä varten suunniteltuja määräaikaista projektitehtäviä ei voitu toteuttaa yt-neuvotteluista johtuen, joten Orimattilasta siirrettyjen kokoelmien purkaminen ja paikoilleen saattaminen siirtyivät eteenpäin. Muuttohankkeen päättymisen näkyi myös euromääräisesti (34 %) menovähennyksenä. Kokoelmatoiminnan resurssien vähenemisessä näkyvät lisäksi tilapäisesti edellisvuoden syksyllä yt-neuvotteluissa päätetyt vakituisten henkilöstön lomautukset, jotka toimeenpantiin vuonna 2025. – Suomen kansallismuseon kokoelmatyön rajoitetut henkilöresurssit jouduttiin kohdentamaan lähes kokonaan Kansallismuseon suuriin näyttelytuotantoihin.

Monivuotinen kokoelmien siirto- ja haltuunottohanke (SIHA) saatettiin päätökseen. Sturenkadulta siirrettiin kansalliset arkeologiset- ja kuvakokoelmat, viraston arkisto ja kirjasto uusiin tiloihin. Yli sadan henkilötyövuoden hanke piti myös sisällään kattavan inventoinnin, säilytysratkaisujen uudistamisen, sekä luettelointitietojen rikastamisen. Hanke oli mittakaavaltaan poikkeuksellinen. SIHA-hankkeen myötä kokoelmien saatavuus parantui huomattavasti ja viraston tilankäyttö tehostui oleellisesti Sturenkadun kiinteistöstä luovuttaessa ja aineiston tiivistyessä. Hankkeeseen käytettiin suuri määrä sekä projekti- että virkahenkilöstön resursseja useamman vuoden aikana.

Arkiston tiivistys - tilasäästöinä haltuunotto tiivistä aineistoja ja vähensi arkiston tarvitsemää säilytystilaa merkittävästi, arkiston tilasäästöjen tavoite (1 hkm) ylitettiin.

- Kokoelmapalvelut*

Suomen kansallismuseo vastaa kokoelma- ja konservointikeskuksen yhteisen toiminnan ja käytäntöjen koordinoinnista, tilojen käyttösuunnitelmista ja uusien kokoelmien sijoittamisesta. Kokoelmakeskuksen tarjoamia säilytyspalveluita käytti vuoden 2025 lopussa yhteensä 19 asiakastoimijaa. Uusia asiakkaita tuli kolme – Kansallislageria, Luomus ja Vantaan kaupungin museo. Suomen kansallismuseon johdolla valmisteltiin myös keskuksen uuden, 2026 avattavan yhteisen asiakaspalvelupisteen palvelukonsepti ja -prosessit. Suomen kansallismuseon kokoelmien lainaaminen oli rajoitettua Kansallismuseon laajenemisen tarvitsemien toimitusten varmistamiseksi. Maksullisia logistiikka- ja konservointipalveluita tuotettiin

kokoelmakeskuksen säilytyspalveluiden asiakkaille sekä osin ulkopuolisille konservointipalveluiden asiakkaille suunnilleen samalla volyymillä kuin edellisvuonna, mutta toiminnan tuottavuus parani tulojen lisääntyessä.

Kokoelmapalveluissa valmistauduttiin sähköisen asiakaspalvelun käyttöönottoon ja keskitetyn fyysisen käyntipalvelun avaamiseen keväällä 2026. Pääosa asiakaspalveluista oli suljettuna ja resurssit kohdennettiin muuttoihin, sekä asiakaspalvelun avaamiseen. Sähköisen asiointipalvelun uudistus toteutettiin osana laajempaa muutosta, jossa viranomaispalveluiden lupa-asiat sähköistettiin.

- *Restaurointi*

Seurasaaren rakennuskonservointia ja rakennuttamishankkeita edistettiin suunnitelmallisesti. Vuonna 2019 alkanut Antin talon restaurointihanke saatiin loppusuoralle. Hanke on yksi Seurasaaren museorakennusten suurimmista panostuksista. Kesä mökin siirto ja uudelleenrakentaminen Seurasaareen vaati merkittävän taloudellisen ja työaikapanoksen. Museoviraston käytössä olevien kohteiden restaurointiin käytettiin yhteensä noin kolme henkilötyövuotta. Panostus pysyi pitkää aikaväliä alhaisemmalla tasolla säästösyistä. Kansallismuseon peruskorjaushankkeen ohjaukseen kohdistui edelleen merkittävä työaikapanos.

- *Kohteiden hallinta*

Suomen kansallismuseon museokohteiden kokonaiskävijämäärä oli vuoden 2024 tasolla. Museoissa ja linnoissa vieraili vuonna 2025 noin 542 000 kävijää, kun edellisvuonna kävijöitä oli 531 859. Kävijämäärät kasvoivat Louhisaassa, Seurasaassa ja Suomen merimuseossa. Kokonaistulokseen vaikuttivat leikkaukset ja määrärahoituksen myöhäinen varmistuminen: Kohteiden yleisötoiminnan suunnittelu keskeytyi yt-neuvottelujen takia, eikä ohjelmistoja sekä markkinointi- ja viestintätoimia voitu enää täysimittaisesti toteuttaa kohteiden avoimnapidon turvaamiseksi myönnetyn rahoituksen lopulta järjestettyä. Lomautuksia kohdistui viraston kehysvajeen takia edelleen myös kohteiden toimintaan. Esimerkiksi Olavinlinnan yleisötyön koordinaattorin avointa tehtävää ei täytetty, mikä rajoitti merkittävästi linnan 550. juhluvuoden suunnittelua ja toimeenpanoa. Kansallismuseo oli edellisvuoden tavoin suljettu yleisöltä rakennushankkeiden vuoksi.

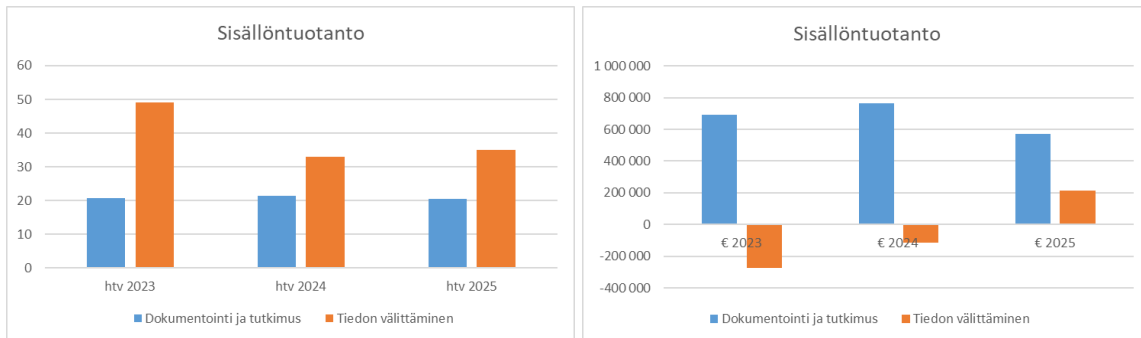
- *Kohteiden määrittely*

Valtakunnallisesti merkittävien arkeologisten kohteiden inventointi tuli voimaan 1.3.2025. Hanketyöstä siirryttiin inventoinnin käyttämiseen osana normaalia viranomaistoimintaa, mikä näkyy työaikapanostuksen suuntaamisessa. Muinaisjäänösrekisterin tiedot täydentyivät edelleen tehokkaasti: edellisvuotta suurempi kohteiden kartunta tuotettiin samantasoisella työaikapanostuksella. Kartunnassa alueellisten vastuumuseoiden panos on merkittävä. Rekisterityö sisälsi kohteiden perustietojen päivittämistä, linkityksiä (tutkimusraportit) sekä muinaisjäänösten tutkimustietojen päivitystä.

Sisällöntuotanto

Dokumentointi ja tutkimus sisältää kulttuuriperintökohteiden dokumentoinnin ja tutkimuksen, tutkimus- ja kehittämishankkeet sekä arkeologisen inventoinnin ja kaivauksen. Tiedon välittäminen sisältää näyttely- ja kulttuuriperintökasvatustoiminnan ja tiedon välittämisen kulttuuriperinnöstä eri kanavien kautta.

Sisällöntuotanto	htv 2023	EUR (nettomenot) 2023	htv 2024	EUR (nettomenot) 2024	htv 2025	EUR (nettomenot) 2025
Dokumentointi ja tutkimus	20,80	692 733,00	21,46	763 236,86	20,60	572 884,40
Tiedon välittäminen	49,01	-272 563,91	32,92	-113 990,02	35,40	216 270,53
Sisällöntuotanto	69,81	420 169,09	54,38	649 246,84	55,64	789 154,93

- Dokumentointi ja tutkimus*

Kulttuuriympäristön tutkimus- ja kehittämishankkeita toteutettiin kansainvälisellä ja kotimaisella hankerahoituksella sekä toimintamäärärahoilla. Ulkopuolisen hankerahoituksen hankinta on ollut onnistunutta ja kohdentunut tehokkaasti siihen käytettävissä olleista niukoista henkilövoimavaroista huolimatta. Erityisesti meriarkeologian Veteen vajonneet -hankkeessa onnistuttiin lisärahoituksen hankkimisessa, mikä mahdollisti tehokkaan ja tuloksekkaan sekä näkyvän toiminnan omien resurssien ollessa pienet.

Kaupallisten arkeologisten töiden määrä pysyi rakennusalan tilanteesta huolimatta kohtuullisena. Tarjouspyyntöjä kertyi 64 kpl ja tilauksiin asti eteni 37 kpl. Euromääräinen volyymi laski jonkin verran edellisestä vuodesta ja oli 570 000 euroa. Arkeologisia kenttätöitä tehtiin viranomaistyönä 732 henkilötyöpäivää ja 142 kenttätöypäivää. Kenttätöyökohteita oli viranomaistoiminnassa 42 kpl.

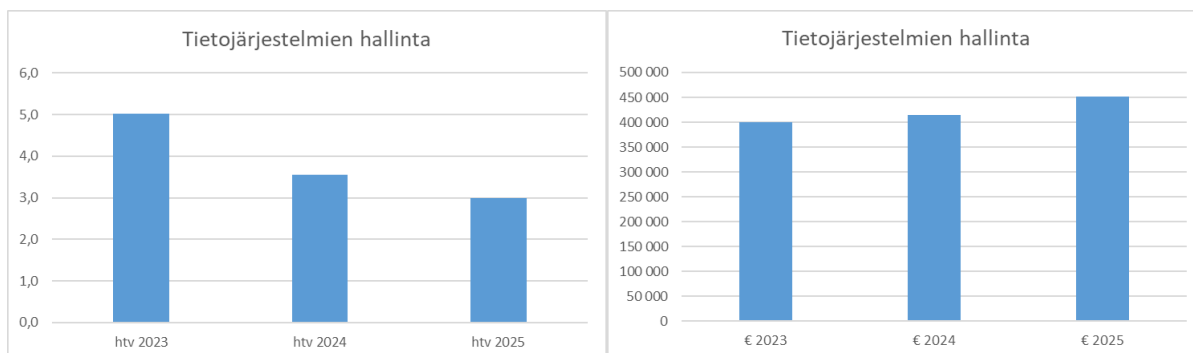
- Tiedon välittäminen*

Näyttelytoiminta painottui erityisesti Kansallismuseon suuriin, 2027–2028 valmistuviin tuotantoihin. Näihin kohdistettu määrärahoitus näkyy näyttelytuotannon resurssien kasvuna. Ohjelmistot -yksikköön palkattiin suunnitellusti uusia henkilöitä. Avausnäyttelyyn kiinnitettiin määrärahoituksen varmistuttua kansainvälinen suunnittelutoimisto kesällä 2025. Tuotantojen aloituksen viivästyminen rahoituspäätösten viipyessä sekä viraston säästötoimet ja rekrytointien rajoittaminen johtivat työn kasaantumiseen lyhyeen aikaikkunaan. Riskejä ja työmääriä pyrittiin hallitsemaan lisäämällä asiantuntijapalveluiden käyttöä oman henkilökunnan työn tukena. Kansallismuseon tuotantojen lisäksi käynnistettiin Suomen merimuseon 1 300 m² laajuisen perusnäyttelyn uudistaminen vaiheittain. Kulttuuriperintökasvatukseen käytetyt resurssit pysyivät melko matalalla tasolla johtuen Kansallismuseon sulkemisesta ja Olavinlinnassa täyttämättömästä yleisötyön tehtävästä.

Tietojärjestelmät

Tietojärjestelmien hallinta sisältää laajalle asiakaskunnalle suunnatut tiedonhallinnan kokoelmanhallintapalvelut sekä kulttuuriympäristöpalvelut.

Tietojärjestelmät	htv 2023	EUR (nettomenot) 2023	htv 2024	EUR (nettomenot) 2024	htv 2025	EUR (nettomenot) 2025
Tietojärjestelmien hallinta	5,02	400 686,66	3,56	414 732,29	2,99	451 735,18

- Tietojärjestelmät*

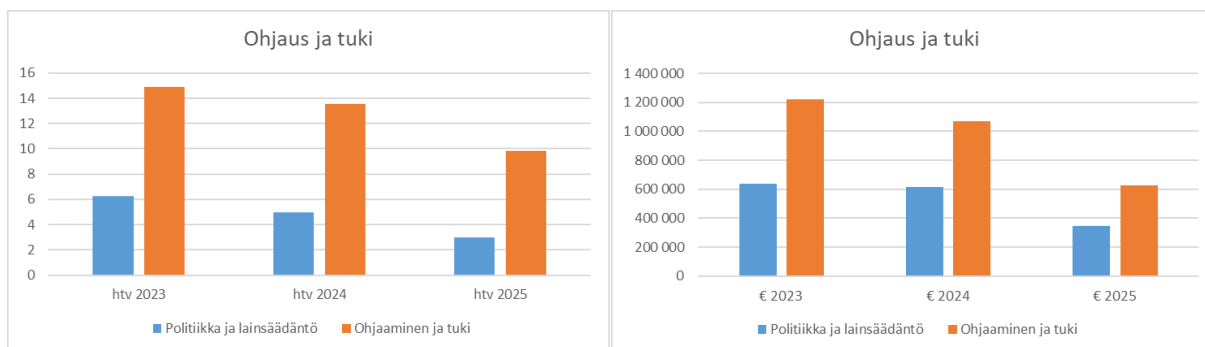
Tietojärjestelmien hallintaan käytetty aika väheni edelleen vuoden 2025 aikana. Resursseja jouduttiin keskittämään pakolliseen kehittämistyöhön. Säästötoimenpiteillä oli myös merkittävä vaikutus ja henkilötyössä jouduttiin säästämään.

Kulttuuriympäristön tiedonhallinnan osalta jatkettiin arkeologisen tiedon kehittämistyötä opetus- ja kulttuuriministeriöltä saadulla hankerahoituksella. ARPPA- ja ARPPA2025 -hankkeissa on kehitetty sähköisiä lupapalveluita ja Museoverkon uudistamista. Lomautusten ja muiden henkilösäästöjen leimaamana vuonna ulkopuolinen rahoitus kyettiin kuitenkin käyttämään tehokkaasti.

Ohjaus ja tuki

Politiikka ja lainsäädäntö sisältää valtakunnalliseen toimialan politiikka- ja säädösvalmistelutyöhön osallistumisen ja toimeenpanon sekä kulttuuriperintöalan kansainvälisten sopimusten toimeenpanoon osallistumisen. Ohjaaminen ja tuki sisältää kulttuuriperinnön hoidon ja suojelun ohjauksen ja tuen, museoalan ohjauksen ja tuen sekä kulttuuriperintöalaan liittyvät asiantuntijapalvelut.

Ohjaus ja tuki	htv 2023	EUR (nettomenot) 2023	htv 2024	EUR (nettomenot) 2024	htv 2025	EUR (nettomenot) 2025
Politiikka ja lainsäädäntö	6,24	637 053,73	4,99	613 819,58	2,99	345 202,27
Ohjaaminen ja tuki	14,87	1 218 532,07	13,59	1 070 626,84	9,86	625 245,26
Ohjaus ja tuki	21,12	1 855 585,80	18,58	1 684 446,42	12,85	970 447,53

- *Politiikka ja lainsäädäntö*

Panostus politiikka- ja lainsäädäntötehtäviin jatkoj laskuaan. Panokset kohdistuivat muun muassa kulttuuripoliittiseen selontekoon, kulttuuriperintöstrategian toimeenpanoalustan valmisteluihin, kirkon kulttuuriperintöstrategiaan, arkkitehtuuripoliittisen ohjelman toimeenpanoon sekä valtion kiinteistöstrategian seurantaan.

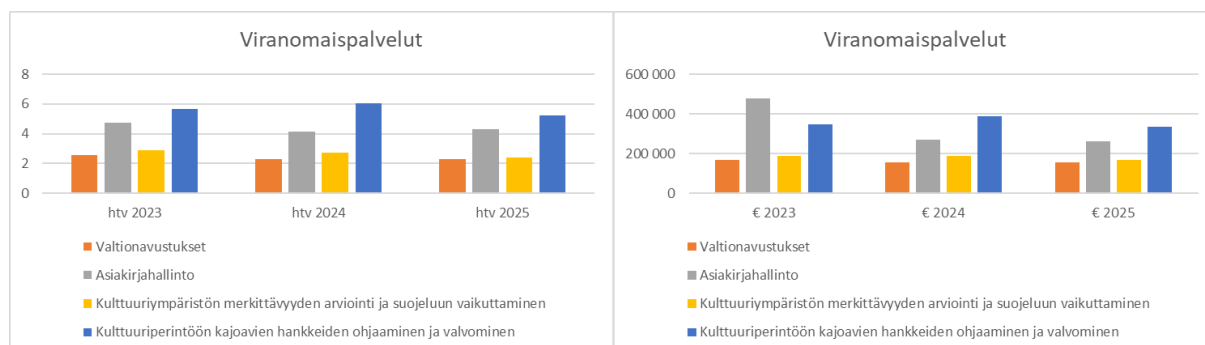
- *Ohjaaminen ja tuki*

Museoviraston panostus ohjaukseen ja tukeen laski merkittävästi vuonna 2025, edeltävän vuoden laskeva trendi jatkui. Kulttuuriympäristötehtävissä panostus kohdistui laajaan sidosryhmätyöhön ja yhteistyöhön erityisesti alueellisten vastuumuseoiden kanssa. Museoalan ohjaus ja tuki vähenivät henkilöstösäästöjen johdosta, ja esimerkiksi vuosittainen laaja sidosryhmätapaaminen, Museoalan Teemapäivät, jätettiin järjestämättä vuonna 2025. Voimavarojen supistuessa tehokkaan kohdentamisen merkitys on kasvanut.

Viranomaispalvelut

Luvat ja päätökset sisältää kulttuuriperintöä koskevat lausunto- ja lupa-asiat ja viranomaispäätökset. Valtionavustukset sisältää Museoviraston myöntämien valtionavustusten jakamisen ja käytön seurannan. Asiakirjahallinto sisältää asiakirjojen rekisteröinnin, sähköisen asiakirjahallintojärjestelmän kehittämisen sekä asiakirjahallinnon suunnittelun ja ohjauksen. Kulttuuriympäristön merkittävyyden arviointi ja suojeluun vaikuttaminen sisältää alueidenkäytön suunnitteluhankkeiden arvioinnin, rakennussuojeluesitysten käsittelyn ja valtion kiinteistöjen suojelutarpeen arvioinnin, mukaan lukien näihin liittyvät lausunnot. Kulttuuriperintöön kajoavien hankkeiden ohjaaminen ja valvominen sisältää suojelukohteiden korjaus- ja muutoshankkeisiin osallistumisen, muinaisjäännösten tutkimus- ja hoitoluvista päättämisen sekä kulttuuriperintöön liittyvien rikkomus- ja rikosasioiden käsittelyn, mukaan lukien näihin liittyvät lausunnot.

Viranomaispalvelut	htv 2023	EUR (nettomenot) 2023	htv 2024	EUR (nettomenot) 2024	htv 2025	EUR (nettomenot) 2025
Valtionavustukset	2,59	167 446,47	2,30	157 379,27	2,30	156 908,91
Asiakirjahallinto	4,75	478 674,27	4,16	270 918,38	4,28	262 146,96
Kulttuuriympäristön merkittävyyden arviointi ja suojeluun vaikuttaminen	2,88	188 259,21	2,75	190 355,81	2,39	169 128,52
Kulttuuriperintöön kajoavien hankkeiden ohjaaminen ja valvominen	5,68	347 535,88	6,03	388 030,22	5,25	337 323,88
Viranomaispalvelut	15,89	1 181 915,83	15,24	1 006 683,68	14,23	925 508,27

- *Valtionavustukset*

Valtionavustustoimintaan kokonaisuudessaan käytetty resurssi pysyi viimevuotisella tasolla, mutta painottui avustusten jakoon liittyviin tehtäviin edellisvuotta enemmän, johtuen uuden valtionavustusjärjestelmän käyttöönotosta ja sen vaatimista lisätoista.

- *Asiakirjahallinto*

Asiakirjahallinnossa resurssit kohdistuivat suurilta osin SIHA-hankkeen valmiiksi saattamiseen ja tulevan virastofuusion valmisteluun. Vuoden 2025 aikana aloitettiin myös vanhasta Salama-asianhallintajärjestelmästä lopullisesti luopuminen. Viranomaistyöhön liittyvät aineisto- ja tietopyynnöt, sekä viraston kirjaamotoiminta oli keskeytymätöntä muutoista huolimatta.

- *Kulttuuriympäristön merkittävyyden arviointi ja suojeluun vaikuttaminen*

Lomautukset supistivat rakennussuojeluun käytettävissä olleita henkilövoimavaroja ja ennakoiva työ kärsi. Työaikapanosta oli kohdennettava aiempaa enemmän luovutuslain mukaisiin tehtäviin valtion pyrkiessä myymään entistä enemmän kulttuurihistoriallista kiinteistöomaisuuttaan.

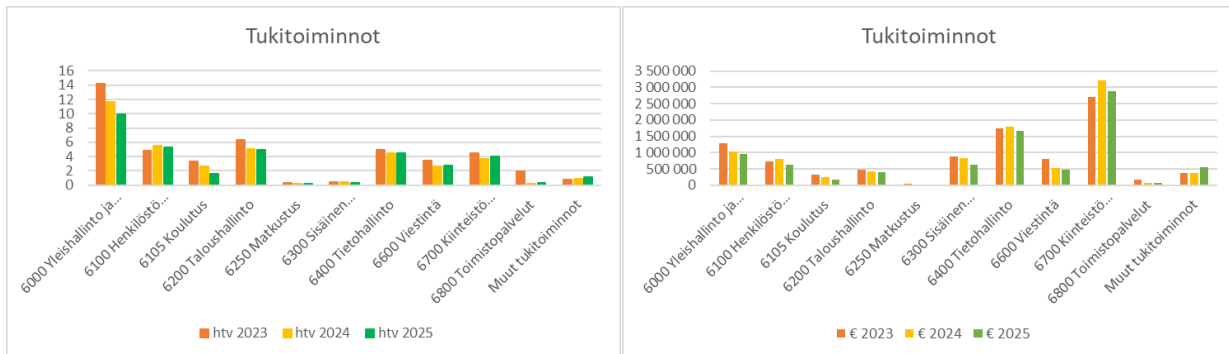
- *Kulttuuriperintöön kajoavien hankkeiden ohjaaminen ja valvominen*

Lomautukset supistivat valtion, kirkkokuntien ja rakennusperintölailla suojeltujen kohteiden restaurointien ja peruskorjaushankkeiden ohjaukseen käytettävissä olevia voimavaroja. Muinaismuistolain mukaisissa tehtävissä luvattomat kajoamiset työllistivät aiempaa enemmän ja niiden käsittely osin viivästyi lomautusten vuoksi. Muinaismuistolakiin perustuvat tutkimus-, kajoamis- ja hoitoluvat sekä mm. raporttien seuranta ovat myös merkittävä osa kulttuuriympäristön viranomaistyötä. Lomautukset hidastivat lupien käsittelyä, jota kuitenkin pyrittiin priorisoimaan, jotta vaikutukset esimerkiksi maankäytön ja rakennushankkeisiin säilyisivät kohtuullisina

Tukitoiminnot

60 Tukitoiminnot						
	htv 2023	EUR (nettomenot) 2023	htv 2024	EUR (nettomenot) 2024	htv 2025	EUR (nettomenot) 2025
6000 Yleishallinto ja johtaminen	14,17	1 278 921,31	11,68	1 027 147,37	9,90	949 193,89
6100 Henkilöstöhallinto	4,78	726 991,65	5,52	792 449,00	5,26	628 217,65
6105 Koulutus	3,28	334 646,23	2,63	248 520,94	1,55	183 102,07
6200 Taloushallinto	6,32	483 146,48	5,05	427 261,47	4,90	408 224,72
6250 Matkustus	0,35	33 274,91	0,23	24 702,59	0,20	18 425,4
6300 Sisäinen tarkastus, riskienhallinta ja turvallisuus	0,40	875 023,28	0,38	827 193,20	0,31	616 884,32
6400 Tietohallinto	4,91	1 741 222,71	4,52	1 789 985,61	4,51	1 677 246,32
6600 Viestintä	3,44	792 882,53	2,62	527 796,93	2,73	475 568,66
6700 Kiinteistöhallinto	4,51	2 715 689,51	3,64	3 217 739,45	3,99	2 874 872,12

6800 Toimistopalvelut	1,91	168 114,91	0,22	76 304, 96	0,29	76 740,17
Muut tukitoiminnot	0,77	380 132,18	0,93	382 994,21	1,14	562 247,09
60 Tukitoiminnot	44,84	9 530 045,70	37,41	9 342 524,86	34,78	8 470 722,41

- *Tukitoiminnot*

Tukitoimintojen kustannukset ovat laskeneet merkittävästi, erityisesti kiinteistöhallinnan osalta. Kiinteistöhallinnan kustannusten laskun merkittävimmät syyt olivat Orimattilan keskusvarastosta ja Pasilan väistötilasta luopuminen. Koulutuksen käytetty aika ja kustannukset laskivat myös merkittävästi. Tämä johtuu todennäköisesti SIHA-fuusiohankkeen ja Kansallismuseon avaamisen valmistelun aikatauluhaasteista.

Tietohallinnon resurssit pysyivät lisääntyneestä työmäärästä huolimatta 2024 vuotta vastaavalla tasolla. Tietohallintoon käytetyissä euroissa painopiste siirtyi aavistuksen tietojärjestelmien hallinnan suuntaan (tiedonhallinnan kokoelmahallintapalvelut sekä tiedonhallinnan kulttuuriympäristöpalvelut) viraston mittakaavassa merkittävän kokonaishankkeen toteutuksen vauhtiin pääsyn myötä. Perustietotekniikan osalta ICT-infran aiempi pilvisiirtymäprojekti näyttäytyi hienoisena kustannusten laskuna, jonka tehoa toisaalta syö peruskäyttäjälisenssin kustannustason nousu, joka jatkuu vielä tulevana vuotena. Järjestelmäkustannusten pienentämistä jatkettiin, jotta pakollisina nousevat menot pystyttiin kattamaan säästöistä huolimatta.

Viestinnän ja markkinoinnin kustannukset pysyivät kuta kuinkin edellisen vuoden tasolla, ottaen huomioon normaalin, viraston toiminnasta seuraavan vuosittaisen vaihtelun. Virastofuusion ja muiden isojen muutoshankkeiden myötä viestintään ei ole kohdennettu lisää henkilöresursseja, minkä vuoksi kaikkia hankkeita ja hankintoja ei ole voitu edentää tarvittavalla tahdilla ja laajuudella.

1.4.2. Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

KUSTANNUSVASTAAVUUSLASKELMA MAKSUPERUSTELAIN MUKAISISTA MUISTA SUORITTEISTA YHTEENSÄ (tuhansina euroina)

	2025 (tot.)	2024 (tot.)	2023 (tot.)
TUOTOT			
Maksullisen toiminnan myyntituotot	2 903	2 607	2 756
Maksullisen toiminnan muut tuotot	0	0	0
Tuotot yhteensä	2 903	2 607	2 756
KOKONAISKUSTANNUKSET			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	249	233	527
Henkilöstökustannukset	695	807	850
Vuokrat	1 756	2 810	2 251
Palvelujen ostot	292	303	400
Muut erilliskustannukset	57	48	47
Erilliskustannukset yhteensä	3 049	4 200	4 075
Tukitoimintojen kustannukset	499	618	608
Poistot	23	22	19
Korot	14	16	9
Muut yhteiskustannukset	181	221	189
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	716	877	825
Kokonaiskustannukset yhteensä	3 766	5 077	4 900
KUSTANNUSVASTAAVUUS			
Tuotot-kustannukset, euroa	-863	-2 470	-2 143
Kustannusvastaavuus-%	77 %	51 %	56 %

**KUSTANNUSVASTAAVUUSLASKELMA PÄÄSYMAKSUISTA /
ERITYISLAKIEN MUKAISET SUORITTEET (tuhansina euroina)**

	2025	2024	2023
	(tot.)	(tot.)	(tot.)
TUOTOT			
Maksullisen toiminnan myyntituotot	2 433	2 473	3 631
Maksullisen toiminnan muut tuotot	0	0	0
Tuotot yhteensä	2 433	2 473	3 631
KOKONAISKUSTANNUKSET			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	59	35	74
Henkilöstökustannukset	542	422	750
Vuokrat	2 402	2 007	2 757
Palvelujen ostot	220	165	416
Muut erilliskustannukset	32	70	40
Erilliskustannukset yhteensä	3 255	2 699	4 038
Tukitoimintojen kustannukset	632	507	791
Poistot	27	17	23
Korot	10	7	4
Muut yhteiskustannukset	216	168	236
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	886	698	1 054
Kokonaiskustannukset yhteensä	4 141	3 397	5 092
KUSTANNUSVASTAAVUUS			
Tuotot-kustannukset, euroa	-1 708	-924	-1 461
Kustannusvastaavuus-%	59 %	73 %	71 %

**KUSTANNUSVASTAAVUUSLASKELMA VUOKRAUSTOIMINNASTA /
ERITYISLAKIEN MUKAISET SUORITTEET (tuhansina euroina)**

	2025	2024	2023
	(tot.)	(tot.)	(tot.)
TUOTOT			
Maksullisen toiminnan myyntituotot	3 026	2 873	1 702
Maksullisen toiminnan muut tuotot	0	0	0
Tuotot yhteensä	3 026	2 873	1 702
KOKONAISKUSTANNUKSET			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	3	2	0
Henkilöstökustannukset	9	14	17
Vuokrat	1 530	715	810
Palvelujen ostot	4	3	8
Muut erilliskustannukset	0	4	3
Erilliskustannukset yhteensä	1 546	739	838
Tukitoimintojen kustannukset	8	12	18
Poistot	0	0	0
Korot	0	0	0
Muut yhteiskustannukset	3	4	4
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	11	16	22
Kokonaiskustannukset yhteensä	1 557	755	860
KUSTANNUSVASTAAVUUS			
Tuotot-kustannukset, euroa	1 468	2 118	842
Kustannusvastaavuus-%	194 %	381 %	198 %

Museoviraston maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus sekä yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus on laskettu kustannusvastaavuuslaskelmien avulla. Suoritetuotanto perustuu lakiin Museovirastosta 282/2004, Valtioneuvoston asetukseen Museovirastosta 407/2004, valtion maksuperustelakiin 150/1992, valtion maksuperusteasetukseen 211/1992, lakiin valtion talousarviosta 423/1988, asetukseen valtion talousarviosta 1243/1992, muinaismuistolakiin 295/1963, lakiin kulttuuriesineiden maastaviennin rajoittamisesta 933/2016, lakiin viranomaisten toiminnan julkisuudesta 621/1999 ja Opetus- ja kulttuuriministeriön asetukseen Museoviraston suoritteiden maksullisuudesta vuosina 2024-2025 1151/2023. Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat on laadittu Valtiokonttorin määräystä VK/45525/2025 maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelman laatimisesta noudattaen. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma on laadittu Valtiokonttorin määräystä VK/1077/00.01/2014 yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelman laatimisesta noudattaen.

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat vuodelta 2025 on esitetty maksuperustelain mukaisista muista suoritteista yhteensä sekä erityislakien mukaisista suoritteista pääsymaksuista ja vuokraustoiminnasta, koska näiden osa-alueiden tuotot olivat vähintään 1 miljoonaa euroa (Valtiokonttorin määräys VK/45525/2025). Lisäksi on laadittu julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuuslaskelma,

jonka tuloksia on esitelty lyhyesti, mutta laskelmaa ei ole esitetty toimintakertomuksessa, koska suoritteiden tuotot olivat alle 1 miljoonaa euroa. Muista suoritteista on laadittu erilliset kustannusvastaavuuslaskelmat muinaismuistolain 15 §:n mukaisista suoritteista ja muista liiketaloudellisista suoritteista, joiden tuloksia on esitelty lyhyesti. Näitä laskelmia ei ole esitetty toimintakertomuksessa, koska toimintakertomuksessa on jo esitetty kustannusvastaavuuslaskelma muista suoritteista yhteensä. Laskelmat eivät sisällä tuottoja elinkeinoelämälle tarjottavasta media- ja imagohyödyistä.

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmissa tuotot ja kustannukset on laskettu kirjanpidon tilinpäätöstietojen tai käytetyn työajan perusteella. Maksullisen toiminnan osuus oli 11,91 % viraston kokonaistyöajasta. Maksullisen toiminnan osuus on noussut verrattuna edelliseen vuoteen, jolloin sen osuus oli 10,48 %. Laskentaperusteet ovat pysyneet pääosin ennallaan. Laskentaperusteet on esitetty laskelmien liitetiedoissa. Museoviraston maksullisen toiminnan kustannusvastaavuudelle ei ole asetettu tulostavoitteita.

Julkisoikeudelliset suoritteet

Maksuperustelain mukaisista julkisoikeudellisista suoritteista on laadittu kustannusvastaavuuslaskelma, joka sisältää tutkimusluvut, kajoamisluvut ja maastavientiluvat. Laskelmaa ei ole esitetty toimintakertomuksessa, koska osa-alueen tuotot olivat alle 1 miljoonaa euroa. Julkisoikeudellisten suoritteiden maksullisen toiminnan tuotot olivat 0,026 miljoonaa euroa. Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset olivat 0,088 miljoonaa euroa. Suurimpana eränä kustannuksista olivat henkilöstökustannukset 0,053 miljoonaa euroa. Julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuudeksi muodostui -0,062 miljoonaa euroa ja kustannusvastaavuusprosentiksi 29 %. Kustannusvastaavuusprosenttiin on vaikuttanut se, että lupien käsittelyyn käytetty työaika ja henkilöstökustannukset ovat isot suhteessa luvista saatuihin tuottoihin. Lupien käsittelyssä työläimmät tapaukset vievät aikaa ja nostavat kustannuksia, jolloin kustannusvastaavuus laskee.

Muut suoritteet

Maksuperustelain mukaisista muista suoritteista yhteensä on esitetty kustannusvastaavuuslaskelma, joka sisältää muinaismuistolain 15 §:n mukaiset suoritteet ja muut liiketaloudelliset suoritteet. Muiden suoritteiden kustannusvastaavuuslaskelmassa maksullisen toiminnan tuotot olivat 2,90 miljoonaa euroa. Eniten maksulliseen toimintaan kohdistuvia tuottoja kertyi kokoelmapalveluista 1,51 miljoonaa euroa, muinaismuistolain mukaisista suoritteista 0,57 miljoonaa euroa, museokauppatoiminnasta 0,36 miljoonaa euroa ja opastuksista 0,09 miljoonaa euroa. Vuoteen 2024 verrattuna maksullisen toiminnan tuotot kasvoivat 0,30 miljoonaa euroa eli 11,4 %. Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset olivat 3,77 miljoonaa euroa. Suurimpana eränä kustannuksista olivat vuokrat 1,76 miljoonaa euroa. Vuoteen 2024 verrattuna kokonaiskustannukset vähenivät 1,31 miljoonaa euroa eli 25,8 %. Kustannusten väheneminen johtui kokoelmapalveluihin liittyvien vuokrakustannusten tarkennetuista kohdentamisperusteista, jolloin muiden suoritteiden laskelmaan kohdistui aiempaa vähemmän kustannuksia. Muiden suoritteiden kustannusvastaavuudeksi muodostui -0,86 miljoonaa euroa. Vuoteen 2024 verrattuna kustannusvastaavuus on parantunut 1,61 miljoonaa euroa ja vuoteen 2023 verrattuna parantunut 1,28 miljoonaa euroa. Muiden suoritteiden kustannusvastaavuusprosentiksi muodostui 77 %. Kustannusvastaavuusprosentti on vuoteen 2024 (51 %) ja vuoteen 2023 (56 %) verrattuna selvästi noussut.

Muista suoritteista muinaismuistolain 15 §:n mukaisista suoritteista on laadittu oma kustannusvastaavuuslaskelma. Laskelmaa ei ole esitetty toimintakertomuksessa, koska toimintakertomuksessa on jo esitetty kustannusvastaavuuslaskelma muista suoritteista yhteensä. Laskelma on esitetty tilinpäätöksen liitetiedoissa liitteenä 18 Kilpailullisen toiminnan tuloslaskelma sekä kuvaus kustannuslaskennan periaatteista. Muinaismuistolain 15 §:n mukaisten suoritteiden maksullisen toiminnan tuotot olivat 0,57 miljoonaa euroa. Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset olivat 0,66 miljoonaa euroa. Muinaismuistolain 15 §:n mukaisten suoritteiden kustannusvastaavuudeksi muodostui -0,10 miljoonaa euroa ja kustannusvastaavuusprosentiksi 85 %.

Muista suoritteista muista liiketaloudellisista suoritteista on laadittu oma kustannusvastaavuuslaskelma. Laskelmaa ei ole esitetty toimintakertomuksessa, koska toimintakertomuksessa on jo esitetty kustannusvastaavuuslaskelma muista suoritteista yhteensä. Muiden liiketaloudellisten suoritteiden maksullisen toiminnan tuotot olivat 2,34 miljoonaa euroa. Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset olivat 3,10 miljoonaa euroa. Suurimpana eränä kustannuksista olivat vuokrat 1,74 miljoonaa euroa. Muiden liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuudeksi muodostui -0,76 miljoonaa euroa ja kustannusvastaavuusprosentiksi 75 %.

Erityislakien mukaiset suoritteet

Erityislakien mukaisista suoritteista pääsymaksuista on esitetty oma kustannusvastaavuuslaskelma. Pääsymaksujen maksullisen toiminnan tuotot olivat 2,43 miljoonaa euroa. Eniten pääsymaksutuottoja kertyi Hämeen linnasta 0,61 miljoonaa euroa, Olavinlinnasta 0,56 miljoonaa euroa, Suomen merimuseosta 0,31 miljoonaa euroa, Louhisaaren linnasta 0,21 miljoonaa euroa ja Seurasaaren ulkomuseosta 0,19 miljoonaa euroa. Vuoteen 2024 verrattuna maksullisen toiminnan tuotot vähenivät 0,04 miljoonaa euroa eli 1,6 %. Kansallismuseo oli edelleen suljettuna vuonna 2025. Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset olivat 4,14 miljoonaa euroa. Suurimpana eränä kustannuksista olivat vuokrat 2,40 miljoonaa euroa. Vuoteen 2024 verrattuna kokonaiskustannukset kasvoivat 0,74 miljoonaa euroa eli 21,9 %. Pääsymaksujen kustannusvastaavuudeksi muodostui -1,71 miljoonaa euroa. Vuoteen 2024 verrattuna kustannusvastaavuus on huonontunut 0,78 miljoonaa euroa ja vuoteen 2023 verrattuna huonontunut 0,25 miljoonaa euroa. Pääsymaksujen kustannusvastaavuusprosentiksi muodostui 59 %. Kustannusvastaavuusprosentti on vuoteen 2024 (73 %) ja vuoteen 2023 (71 %) verrattuna selvästi laskenut.

Erityislakien mukaisista suoritteista vuokraustoiminnasta on esitetty oma kustannusvastaavuuslaskelma. Vuokraustoiminnan maksullisen toiminnan tuotot olivat 3,03 miljoonaa euroa. Eniten vuokraustoiminnan tuottoja kertyi Kokoelma- ja konservointikeskuksesta 1,51 miljoonaa euroa, Turun linnasta 1,12 miljoonaa euroa, Olavinlinnasta 0,15 miljoonaa euroa ja Hämeen linnasta 0,10 miljoonaa euroa. Vuoteen 2024 verrattuna maksullisen toiminnan tuotot kasvoivat 0,15 miljoonaa euroa eli 5,3 %. Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset olivat 1,56 miljoonaa euroa. Suurimpana eränä kustannuksista olivat vuokrat 1,53 miljoonaa euroa. Vuoteen 2024 verrattuna kokonaiskustannukset kasvoivat 0,80 miljoonaa euroa eli 106,2 %. Kustannusten kasvu johtui kokoelmapalveluihin liittyvien vuokratilakustannusten tarkennetuista kohdentamisperusteista, jolloin vuokraustoiminnan laskelmaan kohdistui aiempaa enemmän kustannuksia. Vuokraustoiminnan kustannusvastaavuudeksi muodostui 1,47 miljoonaa euroa. Vuoteen 2024 verrattuna kustannusvastaavuus on huonontunut 0,65 miljoonaa euroa ja vuoteen 2023 verrattuna parantunut 0,63 miljoonaa euroa. Vuokraustoiminnan kustannusvastaavuusprosentiksi muodostui 194 %. Kustannusvastaavuusprosentti on vuoteen 2024 (381 %) verrattuna selvästi laskenut ja vuoteen 2023 (198 %) verrattuna laskenut.

1.4.3. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Yhteisrahoitteiset hankkeet vuonna 2025	
Hankkeen nimi	Kuvaus
Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamat projektit	
OKM; Digitaalisen kulttuuriperinnön saatavuuden ja säilyttämisen tukeminen	Erityisavustus digitaalisen kulttuuriperinnön saatavuuden ja säilyttämisen tukemiseen, yhteisiin palveluihin yleisille kirjastoille sekä aineettoman kulttuuriperinnön digitointiin
OKM; ARPPA2025	Erityisavustus digitaalisen kulttuuriperinnön saatavuuden ja säilyttämisen tukemiseen, yhteisiin palveluihin yleisille kirjastoille sekä aineettoman kulttuuriperinnön digitointiin
OKM; Terveet tilat	Taloteknisten järjestelmien historiaselvityksen laadintaoppaan toteuttaminen
Muiden valtion kirjanpitoyksiköiden rahoittamat projektit	
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus; Ilmastomuutoksen seuranta	Ilmastomuutoksen hillintään ja ilmastomuutokseen sopeutumiseen sekä ympäristöön ja luonnonvaroihin liittyvä kehittämisshanke
EU-projektit	
EU; CHARTER	CHARTER-hanke oli vuosina 2021-2024 toteutettu eurooppalainen yhteistyöhanke, jossa tarkasteltiin kulttuuriperintöalalla tarvittavaa asiantuntemusta ja osaamista koulutuksen ja työelämän näkökulmista. Hanketta rahoitettiin EU:n Erasmus+ -ohjelmasta. Hankkeessa luotiin kulttuuriperintöalalle pitkäkestoinen ja kattava osaamisstrategia.
Yhdistysten ja säätiöiden rahoittamat projektit	
Konstsamfundet; HBL kokoelman haltuunotto	Konstsamfundetin rahoituksella toteutettava Hufvudstadsbladetin kuva-arkiston muutto- ja haltuunottohanke, johon sisältyy pilottina lasinegatiivien konservointi-, luettelointi- ja digitointiprojekti sekä arkistokortistojen digitointi.
Pohjoismaisen kulttuurirahasto; Opstart-projekti	Pohjoismaisen kulttuurirahaston rahoittama kulttuurireittiyöryhmän Opstart-hanke

Yhteisrahoitteisesta toiminnasta on laadittu kustannusvastaavuuslaskelma. Laskelmaa ei ole esitetty toimintakertomuksessa, koska viraston saama ja varainhoitovuodelle jaksotettu rahoitus oli alle 1 miljoonaa euroa (Valtiokonttorin määräys VK/1077/00.01/2014). Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot olivat 0,68 miljoonaa euroa. Tuotoista suurimman erän muodosti muilta valtion virastoilta saatu rahoitus 0,32 miljoonaa euroa. Yhteisrahoitteisen toiminnan kokonaiskustannukset olivat 0,72 miljoonaa euroa. Suurimpina erinä kustannuksista olivat henkilöstökustannukset 0,30 miljoonaa euroa ja palvelujen ostot 0,23 miljoonaa euroa. Yhteisrahoitteisen toiminnan omarahoitussuudeksi muodostui -0,04 miljoonaa euroa ja omarahoitussuudeksi prosentteina 94 %. Yhteisrahoitteinen toiminta on osaltaan mahdollistanut viraston strategisten tavoitteiden saavuttamista.

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmassa tuotot ja kustannukset on laskettu kirjanpidon tilinpäätöstietojen tai käytetyn työajan perusteella. Laskentaperusteet ovat pysyneet ennallaan. Laskentaperusteet on esitetty laskelman liitetiedoissa. Museoviraston yhteisrahoitteisen toiminnan omarahoitussuudelle ei ole asetettu tulostavoitteita.

1.5. Tuotokset ja laadunhallinta

Valtion talousarviossa 2025 Museovirastolle on asetettu tuotos- ja laadunhallinnan tulostavoitetta. Lisäksi Museoviraston tulossopimuksessa 2024–2027 on virastolle asetettu hallinnonalan strategisia tavoitteita tukevia tulostavoitteita, jotka sijoittuvat tulosprismassa tuotosten ja laadunhallinnan alueelle. Taulukot on kokonaisuudessaan esitetty luvussa 1.2. Tuloksellisuus.

Tavoitteiden toteutuman lisäksi raportoidaan muut tärkeimpien suoritteiden lukumäärät ja vertailutiedot palvelukokonaisuuksien mukaan. Museoviraston toiminnan luonteen vuoksi kaikkia tuotettuja palveluja ei voida ilmoittaa lukumäärinä, joten raportoinnissa on myös käytetty soveltuvia sijaissuureita.

1.5.1. Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Kokoelmat ja kohteet

		2022	2023	2024	2025
Kokoelmien kartuttaminen	Kpl				
- Suomen kansallismuseon kokoelmat		813	683	962	9 336
- arkeologian esinekokoelmat (päänumero)		932	1 612	2 073	1 986
-kokoelmaan otettujen arkeologisten kansalaislöytöjen määrä					3193
- kuvakokoelmat (kuvaa)		400 000	n. 1 000 000	n. 14 000	n. 4 000
- kirjakokoelmat (nidettä)		3 471	360	3 744	1 972
Kokoelma- ja kuvapalvelut					
SKM:n esinelainat	Esinettä	-	822	15	31
Arkeologisen kokoelman esinelainat	Esinettä				134
Kuvapalvelut / tilausten lukumäärä	Lkm	320	226	97	75
Kirjaston kävijät	Lkm	2 203	1 984	2 076	-
Lainat Museoviraston kirjastosta	Kpl	27 090	28 021	32 109	4 181
Sähköiset aineistot	Kpl				
Sähköisesti luetteloitujen objektien saatavuus Finnassa	Kpl	353 994	378 875	421 441	447 961
Suojeltujen kohteiden (kiinteä mj) kokonaismäärä muinaisjäännösrekisterissä		36 551	37 835	39 194	40 869
- Muinaisjäännösrekisterin uudet kohteet		3 307	3 648	4 428	4 686
- Muinaisjäännösten aluerajaukset, kokonaismäärä		27 854	31 418	32 355	73 265
Rakennusperintörekisteri, kohteiden kokonaismäärä		3 098	3 105	3 130	3 144
Hankerekisteri, arkeologisten hankkeiden kokonaismäärä		7 909	8 453	8 941	9 614
Sähköinen arkistopalvelu MAP*	Latausta	-	-	-	151 299

* Uusi sähköinen palvelu 2025.

○ Kokoelmien kartuttaminen

Suomen kansallismuseon kokoelmiin lisättiin 9 339 objektia. Näistä valtaosa, 9 055 objektia, oli viraston sisällä kulttuuriympäristöpalveluiden hallinnasta siirrettyä rakennusfragmenttikokoelmaa. Kokoelmien varsinainen

kartunta oli siten 281 objektia, josta yli 90 % saatiin lahjoituksina. Kokoelmaesineiden hankintaan varatulla määrärahalla (25 000 €) hankittiin 25 objektia.

Arkeologisiin kokoelmiin kirjattiin päänumeroita 1 986. Näistä pääosa on kansalaislöytöjä, tutkimuskaivauslöytöjä kirjattiin 156 päänumeroa. Arkeologisten kokoelmien päänumeromäärä kasvaa nopeasti kansalaislöytöjen vuoksi. Tutkimuskaivauslöytöjen karttuminen riippuu esimerkiksi rakennushankkeista. Ne kartuttavat kokoelmia kuitenkin noin 10 hyllymetrillä vuosittain, vaikka päänumerotasolla määrä on pienehkö.

Kansalaislöytöinä virastolle ilmoitettiin noin 7200 arkeologista löytöä. Kokoelmiin löydöistä otettiin kaiken kaikkiaan 3 193 kappaletta. Löytöjen määrä on kasvussa.

Kuvakokoelmien kartunta oli 2025 hyvin maltillista, yhteensä kartunta oli alle 4000 objektia ja tästä yli 3200 oli JOKESin rahoittaman Lehtikuvitus-hankkeen osana kokoelmiin otettuja lehtikuvituksia. Uusia kuvia ja hankintaeriä luuteloitiin yli 58 000, joista noin 44 000 oli Sanomalehti Uuden Suomen konvertoituja hankintaeriä. Yksittäisiä kuvia luuteloitiin alle 10 000. Isona luettelointihankkeena jatkui Konstsamfundetin rahoittama HBL-hanke.

Kirjaston kokoelmat karttuivat kokoelmapolitiikan mukaisesti 1 972 niteellä. Siha-hankkeessa keskityttiin suuressa määrin aineistojen läpikäyntiin ja poistoihin. Poistettujen niteiden määrä oli 27942 kpl. Siha-hankkeen aikana ja yt-päätöksen mukaisesti on kirjaston kokoelmista poistettu vuosina 2023-2025 42 377 niteitä.

○ Kokoelma- ja kuvapalvelut

Suomen kansallismuseon kokoelmia koskeva lainarajoitus jatkui, jotta resurssit voitiin kohdentaa muuttohankkeiden hallintaan sekä Kansallismuseon isojen tuotantojen tarpeisiin. Esinelainoja toteutettiin harkinnanvaraisesti mm. kansainvälisiin näyttelyihin. Sisäisenä palveluna otettiin esille, käsiteltiin, pakattiin ja toimitettiin näyttelyihin 2 621 esinettä, josta arviolta noin 30 % edellytti myös konservointitoimenpiteitä.

Arkeologisissa kokoelmissa käsiteltiin laina-aikojen jatkopyyntöjä sekä ennen lainasulkua tulleita suuria lainapyyntöjä muille museoille. Ne käsittivät 134 esinettä. Muilta osin asiakaspalvelu oli muuttohankkeiden vuoksi suljettuna ja aukeaa 2026 keväällä.

Kuvakokoelmien digitaalinen asiakaspalvelu oli auki siirtohankkeista huolimatta. Resurssit kohdentuivat kuitenkin suurilta osin muuttohankkeisiin.

Kirjaston palvelut olivat suurilta osin suljettuna muuttojen vuoksi.

○ Sähköiset aineistot ja rekisterit

Uuden aineiston avaaminen FINNA-palveluun jatkui kohtuullisella volyymilla. Aiempien säästötoimenpiteiden vuoksi digitointia tehtiin suunniteltua vähemmän ja massamuotoisemman digitoinnin hankkeesta luovuttiin. Kokoelmien luetteloinnissa ja logistiikassa otetut edistysaskeleet mahdollistavat tulevaisuudessa aineiston avaamista.

Kulttuuriympäristön rekisterit täydentyivät edellisvuosien tapaan Museoviraston ja osin alueellisten vastuumuseoiden työnä. Muinaisjäännösrekisterin kohteiden määrän kartunta oli jälleen edellisvuotta suurempi: rekisteriin vietiin yhteensä 4 686 uutta kiinteää muinaisjäännöstä. Kaukokartoitusmenetelmien kehittymisen myötä vuonna 2025 aloitettiin ns. havaintokohteiden vieminen muinaisjäännösrekisteriin. Nämä kohteet on tunnistettu pelkästään kaukokartoitusaineiston tai muun vastaavan lähtöaineiston perusteella arkeologiseksi kohteeksi. Havaintokohteiden myötä rekisteriin vietyjen kohteiden määrä kohosi yhteensä 111 117 kappaleeseen. Rakennusperintörekisterin tiedot täydentyivät edellisvuosien tapaan määrällisesti maltillisesti.

Museoviraston uusi sähköinen arkistopalvelu MAP on otettu positiivisesti vastaan. Palvelusta on ladattu digitoituja aineistoja 151 299 kpl.

Sisällöntuotanto

Näyttelyt ja yleisötoiminta		2022	2023	2024	2025
Näyttelyt	Kpl				
- Museoviraston tuottamat näyttelyt		7	4	2	5
- Museoviraston yhteisnäyttelyt		2			
Museoiden ja linnojen näyttelyiden kävijät	Lkm	500 165	647 787	393 385	393 944
Yleisötapahtumien* lukumäärä	Lkm	8 193	8 592	8 551	7 634
Yleisötapahtumien osanottajamäärä	Henk	225 400	199 635	159 830	157 505

Suomen kansallismuseossa tuotettiin kaksi uutta näyttelyä. Määrä oli normaalia tilannetta alhaisempi, koska Kansallismuseo oli suljettuna, lisäksi vuoden 2024 yt-päätösten yhteydessä karsittiin muihin kohteisiin suunniteltuja näyttelyitä. Suomen merimuseoon toteutettiin kustannustehokkaasti Kansallismuseoon aiemmin tuotetun näyttelykonseptin pohjalta uudistettu versio Muumien arvoja käsittelevästä näyttelystä Rohkeus, rakkaus, vapaus! Muumiseikkailu, ja Hämeen linnaan toteutettiin lasten toiminnallinen näyttely Hovinarrin paja. Kuvakokoelmat tuotti yhteistyössä Konstsamfundetin kanssa HBL-hankkeessa kolme näyttelyä.

Vaikka yleisötapahtumien osallistujat pysyivät viimevuotisella tasolla, pystyttiin niitä järjestämään normaalia vähemmän pääkohteen ollessa kiinni uudisrakennus- ja korjaushakkeen ajan.

Ohjaaminen ja tuki

Ohjaaminen ja tuki		2022	2023	2024	2025
Asiantuntija- ja sidosryhmätilaisuuksien osallistujamäärä	Kpl	5 360	7 011	3 895	4 379

Museoviraston asiantuntija- ja sidosryhmätilaisuudet tavoittivat hiukan enemmän osallistujia kuin edellisinä vuosina, vaikka muuttohankkeiden vuoksi tilaisuuksien määrä ja vaikuttamistyöhön osoitettu työpanos olivat pienempiä. Suomen kansallismuseon asiantuntija- ja sidosryhmätilaisuudet keräsivät yhteensä noin 500 osallistujaa. Digitaaliseen kulttuuriperintöön, kokoelmanhallintaan ja arkeologian kehittämiseen liittyviin tilaisuuksiin osallistua vuoden aikana noin 120 henkeä. Kulttuuriympäristöaiheisiin tapahtumiin osallistui vuonna 2025 yhteensä yli 2 500 henkilöä, mikä oli merkittävästi edellisvuotta enemmän. Tilaisuuksia järjestettiin sekä verkossa, hybridinä että läsnä tapahtumina ja maastossa. Keskeisiä tapahtumia olivat Arkeologisten kenttätöiden esittelypäivät, Valtio restauroi sekä Museoviraston ja alueellisten vastuumuseoiden yhteiset kulttuuriympäristön viranomaispäivät, KURVI-päivät. Näistä Valtio restauroi on vakiintunut restaurointialan suurimpiin kuuluvaksi tapahtumaksi ja sen osallistujamäärä lähestyi jo viittä sataa. Perinteikkäät Arkeologiset kenttätöypäivät järjestettiin jo 40. kerran ja ne keräsivät jälleen suuren yleisömäärän. Vuoden 2025 tapahtumiin kuuluivat myös alueellisten vastuumuseoiden seuraavaa neuvottelukierrosta pohjustaneet tilaisuudet sekä metsien kulttuuriperintöön liittyneet koulutukset. Yksittäisistä tapahtumista Virtavesien kulttuuriperinnön tilannekuvan julkistaminen keräsi kolmisatapäisen osallistujakunnan. Museoalan kehittämisen erilaiset tapahtumat, kuten museoiden vertaiskehittämisfoorumi sekä tapaamiset vastuumuseoiden kanssa, keräsivät yhteensä vajaa 300 osallistujaa. Määrässä näkyy, ettei Museoalan Teemapäiviä pystytty järjestämään. Toisaalta kulttuurimatkailun kehittämisen erilaiset toimet ja tapaamiset keräsivät yhteensä yli 420 osallistujaa, ja aineettoman kulttuuriperinnön tilaisuudet yli 500 osallistujaa.

Viranomaispalvelut

Viranomaispalvelut		2022	2023	2024	2025
Käsitellyt valtionavustukset, kpl	Kpl	1076	1025	968	805
Rekisteröityjen asioiden määrä	Lkm	3 681	3 694	2 826	2 876
- joista kulttuuriympäristön ratkaistavia viranomaisasioita	Lkm	ei saatavilla	1 715	1 949	2 096
Arkeologisiin kokoelmiin lunastettujen esineiden määrä	Lkm	292	242	342	451

Käsittelyyn saapuneiden valtionavustushakemusten määrä väheni hiukan edellisvuodesta. Lasku ei ole merkittävä.

Rekisteröintimerkinnot ja asiakirjat ovat pääsääntöisesti ajan tasalla. Rekisteröityjen asioiden määrä on pysynyt samalla tasolla vuoteen 2024 verrattuna. Asioiden rekisteröimisen viive on pysynyt 0–1 vuorokauden tasolla (poikkeuksena loma-aikojen lisäämä työmäärä kirjaajaa kohden, jolloin viive voinut lyhytaikaisesti nousta 2 päivään).

Kulttuuriympäristön viranomaisasioiden lukumäärä kasvoi edellisvuodesta noin 8 % samaan aikaan, kun käytettävissä olleet voimavarat olivat sekä lomautusten että pysyvien leikkausten vuoksi pienemmät.

Muinaismuistolain mukaisten kajoamislupien määrä kohosi hieman edellisvuodesta. Keskimääräinen käsittelyaika piteni selvästi edellisvuodesta, nousten yli 100 vuorokauteen. Arkeologisten kohteiden tutkimusluvut sekä niihin kytkeytyvien tutkimusraporttien seuranta ovat merkittävä osa kulttuuriympäristön viranomaistyötä. Tutkimuslupien määrä kohosi edellisvuodesta ollen 206 kpl, käsittelyajan (27 vrk) pysyessä alle tavoitteen.

Alueidenkäytön suunnitteluun liittyvä työ säilyi edellisten vuosien tasolla keskittyen erityisesti maakuntakaavoitukseen sekä joihinkin valtion rakennusperinnön hankkeisiin sekä alueellisten vastuumuseoiden tukeen. Kaavoitusta koskevia asioita ratkaistiin hiukan edellisvuotta pienempi määrä, yhteensä 156 kpl. Niistä käsiteltiin 30 päivän määräajassa 102 kpl, keskimääräisen käsittelyajan ollessa 46 päivää.

Lunastusten määrä arkeologisissa kokoelmissa nousi edellisistä vuosista jonkin verran. Nousu selittyy pääosin ilmoitettujen löytöjen määrän kasvulla.

1.5.2. Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Museoviraston asiakkaita ovat kansalaiset, viranomaiset, päätöksentekijät, tutkimuslaitokset, tiedeyhteisö, museot sekä yritykset ja yhteisöt. Toimintaympäristön muutos on tuonut virastolle yhä enemmän myös kansainvälisiä asiakkaita. Asiakassuhteiden luonne vaihtelee monen tyyppisten palvelujen tarjoamisesta yhteistyöhön ja kumppanuuksiin.

Museoviraston toiminnan palvelukykyä ja laatua voidaan tarkastella sekä niitä osoittavien mittareiden avulla että arvioimalla eri palveluiden merkitystä asiakkaille. Tulossopimukseen liittyvät tiedot on esitetty kokonaisuudessaan luvussa 1.2. Tuloksellisuus. Museoviraston tarjoamia palveluita ovat Kokoelmat ja kohteet, Sisällöntuotanto, Tietojärjestelmät, Ohjaus ja tuki sekä Viranomaispalvelut. Lisäksi palvelukykyä ja laatua tukevat Sisäiset palvelut.

Palvelukyvyn ja laadunhallinnan arviointi palvelukokonaisuuksien näkökulmasta

Kokoelmat ja kohteet

Museovirasto huolehtii kansallisesti merkittävän kulttuuriperinnön säilyttämisestä, kartuttamisesta, tutkimuksesta ja sitä koskevan tiedon ylläpidosta. Kulttuuriperintöä ovat mm. Suomen kansallismuseon esinekokoelmat, Museoviraston arkisto, kirjasto, kuvakokoelmat, arkeologiset kokoelmat sekä arkeologiset kohteet ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaat rakennukset. Kulttuuriperintö on asiakkaiden käytettävissä sekä paikallisesti että verkon kautta hyvin hoidettujen kokoelmien ja kohteiden sekä niihin liittyvien palvelujen kautta.

Museoviraston aineistoja ja palveluita käytetään aktiivisesti	Toteuma 2023	Toteuma 2024	Tavoite 2025	Toteuma 2025	
Museoiden ja linnojen kokonaiskävijämäärä*	781 363	531 859	503 000	542 509	TAE
Asiakaskäyntien määrä (kokoelmat, arkisto ja kirjasto: fyysiset ja sähköiset kontaktit)	8 536	7 437	3 700	6 325	Kävijä-seuranta
Objektien katselumäärät Finna-palvelussa, kpl	1 815 968	1 738 974	1 500 000	1 771 403	TAE
Sähköisesti luetteloitujen objektien saatavuus Finna-palvelussa, kpl	378 875	421 441	450 000	447 961	TAE

- *Kokoelmien ja arkiston hallinta ja saatavuus*

Suomen kansallismuseolla on maamme laajimmat ja vanhimmat kulttuurihistorialliset kokoelmat. Niiden saatavuus ja käytettävyys on museon strateginen prioriteetti, jota kokoelma- ja konservointikeskuksen toiminnan kehittäminen, asiakaspalvelun avaaminen sekä Kansallismuseon uudet näyttelymahdollisuudet keskeisesti tulevat toteuttamaan. Myös Seurasaareen siirrettyyn uuteen kohteeseen, kesämökkiin tulee merkittävä määrä autenttista esineistöä kertomaan suomalaisille tärkeästä mökkikulttuurista ja luomaan vahvan vierailukokemuksen. Kokoelmat karttuivat tarkkaan harkiten. Ostetuista hankinnoista merkittävin oli Nils Schillmarkin maalaama, 1782 signeerattu Lovisa Ulrika Armfeltin (1741–1788) muotokuva. Joitakin esineitä tuli kokoelmiin mm. nykydokumentointiprojektien yhteydessä sekä perusnäyttelyiden päivittämiseen

liittyneissä kansallisten vähemmistöjen kanssa tehdyissä osallistavissa projekteissa, kuten juutalaiseen kulttuuriin liittyviä esineitä. Kansallinen musiikkikokoelma karttui 25 Raptori-yhtyeen esineellä. Suomen kansallismuseon kokoelmien osalta sähköisesti luetteloitujen objektien määrä Finnassa vuoden 2025 lopussa 98 496, eli 16,82 % koko esinekokoelmasta. Sähköisen kokoelmahallinnan ja luetteloinnin piirissä Suomen kansallismuseon kokoelma on lähes kokonaisuudessaan. Merkittävä hanke on ollut laajan ja museon vanhimpia aineistoja käsittävän numismaattisen kokoelman sähköinen luettelointi, joka jatkuu vuonna 2026.

Museoviraston tavoitteet digitoitujen kokoelmien käytöstä Finna-palvelussa ylittyivät huolimatta siitä, että digitoitujen objektien määrätavoite ei täysin toteutunut. Museoviraston aineistot olivat edelleen vuona 2025 Finna.fi -palvelun katsotuinta aineistoa ja kiinnostus kohdistui erityisesti kuva-aineistoihin. Museovirastolla on yhteensä neljä omaa Finna-näkymää, joista suosituin oli kaikki Museoviraston ja Suomen kansallismuseon kokoelmat sisältävä Museoviraston päänäkökymä. Teemanostoilla on merkittävä vaikutus katselukertoihin. Niitä pystyttiin tekemään vuonna 2025 aiempaa vähemmän.

Arkeologisissa kokoelmissa tehdään jatkuvasti työtä erityisesti kansalaislöytäjien osalta arkeologisen kulttuuriperinnön merkityksen vahvistamiseksi kannustamalla vastuulliseen metallinetsintään. Ilppariin tehtiin 3 399 ilmoitusta (v. 2024; 3225), jotka käsittivät 7 198 esinettä (v.2024 6663). Arkeologiset kenttäpalvelut ja arkeologiset kokoelmat käynnistivät ihmisjäännösten käsittelyyn liittyvän selvitystyön. Tarkoitus on päivittää kansallisia ohjeita ja linjata alan toimintaa.

• *Kokoelmapalvelut*

Museoviraston erilaisten kokoelmapalveluiden kontaktimäärät vähentyivät edellisvuodesta. Tämä oli odotettavaa kaikkien kokoelmapalveluiden ja kirjaston ollessa suljettuna koko vuoden.

Suomen kansallismuseon kokoelmapalvelut painoutuivat Kansallismuseon suurten näyttelyiden tarvitsemiin esilleotto- logistiikka-, tutkimus-, käsittely- ja konservointipalveluihin. Maksullisia konservointi- ja materiaalianalyysipalveluita myytiin ulkopuolisille asiakkaille, kuten arkeologian ja konservoinnin toimijoille, etenkin vettyneen materiaalin osalta.

Kirjasto sulkeutui vuosiksi 2025 ja 2026 ennen muuttoa Pohjoishalliin, Kansallismuseon tontille. Vuoden 2024 YT-neuvottelupäätöksen vuoksi kirjaston kokoelmia supistettiin merkittävästi. Museoviraston vanhojen kirjojen kokoelma eli rariteettikokoelma luovutettiin Kansalliskirjastolle ja merkittävä osa kirjaston lainakokoelmaa siirrettiin Varastokirjastoon. Kirjaston asema tieteellisenä erikoiskirjastona kuitenkin säilyi ja uusi kirjasto avataan vuonna 2027.

Arkeologisten kokoelmien asiakaspalvelu oli suljettuna koko vuoden, joten käyttölupia aineistojen esille ottamiseksi ei myönnetty. Kuitenkin joitain tutkimuslupia myönnettiin lähinnä esineille, jotka olivat tutkimus- tai näyttelylainassa. Arkeologiset kokoelmat jatkoivat ennen asiakaspalvelun sulkua tulneiden suurten lainapyyntöjen käsittelyä ja joitain lainoja jatkettiin.

Museoviraston arkistopalvelun Mapin käyttöönotto oli merkittävä saavutus. Palvelussa hallitaan jatkossa Museoviraston arkiston analogisia ja digitoituja aineistoja sekä hoidetaan arkiston asiakaspalvelu keskitetysti yhdessä järjestelmässä. Aineistojen tarkat sijoitustiedot ovat nyt saatavilla, kun kaikki aineistot on viivakooditettu. Palvelun monipuoliset hakutoiminnallisuudet helpottavat asiakaspalvelua ja edistävät aineistojen tutkimusmahdollisuuksia. Käyttöönottoprojektissa toteutettiin esim. vanhojen arkiston järjestelmien ja luetteloiden migraatiot (8 kpl).

• *Restaurointi*

Rakennuttamisessa keskityttiin Seurasaaren vaativimpiin kohteisiin. Seurasaaren rakennuskokoelmaa täydentävän kesämökin siirto toteutettiin. Viraston pitkäjänteiseen ja jatkuvaan toimintaan kuuluu viraston käytössä olevien, Senaatti-kiinteistöjen hallinnoimien museo- ja nähtävyyshankkeiden restaurointien ja korjausten ohjaaminen, joista Kansallismuseon peruskorjaus- ja laajennushanke oli vuonna 2025 edelleen merkittävin ja laajin.

- *Kohteiden hallinta*

Suomen kansallismuseon kävijämääristä puuttuvat edellisen vuoden tavoin Kansallismuseon kävijät kohteen ollessa suljettu rakennushankkeiden vuoksi. Muiden kohteiden aiottu, yt-päätöksen mukainen sulkeminen peruttiin, kun kohteiden avoinnapidon turvaamiseksi saatiin vuodelle 2025 lisärahoitus. Rahoituspäätös tuli vuoden 2024 lopussa, jolloin kaikkea kohteiden asiakasmääriin ja -kokemukseen vaikuttavaa valmistelua ei ollut enää mahdollista toteuttaa. Myös laajoilla lomautuksilla oli välillisiä vaikutuksia kohteiden palvelukykyyn, vaikka tarvittava kausihenkilökunta voitiinkin rekrytoida. Mm. yleisöohjelmisto jäi osin tavanomaista ohuemmaksi, kohteiden näyttelyiden ylläpito- ja kehittämistoimista säästettiin, ja markkinoinnin ja viestinnän toimenpiteitä karsittiin.

Louhisaaren kartanolinnassa tehtiin kävijäennätys 24 524 kävijällä. Edellisvuoteen verrattuna kävijöitä oli lähes 5 000 enemmän. Vuosi on paras sitten avausvuoden 1967, jolloin kävijöitä oli 31 000. Kasvu oli seurausta pitkäjänteisestä kehitystyöstä, johon liittyi mm. kalmilaisen puutarhan perustaminen sekä suositut tapahtumakonseptit. Suomen merimuseon perusnäyttely suljettiin keväällä ja uusitaan vaiheittain. Kävijämäärä pysyi kuitenkin korkealla mm. edelleen suosittu Ruotsinsalmi-näyttelyn sekä Muumien arvoja käsittelevän näyttelyn ansiosta. Seurasaaren ulkomuseo sai ensimmäistä kertaa yli neljäänkymmeneen vuoteen uuden rakennuskohteen, kesämökin. Mökki siirrettiin Hyvinkäältä ja pystytettiin syyskuussa uudelle paikalleen Seurasaareen. Olavinlinnan perustamisen yhteisölliseksi suunniteltu 550. juhlavuosi toi tapahtumia linnaan ympäri vuoden, ja sekä pääsylipputulot että yleisömäärän tavoitteet saavutettiin. Juhlavuosi toteutettiin yhdessä paikallisten toimijoiden kanssa. Suurin tapahtumakokonaisuus oli Olavinlinnan piiritys 1788, jonka päätuottajana toimi paikallishistorian yhdistys Pyhän Olavin Kilta. Leikkauksien vuoksi Hämeen linnaan ei tuotettu vaihtuvaa näyttelyä, sen sijaan tuotettiin pysyvä uusi lasten työpaja.

Kansallismuseo-kohteen palveluita ja sisältöjä valmisteltiin läpi vuoden käsittäen ohjelmistojen tuotantoprosessit sekä asiakaskokemuksen, toiminnan, tilojen ja palveluiden suunnittelun, tilojen toiminnallisen infrastruktuurin hankinnat, peruskorjauksen ja lisärakentamisen hankkeisiin osallistumisen käyttäjän näkökulmasta, ravintola – kahvila – catering -kumppanin kilpailutuksen, kokous- ja juhlapalveluiden myynnin käynnistämisen sekä suunnitellut rekrytoinnit eri prosesseihin. Toiminnan tueksi otettiin käyttöön uusi tuotannonohjausjärjestelmä, ja lipunmyyntijärjestelmä kilpailutettiin.

- *Kohteiden määrittely*

Museoviraston tulostavoitteista valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen ympäristöjen (RKY) inventoinnin päivitystyötä ei pystytty edistämään yt-neuvotteluissa tehtyjen päätösten myötä. Ajantasaisen tiedon tarve on kasvanut myös lainsäädännön muutosten myötä. Päivityksen suunnittelua jatkettiin jakamalla inventointityö osakokonaisuuksiin, joista ensimmäinen taustatyöpaketti saatiin käynnistettyä loppuvuodesta 2025 ympäristöministeriön rahoituksella. Päivitetty inventointi tarjoaisi ajantasaista tietoa alueidenkäyttöön muun muassa kaavoittajille sekä museoviranomaisille. Se kohentaisi rakennettujen ympäristöjen arvojen tunnistamista ja suojelua. Työ aloitettiin maakunnallisten modernin rakennusperinnön inventointien tarkastelulla. Valtakunnallisesti merkittävien arkeologisten kohteiden VARK-inventointi tuli voimaan 1.3.2025. Inventointi toi alueidenkäyttöön uuden merkittävän työkalun arkeologisen kulttuuriperinnön suojelemiseksi. Inventointityön johdosta rekistereiden arkeologisen tiedon laatu on kohentunut ja valtakunnallisesti merkittävien kohteiden huomioonottaminen kaavoituksessa on helpompaa.

Sisällöntuotanto

Museovirasto tuottaa ja jakaa kulttuuriperintöä koskevaa tietoa mm. museoiden näyttelyiden, saavutettavien kohteiden, tapahtuma- ja yleisötoiminnan, verkkoaineistojen ja julkaisujen sekä viestinnän avulla. Laadukkaat ja tutkimukseen perustuvat kulttuuriperinnön tieto- ja asiantuntijapalvelut, kulttuuriperintökasvatus sekä muu sisällöntuotanto tarjoavat asiakkaille tietoa ja elämyksellisiä oppimispalveluita.

- *Dokumentointi ja tutkimus*

Saaristoasian neuvottelukunnan toimeksiannosta tuotettiin Museoviraston työnä selvitys Saariston kulttuuriperinnön alueellisista piirteistä hyödyntäen valtakunnallisia kulttuuriperintöaineistoja. Selvityksen rahoitti maa- ja metsätalousministeriö. Selvitys toimii lähtökohtana laajemmalle keskustelulle ja jatkotyölle, jonka tavoitteena on saaristokulttuurin kokonaisvaltainen tunnistaminen, arvostaminen ja säilyttäminen tuleville sukupolville. Veteen vajonneet -hankkeessa (2021–2026) toteutetuilla meriarkeologisilla kaivauksilla, kansainvälisellä yhteistyöllä ja toiminnan kehittämisellä on merkitystä koko alalle Suomessa. Hanke on tukenut meriarkeologian osaamista ja lisännyt alan näkyvyyttä.

Ilmastonmuutoksella on monenlaisia haitallisia vaikutuksia rakennusperintöömme. Kulttuuriperintö ja ilmastonmuutos -hankkeessa (2024–2027) tuotettiin uutta tietoa ilmastonmuutoksen seurannasta ja sen menetelmistä kulttuuriperintökohteissa. Tavoitteena on kehittää erityisesti Suomen ilmasto-olosuhteisiin sopiva menetelmä, joka soveltuisi mahdollisimman monenlaisiin kohteisiin ja palvelisi vaihtelevin voimavaroin toimivia ylläpitäjätahoja. Hankkeessa on käynnistetty myös aihepiiriin liittyvän asiantuntijaverkoston luominen.

Stenkullan merkittävä viranomaiskaivaus vei huomattavasti resursseja. Erityisrahoituksella kyettiin turvaamaan kohtuullinen palvelutaso myös muille viranomaiskaivauksille. Kaupallisissa toimeksiannoissa töiden rytmittyminen tietyille viikoille aiheutti haastetta.

Kuvakokoelmien nykydokumentointi oli toiminnan muuton ja vähentyneiden resurssien vuoksi vähäistä. Nykydokumentoinnissa pyrittiin huomioimaan kulttuurinen moninaisuus ja jatkettiin mm. Ukrainan sotaan liittyvää dokumentointia.

- *Tiedon välittäminen*

Suomen kansallismuseon näyttelyt ja ohjelmistot luodaan laajoille ryhmille monenlaisia kävijöitä. Yhdessä ne muodostavat merkittävän sisällöllisen kokonaisuuden, joka tähtää yhteiskunnallisesti tärkeisiin vaikutuksiin – kuten suomalaisen yhteiskunnan lujittamiseen, kriisinkestävytyden tukemiseen, kulttuuriperinnön merkityksen tunnistamiseen henkisenä voimavarana ja identiteetin rakentajana, hyvien väestösuhteiden luomiseen, erilaisten kulttuurien väliseen vuoropuheluun ja sitä kautta yhteiskuntarauhaan. Luomalla kiinnostavia, vetovoimaisia ja kilpailukykyisiä viihteen ja sivistyksen palveluita tavoitetaan mahdollisimman laajat ja monenlaiset yleisöt.

Vuonna 2025 sisällöntuotannot keskittyivät merkittävässä määrin Kansallismuseon tulevan ohjelmiston tuotantoihin. Uudet tilat mahdollistavat kokoelmien laajan esittelyn sekä uusimman teknologian käytön. Pitkän tähtäimen budjettirahoituksen varmistuminen keväällä 2025 mahdollisti kansainvälisen suunnittelutoimiston kiinnittämisen avausnäyttelyyn ja etenemisen sisällön konseptoinnista ja kokoelmaesineistön valmistelusta koko esityskokonaisuuden suunnitteluun, käsikirjoittamiseen ja toteutusvaiheeseen. Myös uudisosan seuraavien tuotantojen sekä päärakennuksen näyttelykokonaisuuden osalta voitiin edetä konkreettisesti. Korkeatasoisten, vaikuttavien ja teknologisesti innovatiivisten toteutusten rakentaminen vaatii asianmukaiset resurssit. Ensimmäisten näyttelyiden tavoite on myös nostaa tulot sille tasolle, jolla laadukkaan toiminnan ylläpitäminen turvataan. Tuotantojen edetessä voitiin myös tehostaa ulkopuolisen rahoitusten hakua. Laajojen tuotantojen organisointia, koordinoitua sekä resurssien hallintaa ja joustavaa käyttöä tukemaan käynnistettiin kahdesta yksiköstä yhdistetty, Suomen kansallismuseon ohjelmistotuotantojen kokonaisuudesta vastaava toimintayksikkö.

Suomen merimuseon perusnäyttelykokonaisuutta valmistellaan useasta osasta koostuvaksi kokonaisuudeksi, joka tuotetaan ja avataan vaiheittain vuodesta 2026 alkaen. Sen ensimmäinen, merestä globaalina kulttuurihistoriallisena ja luonnontieteellisenä ilmiönä kertova osa liittyy YK:n merentutkimuksen teemavuosisikymmeneen ja on osa sen kansallista toimeenpano-ohjelmaa. Aiempi, lähes 20 vuotta vanha perusnäyttely purettiin. Vaihtuvien näyttelyiden tilassa avattiin Kansallismuseoon aiemmin tuotetun Muumi-näyttelyn uudistettu ja täydennetty toteutus.

Hämeen linnaan tuotettiin vaihtuvan näyttelyn sijaan toiminnallinen tila, Hovinarrin paja, joka palvelee erityisesti lapsiperheitä ja -ryhmiä. Olavinlinnan sisällöt luotiin laajassa yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa. Vaihtelevan ja ympärivuotisen ohjelmiston kohokohta oli suuri Olavinlinnan piiritys 1788, jossa näyteltiin historiallinen taistelunäytös sotilasleireineen, kulkueineen, aikalaisasuineen ja -varusteineen.

Kymmenien historian harrastajien ja elävöittäjien voimin toteutettu tapahtuma loi yhdessä 1700-luvun markkinoiden sekä historiallisten muotinäytösten kanssa aikamatkan 1700-luvun kulttuuriin.

Kaikissa Suomen kansallismuseon kohteissa järjestettiin monipuolista opetuksellista, sivistyksellistä ja tapahtumallista ohjelmistoa. Rahoituspäätösten viipyminen ja edeltävän syksyn yt-päätökset lomautuksineen karsivat jonkin verran tuotantoja alkuperäisistä suunnitelmista.

Rakennusperinnön, säilyttävän korjaamisen ja restauroinnin Korjaustaito.fi-sivusto on vakiintunut osa Museoviraston korjausneuvonnan työtä. Palvelu on maksuton. Vuonna 2025 työssä priorisoitiin korjauskortteja sekä Korjaajan polkua, joka palvelee pienempiä korjaushankkeita toteuttavia ja toimii alueellisten vastuumuseoiden työvälineenä. Myös modernin rakennusperinnön osuuden vahvistamista sivustolla suunniteltiin. Vuoden aikana täydennettiin sanasto-osuutta, julkaistiin ohjeita Restauroinnin polku -osiossa sekä julkaistiin Näyteikkuna-osiossa videoita ja blogeja. Valtio restauroi -tilaisuuden asiantuntijapuheenvuorot ovat avoimessa jakelussa sivustolla. Sivuston käyttäjämäärät kasvoivat selvästi edellisestä vuodesta ja ylittivät tavoitteet kävijämäärän ollessa 21 880, istuntojen määrän 36 091 ja sivukatseluiden 81 866.

Museoviraston tilauksesta, valtioneuvoston Terveet tilat 2028-ohjelman rahoituksella valmisteltiin Taloteknisten järjestelmien historiaselvityksen opasta (osat 1 ja 2). Opas palvelee rakennuksen taloteknisiä järjestelmiä eri vaiheineen kokoavien historiaselvitysten tekijöitä ja selvitysten tilaajia. Rakennuksen eri-ikäisten taloteknisten ratkaisujen tuntemus on tärkeä pohja sen käyttöä tukevalle ja arvoja säilyttävälle korjaamiselle. Selvityksestä on hyötyä erityisesti rakennushankkeeseen ryhtyville, kiinteistönomistajille ja suunnittelijoille.

Verkkopalveluista myös tutkittua tietoa rakennettujen ympäristöjen muutoksista 1940–1990 tarjoavaa Rakennettu hyvinvointi -sivustoa täydennettiin muun muassa Aallon arkkitehtuurin hyvinvointiulottuvuutta ja leikkikenttiä koskevilla sisällöillä. Sivusto tukee modernien rakennettujen ympäristöjen arvojen tunnistamista ja säilyttämistä.

Järjestyksessä kolmas Kulttuuriperintöbarometri julkaistiin joulukuussa 2025. Kansalaiskysely tarjoaa tietoa kulttuuriperinnön arvostuksesta ja asenteista ja niiden muuttumisesta. Verian toteutti kyselyn elokuussa 2025 Museoviraston, opetus- ja kulttuuriministeriön ja ympäristöministeriön tilauksesta. Kyselyyn osallistui 2 215 henkilöä manner-Suomen yli 18-vuotiaista. Barometri tukee alan tutkimusta ja hallintoa sekä tarjoaa tietoa muun muassa päätöksentekoon.

Museoviraston toiminnasta kerrottiin laajasti myös erilaisissa sosiaalisen median kanavissa. Julkaistiin tavanomaista suurempi määrä rakennusperintöä ja arkeologista kulttuuriperintöä koskevia blogitekstejä. Arkeologisten kokoelmien Instagram-sivulla esiteltiin arkeologien työtä ja kiinnostavia löytöjä erityisesti Siirto- ja haltuunottohankkeen toimesta. Suomen kansallismuseon kokoelmatyöstä kertova Instagram-tili oli myös suosittu.

Tietojärjestelmät

Museovirasto ylläpitää ja kehittää kulttuuriperintöä koskevan tiedon säilyttämistä, seuranta ja saatavuutta edistäviä tietojärjestelmiä, menetelmiä, palveluita ja kokonaisarkkitehtuuria. Palveluita ovat mm. kulttuuriperintöä tukevat tietojärjestelmät, tietovarannot ja rekisterit sekä niitä koskeva kansallinen kehittämistyö. Palvelut tarjoavat laadukasta tiedon hallintaa ja saavutettavaa tietoa niin alan toimijoille ja viranomaisille kuin kiinnostuneille kansalaisillekin.

Museovirasto käynnisti yhteistyössä Kansallisgallerian ja Sitran kanssa Tekoäly kulttuuriperinnön palveluksessa -hankkeen. Sen tavoitteena on tehostaa erityisesti kokoelmatyötä ja lisätä tekoälyyn liittyvää kyvykkyyttä laajasti suomalaisissa museoissa.

Tietovarantojen ja palveluiden arkkitehtuurityö edistää arkeologian järjestelmäkokonaisuuden hallittua, suunnitelmallista kehittämistä tulevana vuosina sekä mahdollistaa sujuvamman järjestelmien ja palveluiden vaiheittaisen elinkaarenhallinnan. Arkeologian palveluportaali parantaa kulttuuriympäristön suojelun lupahakemusten ja kenttätöraporttien laatua, sujuvoittaa viranomaisasiointia ja vähentää manuaalista työtä mm. asioiden avaamisessa kirjaamossa.

Museoviraston henkilökunta osallistui voimavarojen puitteissa aktiivisesti digitaalisen kulttuuriperinnön kehittämisen edistämiseen mm. Finna-konsortion ohjausryhmässä, FINTO-ohjausryhmässä, digitaalisen kulttuuriperinnön pyöreässä pöydässä ja KAM-sektorin muissa työryhmissä. Museovirasto osallistui edelleen aktiivisesti ympäristöhallinnon kulttuuriympäristön tiedonhallinnan kehittämistyöhön, erityisesti RYHTI-hankkeessa.

Ohjaus ja tuki

Museovirasto tukee kansallisen kulttuuriperinnön vaalimista ja ohjaa museoita. Museovirasto parantaa kulttuuriperinnön yhteisvastuullisen suojelun ja hoidon edellytyksiä. Keinoja ovat osallistuminen lainsäädännön valmisteluun, yhteiskunnallinen keskustelu, avustuspoliittikka, kansallinen ja kansainvälinen sidosryhmä- ja asiantuntijayhteistyö, ohjeet ja oppaat sekä kehittämishankkeet.

- *Politiikkatyö ja lainsäädäntö*

Museovirasto seurasi ja antoi lausuntonsa esityksestä uudeksi alueidenkäyttölainsiksi. Seurattiin ympäristöhallinnon kanssa keskustellen uuden rakentamislain vaikutuksia kulttuuriympäristöjen suojeluun. Arkeologista kulttuuriperintöä koskevan lain uudistaminen ei enää edennyt opetus- ja kulttuuriministeriössä, sen toivotaan käynnistyvän uudelleen seuraavalla hallituskaudella. Ev.lut. kirkon kulttuuriperintöstrategia valmistui, Museovirasto oli aktiivisesti mukana työssä. Museovirasto osallistui myös Arkkitehtuuripoliittisen ohjelman koordinaatioryhmään sekä valtion kiinteistöstrategian toteutumista seuraavan ja ohjaavan kiinteistöneuvottelukunnan työhön. Pitkäkantoinen kulttuuripoliittinen selonteko valmistui ja Museoviraston osallistui muun muassa sen valiokuntakuulemisiin ja toimeenpanon käynnistämiseen.

Museovirasto oli aktiivisesti mukana kulttuuriomaisuuden suojeluun ja varautumiseen liittyvässä kansainvälisessä yhteistyössä muun muassa Pohjoismaiden ministerineuvoston kulttuuriyhteistyössä, Itämeren maiden yhteistyössä sekä Haagin yleissopimuksen komiteatyöskentelyssä. Syyskuussa 2025 järjestettiin yhteistyössä Palopäälystöliiton kanssa Kulttuuriomaisuuden suojelu -seminaari. Loppuvuonna tehtiin alueellisille vastuumuseoille kysely varautumisen nykytilanteesta. Museoviraston ja Suomen kansallismuseon asiantuntijat osallistuivat useisiin tilaisuuksiin ja seminaareihin asiantuntijoina ja puhujina kulttuuriomaisuuden turvaamisen ja kokonaisturvallisuuden tiimoilta.

- *Ohjaaminen ja tuki*

Kulttuuriympäristötehtävissä yhteistyö muiden viranomaisten ja sidosryhmien kanssa jatkui tiiviinä. Työn arjessa keskeisiä ovat erityisesti alueellisten vastuumuseoiden tuki, ohjaus ja yhteistyö. Vuoden aikana valmisteltiin alueellisten vastuumuseoiden ja Museoviraston yhteistyötä sujuvoittavaa muistiota työnjaosta kulttuuriympäristöä koskevissa asioissa. Keskeisiä yhteistyötä viitoittavia teemoja olivat kestävyys ja vaikuttavuus.

Museoalan ohjaukseen ja kehittämiseen käytettävissä olevat voimavarat vähenivät säästötoimenpiteiden ja lomautusten takia. Vuoden 2025 osalta jouduttiin luopumaan alan ajankohtaisista asioista keskustelevan, koko museokentälle suunnatun Museoalan Teemapäivien järjestämisestä. Tällä on haitallista vaikutusta koko alan kehittämiseen ja vaikuttavuuteen. Valmistautuminen seuraaviin museolain mukaisiin, vuonna 2026 alkaviin vastuumuseoneuvotteluihin käynnistyi. Vastuumuseotyötä tukeva ja sen vaikuttavuutta indikoimaan pyrkivä hanke alkoi OKM:n erillisrahoituksella. Museoiden vaikuttavuushankkeessa on vahvistettu museoiden vaikuttavuusajattelua, kehitetty toiminnan seuranta ja etsitty mm. kulttuuriympäristötyön ja muun vastuumuseotyön yhteisiä tavoitteita. Hanke tukee museolain mukaisiin neuvotteluihin valmistautumista, jotka alkavat vuonna 2026.

Museovirasto organisoivat yhdessä Museoliiton kanssa järjestyksessä toisen museoiden vertainkehittämisfoorumin yhteensä 11 museotoimijalle. Foorumi saatettiin onnistuneesti päätökseen keuhällä 2025. Foorumin tarkoituksena on auttaa museoita arvioimaan ja kehittämään omaa toimintaansa strukturoidun arvioinnin ja vertaistuen avulla. Osallistuneet museot toivoivat vastaavalle toiminnalle jatkoa tulevaisuudessa.

Aalto-arkkitehtuuri-esitys (Aalto Works) Suomen seuraavaksi maailmanperintökohteeksi valmistui ja luovutettiin ministeriölle, josta se lähti tammikuussa UNESCOlle. Kesän jälkeen siirryttiin arviointivaiheeseen, joka alkoi elokuussa kansainvälisen ICOMOS:in toteuttamaan tekniseen arviointiin kuuluvalla kohdekierroksella. Vuoden aikana valmisteltiin myös Suomen kansallisen aieluettelon päivittämistä ennakoiden työväentaloihin liittyvää kansainvälistä sarjaehdotusta. Euroopan kulttuuriperintötunnuksen ja Euroopan kulttuurireittisopimuksen toimeenpanoa ja koordinoitua jatkettiin. Keväällä Euroopan neuvoston sertifioima Naiskirjailijoiden reitti laajeni Suomeen peräti viiden eri kohteen liittytyä reittiin. Kulttuurireittitoimintaa edistänyt pohjoismais-balttilainen, Museoviraston koordinoima yhteistyöhanke saatettiin päätökseen. Hankkeen tuotoksena syntyi opaskirja ja työpajamateriaaleja reittitoiminnan tueksi ja ymmärryksen lisäämiseksi Euroopan neuvoston kulttuurireittisopimuksesta. Hanketta rahoitti Pohjoismaiden kulttuurirahasto.

Museovirasto osallistui aktiivisesti, yhdessä opetus- ja kulttuuriministeriön, Suomen Akatemian ja ympäristöministerin kanssa Resilient Cultural Heritage Partnership (RCH) -hankkeen valmisteluun. Hanketta rahoitetaan Horisontti-ohjelman klusterista 2: Kulttuuri, luovuus ja osallistava yhteiskunta. RCH-kumppanuuden tavoite on kaksijakoinen: vahvistaa keinoja, joilla Euroopan kulttuuriperintö säilyy erityisesti ilmastokriisin uhatessa, sekä edistää ilmastoneutraaliutta muilla sektoreilla tuomalla esiin perinteisiä ja innovatiivisia käytäntöjä, tekniikoita ja materiaaleja, jotka nousevat kulttuuriperintöä koskevasta tutkimuksesta. Hankehakemus sai myönteisen päätöksen joulukuussa 2025.

Suomen ja Ruotsin yhteistyönä valmisteleva hakemus ”Tornionjoen lippokalastus – elävä kulttuuriperintö Ruotsin ja Suomen rajalla” Unescon ihmiskunnan aineettoman kulttuuriperinnön luetteloon valmistui ja lähetettiin Pariisiin keväällä. Tornionlaakson museo valmisteli hakemuksen yhteistyössä Museoviraston, Ruotsin Institut för språk och folkminnetin ja lippokalastusyhdistysten kanssa. Päätös valinnasta saadaan joulukuussa 2026. Jo luetteloon nimetyn Pohjoismaiden limisaumavenenperinteen tukemiseksi järjestettiin Kotkassa ja Loviisassa syyskuussa pohjoismaiden limisaumavenenkonferenssi. Tavoitteena oli tukea konkreettisia käytännön hankkeita, jotka turvaavat arvokkaan elävän perinteen ja tietotaidon säilymisen sekä kehittämisen Pohjoismaissa ja kansallisella tasolla.

Museoviraston muu kansainvälinen toiminta jatkui aktiivisena ja vaikuttavana, erityisesti keskittyttiin hallitustenväliseen yhteistyöhön esimerkiksi Euroopan Unionissa, Euroopan neuvostossa, ICCROMissa ja EAC:ssa.

Viranomaispalvelut

Museovirasto palvelee yhteiskuntaa ja kansalaisia vastaamalla kulttuuriperinnön suojelun lakisääteisistä viranomaispalveluista mm. lausuntojen, lupien, tieto- ja asiantuntijapalveluiden, kannanottojen, avustusten käytön seurannan, asiantuntijayhteistyön sekä kehittämishankkeiden avulla.

Museovirasto tarjoaa asiakaslähtöisiä palveluita ajantasaisesti (läpimenoajat, asiakaspalaute)	Toteuma 2023	Toteuma 2024	Tavoite 2025	Toteutuma 2025	
Tutkimuslupien käsittelyaika (MML), vrk	18	21	50	27	VirastoVahva
Sähköisten palveluiden käyttöaste on korkea (avustukset).	Toteuma 2023	Toteuma 2024	Tavoite 2025	Toteutuma 2025	
Avustushakemuksista sähköisen asioinnin kautta %	88	94	90	95	Avustustilastot

- *Luvat ja päätökset*

Muinaismuistolain mukaisten lupien sähköistä asiointia kehitettiin opetus- ja kulttuuriministeriön rahoituksella. Työhön kuuluu sujuvien ja asiakaslähtöisten lupaprosessien kehittäminen.

Muinaismuistolain mukaisten kajoamislupien määrä kohosi hieman edellisvuodesta. Keskimääräinen käsittelyaika piteni selvästi edellisvuodesta, nousten yli 100 vuorokauteen. Arkeologisten kohteiden tutkimusluvut sekä niihin kytkeytyvien tutkimusraporttien seuranta ovat merkittävä osa kulttuuriympäristön viranomaistyötä. Tutkimuslupien määrä kohosi edellisvuodesta ollen 206 kpl, käsittelyajan (27 vrk) pysyessä alle tavoitteen.

Metallinetsintäharrastuksen suosio ei laannu. Ilmoitettujen löytöjen määrissä saavutettiin jälleen ennätys. Siirto- ja haltuunottohankkeessa tehty merkittävä luettelointityö vähensi luettelointirästä, mutta hankkeen päätyttyä se kasvaa nopeasti. Harrastus teettää työtä sekä Museovirastossa että alueellisissa vastuumuseoissa. Löytöilmoitusten määrissä tuli ennätysvuosi: lunastusviive oli vuoden 2025 lopulla noin 2 vuotta. Lunastuskorvauksia pyytävien metallinetsinharrastajien määrä näyttää olevan kasvussa.

- *Asiakirjahallinto*

Museoviraston ja Suomenlinnan hoitokunnan fuusioon liittyvät tehtävät korostuivat asiakirjahallinnan ja tiedonhallinnan tehtävissä. VirastoVahva-asianhallintajärjestelmän kehittäminen jatkui. Vanhan asianhallintajärjestelmän Salaman operatiivinen käyttö loppui vuoden 2025 lopussa. Salamassa olevien asioiden ja asiakirjojen virheellisiä tietoja korjattiin tätä ennen migraatiota varten.

Kirjaamo vastasi asioiden rekisteröimisen sekä tieto- ja asiakaspalvelutehtävien lisäksi muun henkilökunnan kouluttamisesta ja VirastoVahvan käytön tuesta. Lisäksi kirjaamossa on seulottu ja järjestetty vanhaa analogista aineistoa muiden työtehtävien salliessa. Kaikkiaan vastuumuseoiden antamia lausuntoja käsiteltiin vuonna 2025 noin 9 500 kpl, mikä on määrällisesti samalla tasolla vuoden 2024 kanssa.

- *Valtionavustukset*

Museovirasto siirtyi kaikkien avustustyyppien osalta käyttämään uutta, valtion yhteistä valtionavustusjärjestelmää Haeavustuksia.fi. Avustushauissa sähköisten palveluiden käyttöaste on onnistuttu nostamaan yli tavoitteen, ja nousi vuonna 2025 95 %:iin. Sähköinen asiointi sujuvoittaa hakemusten ja hankkeiden käsittelyä sekä asiakkaan että avustusviranomaisen näkökulmasta. Avustustoiminnan prosesseja kehitettiin myös hallinnonalan yhteisessä, opetus- ja kulttuuriministeriön vetämässä käyttöönottohankkeessa. Avustusten hakuajoissa ennakoitiin Museoviraston lomautusten aiheuttamaa voimavaravajetta. Näin käsittelyajat saatiin pidettyä kohtuullisina.

- *Kulttuuriympäristön merkittävyyden arviointi ja suojeluun vaikuttaminen*

Alueidenkäytön suunnitteluun liittyvä työ säilyi edellisten vuosien tasolla keskittyen erityisesti maakuntakaavoitukseen sekä joihinkin valtion rakennusperinnön hankkeisiin sekä alueellisten vastuumuseoiden tukeen. Kaavoitusta koskevia asioita ratkaistiin hiukan edellisvuotta pienempi määrä, yhteensä 156 kpl. Niistä käsiteltiin 30 päivän määräajassa 102 kpl, keskimääräisen käsittelyajan ollessa 46 päivää.

Rakennussuojelussa keskityttiin rakennusperintölain mukaisiin lausuntoihin sekä pyrittiin edelleen kehittämään ennakoivaa ja vuorovaikutteista toimintatapaa voimavarojen niukkuudesta huolimatta. Senaatti-kiinteistöjen kanssa keskusteltiin vastuusuojeltujen kohteiden suojelusta, jossa huomio kiinnittyy moderneihin kohteisiin. Keskustelua käytiin myös Helsingin yliopistokiinteistöjen ja Suomen yliopistokiinteistöjen kanssa. Korostetusti työn alla olivat myös modernien kirkkorakennusten suojelukysymykset. Siunauskappeleiden suojeluesityksiä tehtiin Kirkkohallitukselle. Tarvetta olisi myös laajemmalle modernien kirkkorakennusten suojelun täydentämiselle, mikäli voimavarat siihen olisi mahdollista järjestää. Luovutuslain mukaiset lausunnot korostuivat erityisesti Metsähallituksen käydessä läpi rakennuskantaansa ja mahdollisuuksia myydä. Maakuntakaavoista lausuttiin osana viranomaistyötä. Niissä korostuvat edelleen muun muassa vihreään siirtymään liittyvät vaihemaakuntakaavat.

- *Kulttuuriperintöön kajoavien hankkeiden ohjaaminen ja valvominen*

Restaurointien ohjauksessa korostuivat kirkollisten rakennusten korjaushankkeet, kuten kirkkojen julkisivujen ja katon kunnostus- ja maalaustyöt, paanukattojen tervaus, eri laajuiset peruskorjaukset, sisätilamuutokset ja esteettömyyden parantaminen. Uusien käyttötarkoitusten tuominen kirkkotilaan (monikäyttötilat) on edelleen keskeinen ratkottava kysymys. Suurista hankkeista keskeisiin kuului Turun tuomiokirkon peruskorjaus, jonka suunnittelun ohjaukseen osallistuttiin arkeologian, restauroinnin ja konservoinnin näkökulmista.

Pitkäkestoisista hankkeista työllistivät myös mm. Isonkyrön vanha kirkko, Vöyrin kirkko, Laitilan Pyhän Mikaelin kirkko, Mikkelin tuomiokirkko, Kerimäen kirkko sekä Pyhän kolminaisuuden kirkon peruskorjaus. Modernien kirkkojen korjaamisen ja purkamisen kysymykset olivat edelleen keskeisiä.

Kirkollisten ohella valtion rakennusperintöä koskevat hankkeet muodostavat keskeisen osan työtä. Keskeisiä ohjattavia hankkeita olivat Kansallisarkiston käynnistymässä oleva peruskorjaushanke, Valtioneuvoston linnan siipirakennusten peruskorjaus sekä Säätytalon peruskorjauksen viime vaiheet. Museoviraston käytössä olevien kohteiden hankkeista Kansallismuseon päärakennuksen peruskorjaus oli keskeisin, myös Louhisaaren, Hämeenlinnan, Turun linnan ja Runebergin kodin hankkeita ohjattiin. Puolustuskiinteistöjen osalta korostuivat purkamis- ja uudisrakentamisasiat.

Rakennusperintölailla suojeltujen kohteiden restaurointien ohjaus on jatkuvaa työtä. Hankkeiden laajuus vaihtelee paljon: meneillään olevista Helsingin päärautatieaseman kehityshanke on laajimpia ja intensiivisimpiä, esimerkkinä pienemmistä Jyväskylän yliopiston Seminaarinmäen Lozzi-rakennuksen kattotiilien korjaus. Lisäksi Museovirasto lausui tavanomaiseen tapaan maailmanperintökohteiden korjaushankkeista, joista esimerkkinä Verlan patruunan pytinki valmistui.

Restaurointi- ja korjaushankkeiden ohjauksessa on vuorovaikutuksella erityinen merkitys asiakaspalvelun ja lopputuloksen laadun kannalta. Samoin mahdollisimman ennakoivalla, vuorovaikutteisella ja varhaisella osallistumisella hankkeisiin. Näihin pyrittiin edelleen kiinnittämään huomiota huolimatta mm. matkamäärärahojen tarkasta priorisoinnista.

Sisäiset palvelut

Sisäiset palvelut varmistavat hyvän hallinnon toteutumisen ja toimintaedellytykset. Sisäiset palvelut tukevat toiminnan suunnittelua ja seurantaa, vastaavat henkilöstö- ja taloushallinnon prosesseista, lakipalveluista, viestinnästä ja markkinoinnista, kiinteistön hoidosta ja ylläpidosta sekä ICT –palveluista.

Henkilöstöhallinto tuki organisaatiota tarpeellisin ohjeistuksin ja tilaisuuksin. Esihenkilöille järjestettiin info- ja koulutustilaisuuksia sekä tuettiin johtamisen muutoksissa. Henkilöstölle järjestettiin säännöllisesti infotilaisuuksia sekä hyvinvointia tukevia koulutuksia ja tilaisuuksia. Palautteet järjestetyistä tilaisuuksista ovat olleet hyviä. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman toteutumista ja sen vaikutuksia on seurattu HenkilöstöBaro -kyselyllä.

Henkilöstö- ja talouspalveluiden yhteistyö valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen Palkeiden kanssa sujui hyvin. HenkilöstöBaron mukaan tyytyväisyys työterveyshuoltopalveluja kohtaan on korkealla tasolla. Ennalta ehkäisevään työterveyshuoltoon kohdennettiin erityisiä panostuksia. Henkilöstöhallinnon prosessien kehittämistä jatkettiin muutostilanteesta huolimatta. Henkilöstöhallinnon palvelut kyettiin tuottamaan hyvin niukoista henkilöstöresursseista huolimatta. Suomenlinnan hoitokunnan ja Museoviraston henkilöstöä koskeva fuusiohanke koordinoitiin Museovirastosta käsin. Fuusiotyö käsitti vuoden aikana lukuisia tehtäviä eri osa-alueita koskien, mitkä valmisteltiin yhteistyössä SLHK:n ja Palkeiden kanssa. Talouspalveluissa valmisteltiin yhteistyössä esim. yhteinen seurantakohdemalli kirjausohjeineen.

Lakipalvelut antoi oikeudellista neuvontaa viraston kaikille osastoille monipuolisesti eri oikeudenaloilta (erityisesti sopimus-, hankinta-, julkisuus-, tekijänoikeus- kulttuuriympäristö-, kulttuuriesine- ja hallintoasiat).

Tilapalvelut tuotti viraston toimitilojen käyttäjäpalveluita ja valvoi Museoviraston vuokraustoimintaa. Toimitilahankkeet etenivät ja suunniteltu luopuminen Keskusvarastosta vuoden 2024 lopussa ja lokakuussa 2025 tapahtunut suunniteltu luopuminen Sturenkatu 2:n tiloista vaikutti merkittävästi kuluja laskevasti. Väistötilat ajanjaksolle 10/2025-8/2026 vuokrattiin Hakaniemenranta 6:sta. Kansallismuseon hankekokonaisuus eteni aikataulun mukaisesti ja vuonna 2025 kilpailutettiin kohteen keittiö, siirtoseinät ja

turvatekniikan hankinnat. Kokoelmakeskuksen osalta solmittiin taloudellisesti ja toiminnallisesti merkittävä sopimus koskien Kansallisarkiston väistötiloja aikavälille 1/2026-12/2028.

Tietohallinto osallistui menestyksekkäästi Sivistyshallinnon perustietotekniikan yhtenäistämiprojektiin, sekä jalkautti vaaditut toimenpiteet kunnianhimoisessa aikataulussa. Siirtymä vaati runsaasti panosta sekä IT-tuella että käyttäjiltä. Myös muut fuusion edellyttämät tietotekniikan tukipalvelut sekä uuden, yhteisen palvelun suunnittelu vei paljon resursseja. Viraston digitalisaatiota edistettiin mm. Kansallismuseon ja sen uudisosan IT-infran määrittelyssä ja hankinnassa sekä digitaalisten palveluiden uusimisessa ja hankinnassa. Lisäksi osallistuttiin skm.fi-sivuston ja intran uusintaprojekteihin. Kokoelmanhallintajärjestelmän kehittämistä jatkettiin seitsemällä MuseumPlus-migraatiolla, joissa luotiin yli 53 000 objektia MuseumPlusaan. Viraston toimintaedellytyksiä tuettiin osallistumalla viraston Tekoäly arkiapurina -mallin luomiseen ja jalkauttamalla se pilottiprojektin myötä.

Viestintä ja markkinointi on viraston erillisyksikkö, joka vastaa virastokokonaisuuden viestinnästä, markkinoinnista ja julkaisutoiminnan koordinoinnista ja osallistuu asiantuntijana laajasti viraston toimintaan ja johtamiseen. Viraston laajat lomautukset heijastelivat yksikön työn suunnitteluun ja toteutukseen pitkin vuotta. Yksikkö teki uudelleenhankinnat tiedotejakelusta ja mediaseurannasta, ja lisäksi mainostoimistohankinta ja verkkosivustokumppani-hankinta olivat poikkeuksellisen vaativia ja resursseja sitovia. Henkilöstölle järjestettiin kolme koulutustilaisuutta saavutettavasta viestinnästä erityisesti verkossa. Museokohteiden markkinointikampanjat ylsivät tavoitteisiinsa. Mittavimpia erillisiä työkokonaisuuksia olivat mm. Suomen kansallismuseon visuaalisen ilmeen suunnittelun valmistuminen sekä verkkosivustouudistuksen hallinnointi, Kansallismuseo-kohteeseen liittyvä kaikkinaisen viestintä ja toimintamallin uudistustyö sekä virastofuusion työstäminen ja uuden intran toteuttaminen poikkeuksellisen lyhyellä aikataululla.

1.6. Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Museoviraston henkilötövuosien määrä oli kertomusvuonna 244,8 (2024 280,3) henkilötövuotta. Vähennystä edelliseen vuoteen oli 35,5 henkilötövuotta eli n. 12,7 prosenttia. Vuoden lopun tilanteen mukainen henkilöstön määrä oli 237 (2024 241). Vuoden viimeisen päivän henkilölukumäärä laski n. 1,66 prosenttia.

Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Museoviraston välisessä tulossopimuksessa on asetettu tavoitearvot kokonaistyötyytyväisyysindeksin ja johtajuusindeksin seuranta varten.

Tavoite Parannetaan työhyvinvointia ja kehitetään osaamista	2023 toteutuma	2024 toteutuma	2025 tavoite	2025 toteutuma
Mittari Kokonaistyötyytyväisyys, HenkilöstöBaro*	3,81	3,69	3,7	3,18
Tavoite Parannetaan johtamista	2023 toteutuma	2024 toteutuma	2025 tavoite	2025 toteutuma
Mittari Johtajuusindeksi, HenkilöstöBaro*	3,61	3,56	3,6	3,14

* Seurantajärjestelmän muutoksen takia vertailtavuutta aiempiin vuosiin ei ole. Vuosien 2023-2024 toteutuma sekä vuoden 2025 tavoite koskevat aiempaa VMBaro-järjestelmää, jossa arviointiasteikko oli 1-5.

Museovirastossa on seurattu työtyytyväisyyden kehittymistä VMBaro-tutkimuksen avulla vuodesta 2008 lähtien. Vuosien seurantajakson aikana kokonaistyötyytyväisyysindeksi on kohonnut merkittävästi. Kokonaistyötyytyväisyyden kasvua voidaan pitää merkittävänä. Johtajuusindeksiä on seurattu tutkimuksessa vuodesta 2016 alkaen.

Palkeiden ylläpitämisen Tutka-järjestelmän kautta tehtävä VMBaro uudistui vuonna 2025. Tutkimuksen nimi on nyt 2025 HenkilöstöBaro. Tutkimus toteutettiin Museovirastolla loppuvuodesta 2025. HenkilöstöBaron 2025 vastausprosentti oli 75,71 %. Suora vertailu edellisvuoden tulokseen katkesi, koska tutkimuksen asteikko ja rakenne uudistuivat. Neliportainen asteikko ohjasi vastaajaa ottamaan aidosti kantaa puolesta tai vastaan. EsihenkilöBaroa ei toteutettu vuonna 2025. Se toteutetaan keväällä 2026.

Museoviraston kokonaistulos vuonna 2025 läpi tutkimuksen oli hyvän ja erinomaisen välillä. Kokonaistyytyväisyys oli 3,18 (huom. asteikko 1–4). Museoviraston työkykypisteet olivat 8.18. HenkilöstöBaron 2025 johtajuusindeksi oli 3,14 (huom. asteikko 1–4). Baron tulosten pohjalta asetettiin koko viraston yhteisiä toimenpiteitä, joiden lisäksi yksiköt laativat omat toimenpiteet yksikön tulosten perusteella.

Museovirasto ja Suomenlinnan hoitokunta toteuttivat keväällä ja syksyllä 2025 yhteisen Pulssi-kyselyn. Suomenlinnan hoitokunnan henkilökunta ei osallistunut kevään kyselyyn mutta tuli mukaan syksyllä. Tiiviillä kyselyllä mitattiin henkilökunnan "pulssia", tunnelmia fuusion kynnyksellä liittyen työhyvinvointiin ja työssäjaksamiseen. Pulssi-kyselyyn vastasi lokakuussa 160 henkilöä, joista 100 Museovirastosta ja 60 Suomenlinnan hoitokunnasta. Kyselyiden tulosten perusteella yleisenä havaintona voidaan sanoa, että asiat olivat lähtökohtaisesti hyvin. Kyselyyn vastanneista museovirastolaista 85 % koki, että työyhteisössä on hyvä olla. Vastanneista museovirastolaisista 82 % koki, että heidän työpanostansa arvostetaan. Virastojen pulssit olivat myös hyvin yhteneväiset. Esimerkiksi molemmissa virastoissa noin 70 % vastanneista koki henkisen työkyvyn hyväksi tai jokseenkin hyväksi. Suomenlinnan hoitokunnassa kriittisiä näkemyksiä työnantajuudesta esitettiin jonkin verran Museovirastoa enemmän. Pulssi-kysely tullaan toteuttamaan uudestaan keväällä 2026.

Viraston henkilöstövoimavarojen tilaa ja kehittymistä seurataan vuosittain myös henkilöstötilinpäätöksen tunnuslukujen avulla.

Henkilötyövuosien määrä oli kertomusvuonna 244,8 (2024 280,3). Henkilötyövuodet laskivat edellisestä vuodesta 35,5 (2024 36,9) henkilötyövuotta (12,7 %) (2024 11,7 %). Muinaismuistolain 15 §:n ja 13 §:n velvoittamana ulkopuolisella rahoituksella tuotettujen tutkimusten osuus oli 8,6 (2024 8,4) htv:tä. TEM:n rahoituksen myöntäminen valtion virastoille päättyi vuonna 2025 (2024 3,0). Korkeakouluharjoittelijoiden osuus oli 0,4 (2024 2,9) htv. Kokoelmien siirto Kokoelmakeskukseen -projektiin käytettiin 3,2 (2024 13,4) henkilötyövuotta sekä SIHA-hankkeeseen käytettiin 24,1 (2024 26,2) henkilötyövuotta. SIHA-hankkeessa siirrettiin Museoviraston arkeologiset kokoelmat, kuvakokoelmat sekä arkisto Vantaan kokoelma- ja konservointikeskukseen. Lisäksi virastossa oli useita yhteishankkeita, joten projektityöntekijöitä oli runsaasti. Projektien osuus henkilötyövuosista on siis tuntuva.

Henkilötyövuodet jakautuivat rahoituslähteittäin tarkasteltuna siten, että muinaismuistolain 15 § ja 13 § mukaisen rahoituksen osuus oli n. 3,5 %, momenttien 50 osuus oli n. 0,8 %. Omien toimintarahojen osuus oli siis n. 95,7 %. SIHA-hankkeen osuus oli tästä n. 10,3 % ja Kokoelmakeskukseen siirron osuus oli 1,4 %

Henkilöstösuunnittelun ja vakiintuneen rekrytointimenettelyn avulla huolehdittiin siitä, että henkilöstöä palkattiin toiminnan ja strategian kannalta keskeisiin tehtäviin. Sopeuttaminen vähennettyihin henkilöstöresursseihin on edellyttänyt erityistä panostamista resurssien uudelleen kohdentamiseen tehtävien muutostilanteissa. Virastossa on käytössä Valtiolle.fi -palvelun Sisäinen liikkuvuus -osio. Virastossa oli kertomusvuonna käytössä etätö, kulttuuri- ja liikuntaetus, saldovapaajärjestelmä sekä työaikapankki. Koronapandemian jälkeen henkilökunta oli sekä etä- että lähiössä.

Henkilöstön määrää, rakennetta ja henkilöstökuluja kuvaavat tunnusluvut

Henkilöstömäärä, rakenne ja henkilöstökulut	2023 Tahti/Kieku	2024 Tahti/Kieku	2025 Tahti
Henkilöstön määrä 31.12.	270	241	237
Henkilöstön lukumäärän muutos (%)	-6,6 %	-10,4 %	-1,7 %
Naisten lukumäärä 31.12.	173	161	151
Miesten lukumäärä 31.12.	97	80	86
Naisten %-osuus	64,1 %	66,8 %	63,71

Miesten %-osuus	35,9 %	33,20 %	36,29
Kokonaishenkilötyövuodet (htv)	315	280	244,8
Henkilötyövuosien lukumäärän muutos (%)	2,4 %	-10,9 %	-11,91 %
Henkilötyövuodet, toimintamenot (htv, Kieku)	297	274,3	242,73
Keski-ikä 31.12.	49,2	49,8	49,5
Yli 45-vuotiaiden %-osuus 31.12.	64,1	66,8	67,51
Vakinaiset, lkm 31.12.	179	162	178
Vakinaiset, %-osuus	66,3	67,2	75,1
Määräaikaiset, lkm 31.12.	91	79	59
Määräaikaiset, %-osuus	33,7	32,78	24,9
Kokoaikaiset, lkm 31.12.	258	225	219
Kokoaikaiset, %-osuus	95,5	92,6	92,4
Osa-aikaiset, lkm 31.12.	12	18	18
Osa-aikaiset, %-osuus	4,4	7,4	7,6
Kokonaistyövoimakustannukset, 1000 €	18 191	17 033	15 384
Palkkasumma, 1000 €	14 908	14 199	12 716
Tehdyn työajan palkkojen %-osuus palkkasummasta	79,1	77,7	77,8
Väillisten työvoimakustannusten %-osuus tehdyn työajan palkoista, %	54,2	54,4	55,5

Museovirastossa työskenteli vuoden 2025 viimeisenä päivänä 237 henkilöä. Vuoden lopussa vakinaisia työntekijöitä oli 178 ja määräaikaista 59. Vakituisten henkilömäärä on noussut ja määräaikaisten työntekijöiden määrä on laskenut edellisvuoden viimeisestä päivästä. Museovirastossa on päätynyt kolme suurta muuttohanketta, SIHA-hanke, jossa arkeologiset kokoelmat, kuva-arkisto ja arkisto siirrettiin Sturenkadulta Vantaan Kokoelma ja konservointikeskukseen sekä Orimattilasta kokoelmien siirto Kokoelma- ja konservointikeskukseen Vantaalle. Vuoden 2023 lopussa alkaneen Kansallismuseon uudisrakennushankkeen (Uusi kansallinen) vuoksi Kansallismuseon ja vaunuvajan työntekijät siirtyivät muuttoväistötiloihin Pasilaan. Vuokratilustannusten vähentämiseksi Pasilaan siirtynyt henkilöstö siirtyi Sturenkatu 2a:n ja Kokoelma- ja konservointikeskuksen tiloihin maaliskuussa 2025. Sturenkatu 2a:sta luopumisen yhteydessä henkilöstö siirtyi lokakuussa 2025 sekä Hakaniemenranta 6:een että Kokoelma- ja konservointikeskukseen. Vakituksia vakansseja Museovirastossa on 31.12.2025 225.

Viraston henkilömäärässä esiintyy suuria kausivaihteluita. Kesäkaudella työntekijöitä on huomattavasti enemmän kuin talvikaudella. Heinäkuun viimeisenä päivänä 2025 viraston palveluksessa oli kaikkiaan 335 henkilöä. Kausivaihtelu johtuu siitä, että osa museoista on avoinna vain kesäkaudella ja kesään ajoittuu myös suurin osa määräaikaista kenttätöyhankkeista. Koko vuoden aikana virasto maksoi palkkoja yhteensä 390 henkilölle.

Museovirasto on naisvaltainen työympäristö, 63,7 prosenttia henkilöstöstä on naisia. Naisten suhteellinen osuus oli laskenut hieman edellisestä vuodesta. Vuoden lopussa henkilöstön keski-ikä oli 49,5 vuotta ja yli 45-vuotiaiden osuus 67,5 prosenttia. Henkilöstön keski-ikä oli noussut 0,3 vuotta ja myös yli 45-vuotiaiden osuus oli noussut 1,23 prosenttia.

Osa-aikaisten osuus laski edellisestä vuodesta. Osa-aikatyötä tekeviä oli vuoden lopussa 18 (7,6 %). Kesäaikana osa-aikatyöntekijöiden määrä on huomattavasti suurempi, koska museoiden avoinnapidon kausihenkilöstö on pääosin osa-aikatyössä. Heinäkuussa 23,8 prosenttia henkilöstöstä oli osa-aikatyössä.

Kertomusvuoden työvoimakustannukset olivat Tahti-raportin mukaan yhteensä 15,384 miljoonaa euroa ja palkkasumma 12,716 miljoonaa euroa. Työvoimakustannukset laskivat edellisestä vuodesta 9,7 prosenttia ja palkkasumma 10,4 prosenttia.

Työhyvinvointia ja osaamista kuvaavat tunnusluvut

Työhyvinvointi ja osaaminen	Tahti/Kieku 2023	Tahti/Kieku 2024	Tahti 2025
Työkunnan ja työtyt.edist., €/htv	616,7	607,5	625,1
Sairaus- ja tapaturmapoissaolot, tpv/htv	6,4	6,3	6,5
Työterveyshuolto, €/htv (netto)	877,9	741,7	766,4
Poistuma (vakinaiset), %	3,4	6,4	5,1
Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen, %	0	0,4	0
Koulutustasoindeksi	6,4	6,6	6,4
Henkilöstökoulutus, tpv/htv	2,1	1,8	1,6
Henkilöstökoulutus, €/htv	546,4	465,5	577,8

Vastuu osaamisen kehittämisestä ja viraston yhteisten koulutusten järjestämisestä on hallintopalveluilla, joka suunnittelee ja kehittää toimintaa yhteistyössä yhteistyötoimikunnan kanssa. Kertomusvuonna henkilökuntaa kehoitettiin tutustumaan ja käyttämään valtion digitaalisen oppimisjärjestelmän e-oppivan koulutuksia. Vuonna 2025 järjestettiin ensimmäistä kerran Työuran uurtajat -koulutus, joka tuki osallistujien työuran suunnittelua ja oman osaamisen sanoittamista. Tämän lisäksi järjestettiin Hyvinvoiva mieli -valmennus (entinen mielenterveyden ensiapukurssi). Valmennus järjestettiin etävalmennuksena. Aikaisempien vuosien tapaan järjestettiin henkilöstölle keskitetysti Hätäensiapu- sekä työturvallisuuskortti-koulutuksia, samoin tarjottiin kielikoulutuksia Galimatiaksen kautta. Myös yksiköt järjestivät erilaisia koulutuksia koko henkilöstölle, mm. viestinnän saavutettavuuskoulutuksia. Loppuvuodesta järjestettiin Museoviraston ja Suomenlinnan hoitokunnan 1.1.2026 voimaan tulevaan fuusioon liittyen esihenkilöille muutostukivalmennusta, tilaisuuden vetäjänä toimi Taru Uhrman. Henkilöstöhallinto järjesti koko henkilöstölle työsuojeluvartteja, joihin osallistuminen oli mahdollista syksyllä myös Suomenlinnan hoitokunnan henkilöstöllä. Infoissa käsiteltiin esim. riskienkartoituksia, lakisääteisiä terveystarkastuksia, epäasialliseen käytökseen puuttumista, varhaisen tuen mallia jne.

Koulutustasoindeksi oli vuonna 2025 tasolla 6,4.

Työkunnan ylläpitoa ja liikunnan tukemista jatkettiin edellisvuosien tapaan. Työtyytyväisyyden edistämiseen, työkunnan tukemiseen ja virkistystoimintaan käytettiin vuoden aikana yhteensä 395,8 euroa henkilötyövuotta kohti. Henkilökunnalla oli käytettävissä Epassi-kulttuuri- ja liikuntaetus (200 €), jota käytti 215 henkilöä. Epassiin liittyvää lounasetuutta käytti 196 henkilöä. Kansallismuseolla, Kokoelmakeskuksessa, Sturenkadulla ja Hakaniemenranta 6:ssa on henkilöstöllä ollut käytössä hierontatuolit. Henkilökunnalla oli myös mahdollisuus käyttää tietokoneisiin ja mobiililaitteisiin ladattava Break Pro -taukoliikuntaohjelma. Henkilöstön käytössä oli myös saldovapaaajärjestelmä, työaikapankki sekä mahdollisuus etätööhön.

Sairaus- ja tapaturmapoissaoloja oli kertomusvuonna 6,5 työpäivää henkilötyövuotta kohti. Työterveydenhoitoon käytettiin kertomusvuoden aikana 766,4 euroa henkilötyövuotta kohden. Kustannuksista on vähennetty Kelan korvaushakemukseen perustuva palautuksen määrä. Työterveyshuollon kustannukset nousivat edellisestä vuodesta 3,3 %. Kuitenkaan 37,1 % museovirastolaisella ei ollut yhtäkään sairaspöissaolopäivää vuoden aikana. Sairauspoissaolojen määrä on Museovirastossa aina ollut huomattavasti alempi kuin valtiolla keskimäärin.

Henkilöstökoulutukseen käytettiin vuonna 2025 aikaa 1,6 työpäivää henkilötyövuotta kohden. Työhyvinvoinnin perusta rakentuu henkilöstön osaamisen ja tehtävien vaatimien edellytysten tasapainolle. Tästä syystä osaamisen kehittämistä tuettiin edelleen voimakkaasti ja henkilöstöä kannustettiin osallistumaan henkilöstökoulutukseen kaikilla osa-alueilla.

Valtion digitaalista oppimisympäristöä eOppivaa käytti osaamisen kehittämiseen vuoden 2025 aikana Museovirastossa 110 henkilöä. Käyttäjistä kuitenkin vain 53 henkilöä suoritti vähintään yhden kurssin loppuun asti. eOppivassa suoritettiin vuoden 2025 aikana yhteensä 71 kurssia, eli osa käyttäjistä suoritti useamman kurssin. Emme saavuttaneet tulostavoitetta, mikä oli että 100 % Museoviraston vakituudesta henkilökunnasta olisi käynyt vähintään yhden eOppivan kurssin vuoden aikana. Ehdottomasti vuoden 2025 suosituin kurssi oli Kestävän kehityksen osajaksi, jonka suoritti 40 henkilöä. Muita suosittuja kursseja oli Tekoälyn reilut säännöt, Sujuvat hankinnat - Hankintojen suunnittelu sekä erilaiset työhyvinvointia tukevat kurssit.

1.7. Tilinpäätösanalyysi

1.7.1. Rahoituksen rakenne

Valtion vuoden 2025 talousarviossa ja lisätalousarvioissa Museoviraston toimintamenoihin myönnettiin yhteensä 25 829 000 euroa. Rahoitus sisälsi monivuotiseen, vuonna 2025 päättyneen, *Toimitiloista työn muutokseen ja digitaalisuuteen* -hankkeeseen budjetoidun 2 001 000 euroa.

Museovirasto sai opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan muuta budjettirahoitusta yhteensä noin 25,33 milj. euroa. Tästä pääosin muille talousyksiköille siirrettävien siirtomenojen (momentti 29.80.50) osuus oli n. 4,46 milj. euroa. Museoviraston toimitilojen ja kiinteistövarallisuuden perusparannuksiin ja kunnossapitoon tarkoitettu momentti 29.80.75 oli suuruudeltaan vajaa 1,15 milj. euroa. Momentilta rahoitetaan myös museolaivojen korjaus. Momentille 29.80.20. Museoviraston kulttuuri- ja nähtävyyshankkeiden tilakustannukset, budjetointiin 19,496 milj. euroa. Momentti on tarkoitettu Museoviraston hallussa olevien kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kulttuuri- ja nähtävyyshankkeiden tilakustannuksiin.

Tulorahoitusta Museovirasto sai maksullisen toiminnan tuotoista 8,37 milj. euroa (sisältää vuokrat ja käyttökorvaukset; ks. luku 5, liite 1). Muut toiminnan tuotot olivat 0,64 milj. euroa.

Edellisiltä vuosilta siirtyneet määrärahat kaikilta momenteilta olivat yhteensä n. 2,8 milj. euroa. Tästä siirtyneet toimintameno määrärahat olivat n. 0,86 milj. euroa, momentin 29.80.20 määrärahat 1,15 milj. euroa, momentin 29.80.50 n. 0,048 milj. euroa ja momentin 29.80.75 määrärahat 0,36 milj. euroa.

Arvonlisäveromenoarviotilien toteutuma oli n. 8,94 milj. euroa.

1.7.2. Talousarvion toteutuminen

Tuloarviotileille kertyi vuonna 2025 yhteensä 1,40 milj. euroa, josta arvonlisäverotulot olivat n. 1,35 milj. euroa.

Toimintameno määrärahaa oli käytettävissä yhteensä 26,69 milj. euroa, josta vuodelta 2024 siirtynyttä toimintameno määrärahaa oli 0,86 milj. euroa. Vuonna 2025 käytettiin n. 23,02 milj. euroa ja vuodelle 2026 siirtyi yhteensä n. 3,66 milj. euroa. Pääosa siirtyneestä rahasta on tarkoitettu Kansallismuseon uudistukseen.

Momentilla, 29.80.20. *Museoviraston kulttuuri- ja nähtävyyshankkeiden tilakustannukset* oli käytettävissä n. 20,65 milj. euroa, josta käytettiin 19,31 milj. euroa. Vuodelle 2026 siirtyi n. 1,34 milj. euroa.

Momentilla *Avustukset taiteen ja kulttuurin edistämiseen* (29.80.50.) oli käytettävissä n. 4,51 milj. euroa, josta käytettiin vuonna 2025 yhteensä n. 4,37 milj. euroa. Vuodelle 2026 siirtyi n. 0,14 milj. euroa.

Toimitilojen ja kiinteistövarallisuuden perusparannuksiin ja kunnossapitoon sekä pienehköihin uudisrakennushankkeisiin ja museolaivojen korjaustöihin (momentti 29.80.75.) myönnettyjä vuosien 2023–2025 määrärahoja käytettiin yhteensä 1,44 milj. euroa. Vuodelle 2026 siirtyi vain n. 0,07 milj. euroa.

1.7.3. Tuotto- ja kululaskelma

Tilikauden 2025 tuotto- ja kululaskelman kulujaämä, joka sisältää myös perityt ja suoritettavat arvonlisäverot, oli 54,63 (58,67 vuonna 2024) milj. euroa.

Toiminnan tuotot vuonna 2025 olivat yhteensä 9,01 (8,22 vuonna 2024) milj. euroa. Maksullisen toiminnan tuotot olivat 8,37 (7,98) milj. euroa eli 92,9 % kokonaistuotoista ja muut toiminnan tuotot olivat 0,64 (0,24) milj. euroa eli 7,1 % kokonaistuotoista.

Pääsylipputulot olivat 2,43 (2,47) milj. euroa ja ne laskivat hieman, n. 1,6 % vuodesta 2024. Museokauppatulot olivat 0,36 (0,34) milj. euroa nousten hieman edellisvuodesta, 5,9 %. Kansallismuseo oli suljettuna koko vuoden, mikä vaikutti sekä pääsylippu- että museokauppatulojen kertymiseen.

Kokoelmapalvelutulot nousivat n. 23,8 % 1,51 (1,22) milj. euroon Kokoelma- ja konservointikeskuksen asiakastulojen kasvaessa. MmL 13 ja 15 §:n mukaiset tulot olivat 0,57 (0,59) milj. euroa laskien n. 3,4 % vuodesta 2024.

Tuotot vuokrista ja käyttökorvauksista olivat n. 2,99 (2,80) milj. euroa nousten n. 6,8 % edellisvuodesta. Nousu johtui Kokoelma- ja konservointikeskuksen asiakastuloista.

Toiminnan kulut tilikaudella 2025 olivat 51,91 (54,68 vuonna 2024) milj. euroa ja ne laskivat edelliseen vuoteen verrattuna n. 2,77 milj. euroa eli 5,1 %.

Henkilöstökulut olivat 15,209 (16,752) milj. euroa laskien edellisvuodesta n. 1,54 milj. euroa eli 9,2 %. Lasku johtui pääosin säästötoimista ja *kokoelmien siirto kokoelmakeskukseen* -hankkeeseen käytettyjen voimavarojen huomattavasta vähentymisestä suunnitellusti. Henkilöstökulujen osuus toiminnan kuluista oli 29,3 % (30,6 % vuonna 2024).

Vuokrat olivat 27,81 (29,06) milj. euroa ja ne laskivat n. 1,25 milj. euroa eli 4,3 % vuoteen 2024 verrattuna. Lasku johtui pääosin siitä, että Orimattilan keskusvarastosta luovuttiin vuoden 2024 lopussa suunnitellusti. Vuokrien osuus toiminnan kuluista oli kuitenkin edelleen peräti n. 53,6 % (53,1 % vuonna 2024). Suuri osuus johtuu pääosin siitä, että Museovirasto alkoi maksaa vuoden 2014 alusta vuokraa Senaatti-kiinteistöille kiinteistöistä, jotka siirrettiin 1.1.2014 alkaen Museovirastolta valtiovarainministeriön kautta Senaatti-kiinteistöille. Vuokramenot aiheuttavat kovaa menopainetta jatkossakin mm. vuokrien indeksikorotusten kautta.

Palvelujen ostot olivat 6,80 (6,58) milj. euroa ja ne kasvoivat n. 0,22 milj. euroa eli 3,3 % edellisvuodesta. Palvelujen ostojen osuus toiminnan kuluista oli n. 13,1 % (12,0 % vuonna 2024).

Siirtotalouden kulut olivat tilikaudella yhteensä n. 4,1 (4,6) milj. euroa.

1.7.4. Tase

Vastaavaa

Taseen loppusumma 31.12.2025 oli 12 966 110,60 euroa.

Kansallisomaisuuden tasearvo oli 2,72 (2,65 31.12.2024) milj. euroa kasvaen hieman edellisvuoden lopusta. Aineellisten hyödykkeiden tasearvo oli n. 4,05 (2,96) milj. euroa, eli kasvua oli n. 1,09 milj. euroa, eli 37,0 %. Kasvu johtui pääosin Kokoelma- ja konservointikeskukseen tehdyistä hankinnoista.

Vaihto-omaisuuden arvo oli tilikauden päättyessä n. 0,19 (0,22) milj. euroa.

Lyhytaikaiset saamiset olivat n. 0,38 (0,34) milj. euroa ja ne ovat n. 0,04 milj. euroa, eli 11,8 % suuremmat kuin edellisvuonna. Lyhytaikaiset saamiset ovat pääosin myyntisaamisia.

Rahojen, pankkisaamisten ja muiden rahoitusvarojen tasearvo oli 5,23 (4,95) milj. euroa, joka koostuu pääasiassa Museoviraston rahastoista (ks. rahastoista luku 5, liite 13).

Vastattavaa

Oma pääoma oli -3 596 221,84 euroa. Rahastoidut varat olivat 5,22 (4,94) milj. euroa (ks. luku 5, liite 13).

Vierasta pääomaa, mikä oli kaikki lyhytaikaista vierasta pääomaa, oli n. 11,35 (11,27) milj. euroa. Ostovelkoja oli tilinpäätöshetkellä n. 1,58 (1,26) milj. euroa. Siirtovelkoihin sisältyvä lomapalkkavelka vuoden lopussa oli 2,51 (2,55) milj. euroa. Muut lyhytaikaiset velat, 5,36 (5,59) milj. euroa, muodostuu pääosin siirtotalouden vastikkeettomiin kuluihin liittyvistä veloista, eli myönnettyjen avustusten osasta, jota ei ole vielä maksettu maksunsaajalle.

1.8. Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Museoviraston johto on valtion talousarviosta annetun lain 24 b §:n mukaisesti vastuussa viraston sisäisen valvonnan järjestämisestä sekä sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta ja riittävydestä. Sisäisen valvonnan tarkoituksena on antaa kohtuullinen varmuus siitä, että Museoviraston toiminta on tehokasta ja tarkoituksenmukaista, toimintaan liittyvä raportointi on luotettavaa ja toiminnassa noudatetaan lakeja ja säädöksiä.

Museovirasto hyödyntää valtiovarainministeriön julkaisemaa valtion viraston sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevaa suositusta ja siihen perustuvaa arviointikehikkoa sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuman valmistelussa.

Museoviraston sisäisen valvonnan ja siihen kuuluvan riskienhallinnan asianmukaisuudesta ja riittävydestä tehdyn arvion perusteella Museoviraston sisäinen valvonta ja siihen kuuluva riskienhallinta antavat kohtuullisen varmuuden valtion talousarviosta annetun asetuksen 69 §:ssä säädettyjen vaatimusten toteutumisesta.

Varautuminen ja riskienhallinta pysyvät jo olosuhteiden takia tärkeinä kehityskohteina. Viraston taloussääntö päivitettiin vuoden aikana. Taloussäännössä ovat toteutuneet talousarvioasetuksen 69 b §:ssä säädetyt vaatimukset. Taloussäännön määräyksillä on pyritty estämään ns. vaarallisten työyhdistelmien syntyminen.

1.9. Arviointien tulokset

Organisaatiosta ei tehty vuonna 2025 kokonaisarviointeja.

1.10. Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

Väärinkäytöksiä ei havaittu vuonna 2025.

2. Talousarvion toteutumalaskelma

Tässä luvussa esitetään talousarvion toteutumalaskelma ensin tuloarviotilien ja sen jälkeen menoarviotilien osalta. Viimeisenä tässä osiossa esitetään talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä.

Museoviraston talousarvion toteutumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi		Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2025	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteuma %
11.	VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT	1 215 416,39	1 348 683	1 348 682,98	0,00	100
11.04.01.	Arvonlisävero	1 215 416,39	1 348 683	1 348 682,98	0,00	100
12.	SEKALAISET TULOT	70 182,85	56 273	56 273,26	0,00	100
12.29.99.	Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan muut tulot	67 614,94	49 342	49 341,92	0,00	100
12.39.04.	Siirrettyjen määrärahojen peruutukset	2 567,91	1 998	1 997,90	0,00	100
12.39.10.	Muut sekalaiset tulot	-	4 933	4 933,44	0,00	100
Tuloarviotilit yhteensä		1 285 599,24	1 404 956	1 404 956,24	0,00	100

Päälukon, momentin ja tilijaoittelun numero ja nimi	Määrärahajaji	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2025 määrärahojen		Tilinpäätös 2025	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
				käyttö 2025	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2025	Käyttö vuonna 2025 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
23.	VALTIONEUVOSTON KANSLIA	-	9 180,00	8 670	8 670,00	-	8 670,00	0,00	34 000,00	34 000,00	34 000,00	-
23.01.25.	Terveet tilat 2028	Siirtomääräraha 3 v.	-	-	-	-	-	-	34 000,00	34 000,00	34 000,00	-
	23.01.25.1. Terveet tilat 2028 (KPY)	-	-	-	-	-	-	-	34 000,00	34 000,00	34 000,00	-
23.01.29.	Arvonlisäveromenot	Arviomääräraha	9 180,00	8 670	8 670,00	-	8 670,00	0,00	-	-	-	-
29.	OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN HALLINNONALA	-	61 388 097,26	60 092 940	54 812 802,97	5 280 049,58	60 092 852,55	87,69	2 764 645,37	53 816 645,37	48 349 462,76	5 465 184,71
29.01.12.	Museoviraston toimintamenot (nettob)	Siirtomääräraha 2 v.	27 291 000,00	25 829 000	22 165 506,43	3 663 493,57	25 829 000,00	0,00	857 867,17	26 686 867,17	23 023 373,60	3 663 493,57
29.01.29.	Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot	Arviomääräraha	8 785 297,26	8 935 940	8 935 940,24	-	8 935 940,24	0,00	-	-	-	-
29.80.20.	Museoviraston kulttuuri- ja nähtävyyshankkeiden tilakustannukset	Siirtomääräraha 2 v.	19 416 000,00	19 496 000	18 155 512,48	1 340 487,52	19 496 000,00	0,00	1 153 730,69	20 649 730,69	19 309 243,17	1 340 487,52
29.80.21.	Taiteen ja kulttuurin yhteiset menot	Siirtomääräraha 3 v.	18 000,00	-	-	-	-	-	16 410,65	16 410,65	0,00	16 410,65
29.80.50.	Avustukset taiteen ja kulttuurin edistämiseen	Siirtomääräraha 3 v.	4 548 000,00	4 458 000	4 373 790,80	84 209,20	4 458 000,00	0,00	48 412,77	4 506 412,77	4 367 449,16	136 965,71
	29.80.50.03. Museovirasto (KPY)	-	4 548 000,00	-	-	-	-	-	48 333,71	48 333,71	-4 422,80	52 756,51
	29.80.50.03.01. Näyttelypalkkiot (KPY)	-	1 000 000,00	-	-	-	-	-	9 548,21	9 548,21	8 700,00	848,21
	29.80.50.03.02. Kulttuurimatkailun edistäminen (KPY)	-	190 000,00	-	-	-	-	-	4 163,40	4 163,40	4 110,48	52,92
	29.80.50.03.03. Museot ja kulttuuriperintökohteet (KPY)	-	2 629 000,00	-	-	-	-	-	18 315,80	18 315,80	-17 233,28	35 549,08
	29.80.50.03.04. Museot ja kulttuuriperintöalan yhteisöt (KPY)	-	304 000,00	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	29.80.50.03.05. Kansainvälisten kulttuuriperintösopimusten toimeenpano (KPY)	-	425 000,00	-	-	-	-	-	16 306,30	16 306,30	-	16 306,30
	29.80.50.08. Näyttelypalkkiomallin vakiinnuttaminen (KPY)	-	-	-	-	-	-	-	79,06	79,06	-1 918,84	0,00
	29.80.50.13. Näyttelypalkkiot (KPY)	-	-	1 000 000	998 839,13	1 160,87	1 000 000,00	0,00	-	1 000 000,00	998 839,13	1 160,87
	29.80.50.14. Museoalan edistäminen ja kulttuuriperinnön perusta ja jatkuvaus (KPY)	-	-	2 843 000	2 795 050,90	47 949,10	2 843 000,00	0,00	-	2 843 000,00	2 795 050,90	47 949,10
	29.80.50.15. Kansainvälisten kulttuuriperintösopimusten toimeenpano (KPY)	-	-	615 000	579 900,77	35 099,23	615 000,00	0,00	-	615 000,00	579 900,77	35 099,23
29.80.55.	Digitaalisen kulttuuriperinnön saatavuus ja säilyttäminen	Siirtomääräraha 3 v.	180 800,00	120 000	-	120 000,00	120 000,00	0,00	330 207,58	450 207,58	214 239,61	235 967,97
29.80.75.	Toimintojen ja kiinteistövarallisuuden perusparannukset ja kunnossapito	Siirtomääräraha 3 v.	1 149 000,00	1 149 000	1 077 140,71	71 859,29	1 149 000,00	0,00	358 016,51	1 507 016,51	1 435 157,22	71 859,29
	29.80.75.1. Museovirasto (EK)	-	1 149 000,00	1 149 000	1 077 140,71	71 859,29	1 149 000,00	0,00	358 016,51	1 507 016,51	1 435 157,22	71 859,29
29.80.95.	Kulttuuriympäristön suojelusta aiheutuvat menot	Arviomääräraha	-	105 000	104 912,31	-	104 912,31	87,69	-	-	-	-

Pääluokan, momentin ja tilijaoittelun numero ja nimi		Määrärahalaaji	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2025 määrärahojen		Tilinpäätös 2025	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
					käyttö 2025	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2025	Käyttö vuonna 2025 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
32.	TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA	-	63 325,09	-	-	-	-	-	-	-	-	-
32.30.51.	Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut	Siirtomääräraha 2 v.	63 325,09	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	32.30.51.07. Palkkatuettu työ, valtionhallinto (KPY)	-	63 325,09	-	-	-	-	-	-	-	-	-
33.	SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA	-	34 279,36	-	-	-	-	-	-	-	-	-
33.20.50.	Valtionosuus työttömyysetuuksien ansioturvasta ja vuorottelukorvauksesta	Arviomääräraha	15 124,02	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	33.20.50.01. Palkkatuettu työ, valtionhallinto	-	15 124,02	-	-	-	-	-	-	-	-	-
33.20.52.	Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta (nettob)	Arviomääräraha	19 155,34	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	33.20.52.01. Palkkatuettu työ, valtionhallinto	-	19 155,34	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Määrärahatilit yhteensä		-	61 494 881,71	60 101 610	54 821 472,97	5 280 049,58	60 101 522,55	87,69	2 798 645,37	53 850 645,37	48 383 462,76	5 465 184,71

Museoviraston talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Valtuudet ja niiden käyttö (1 000 €)	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö	Vuoden 2025 valtuudet						Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1 000 €)					
		Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä	Uusittu 2026 TA:ssa	Talousarviomenot 2025	Määrärahatarve 2026	Määrärahatarve 2027	Määrärahatarve 2028	Määrärahatarve myöhemmin	Määrärahatarve yhteensä
29.80.04. Museoviraston toimintamenot	29 250	0	0	0	0	0	0	2 418	2 418	2 447	2 491	28 178	35 534
Aikaisempien vuosien valtuudet	29 250							2 418	2 418	2 447	2 491	28 178	35 534
Vuonna 2025 käytettävissä olleet valtuudet		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
29.80.20. Museoviraston kulttuuri- ja nähtävyyshankkeiden tilakustannukset	144 000	0	0	0	0	0	0	0	4 640	9 309	9 476	128 787	152 212
Aikaisempien vuosien valtuudet	144 000							0	4 640	9 309	9 476	128 787	152 212
Vuonna 2025 käytettävissä olleet valtuudet		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	173 250	0	0	0	0	0	0	2 418	7 058	11 756	11 967	156 966	187 747

3. Tuotto- ja kululaskelma

Museoviraston tuotto- ja kululaskelma	1.1.2025-31.12.2025	1.1.2024-31.12.2024	Muutos-%
TOIMINNAN TUOTOT			
Maksullisen toiminnan tuotot	8 369 739,81	7 976 101,30	4,9 %
Muut toiminnan tuotot	<u>639 882,94</u>	<u>244 498,52</u>	<u>161,7 %</u>
TOIMINNAN TUOTOT YHTEENSÄ	9 009 622,75	8 220 599,82	9,6 %
TOIMINNAN KULUT			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana	1 186 138,86	1 262 279,58	-6,0 %
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	34 106,16	75 327,73	-54,7 %
Henkilöstökulut	15 209 423,39	16 752 163,63	-9,2 %
Vuokrat	27 813 860,36	29 061 624,51	-4,3 %
Palvelujen ostot	6 804 232,55	6 583 393,25	3,4 %
Muut kulut	429 916,29	566 338,41	-24,1 %
Poistot	<u>432 778,63</u>	<u>383 157,11</u>	<u>13,0 %</u>
TOIMINNAN KULUT YHTEENSÄ	-51 910 456,24	-54 684 284,22	-5,1 %
JÄÄMÄ I	-42 900 833,49	-46 463 684,40	-7,7 %
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT			
Rahoitustuotot	9 776,76	7 066,69	38,3 %
Rahoituskulut	<u>-196,88</u>	<u>-608,34</u>	<u>-67,6 %</u>
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT YHTEENSÄ	9 579,88	6 458,35	48,3 %
JÄÄMÄ II	-42 891 253,61	-46 457 226,05	-7,7 %
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT			
Kulut			
Siirtotalouden kulut paikallishallinnolle pl. hyvinvointialuehallinto	1 210 095,60	1 118 425,10	8,2 %
Siirtotalouden kulut yrityksille	671 330,00	702 714,25	-4,5 %
Siirtotalouden kulut voittoa tavoittelemattomille yhteisöille	1 277 793,63	1 982 524,39	-35,5 %
Siirtotalouden kulut kotitalouksille	897 730,00	765 401,95	17,3 %
Muut siirtotalouden kulut ulkomaille	20 500,00	10 000,00	105,0 %
Siirtotalouden kulut valtionhallinnolle	16 700,00	29 210,00	-42,8 %
Kulut yhteensä	<u>-4 094 149,23</u>	<u>-4 608 275,69</u>	<u>-11,2 %</u>
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT YHTEENSÄ	-4 094 149,23	-4 608 275,69	-11,2 %
JÄÄMÄ III	-46 985 402,84	-51 065 501,74	-8,0 %
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA			
Perityt arvonlisäverot	1 348 682,98	1 215 416,39	11,0 %
Suoritetut arvonlisäverot	<u>-8 994 020,71</u>	<u>-8 824 126,74</u>	<u>1,9 %</u>
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA YHTEENSÄ	-7 645 337,73	-7 608 710,35	0,5 %
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ	-54 630 740,57	-58 674 212,09	-6,9 %

4. Tase

Museoviraston tase	31.12.2025	31.12.2024	Muutos-%
VASTAAVAA			
KANSALLISOMAISUUS			
Muu kansallisuusomaisuus	2 716 505,71	2 651 443,71	2,5 %
KANSALLISOMAISUUS YHTEENSÄ	2 716 505,71	2 651 443,71	2,5 %
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET			
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET			
Muut pitkävaikutteiset menot	283 588,28	44 546,60	536,6 %
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET YHTEENSÄ	283 588,28	44 546,60	536,6 %
AINEELLISET HYÖDYKKEET			
Rakennukset	12 983,41	13 573,56	-4,3 %
Rakennelmat	104 070,09	36 021,77	188,9 %
Koneet ja laitteet	755 974,34	775 057,23	-2,5 %
Kalusteet	2 409 750,56	2 051 266,74	17,5 %
Muut aineelliset hyödykkeet	80 330,31	80 330,31	0,0 %
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	686 149,58	0,00	-
AINEELLISET HYÖDYKKEET YHTEENSÄ	4 049 258,29	2 956 249,61	37,0 %
KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET			
Käyttöomaisuusarvopaperit	121 984,00	121 984,00	0,0 %
KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET YHTEENSÄ	121 984,00	121 984,00	0,0 %
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET YHTEENSÄ	4 454 830,57	3 122 780,21	42,7 %
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS			
VAIHTO-OMAISUUS			
Valmiit tuotteet/Tavarat	185 823,06	219 929,22	-15,5 %
VAIHTO-OMAISUUS YHTEENSÄ	185 823,06	219 929,22	-15,5 %
LYHYTAIKAISET SAAMISET			
Myyntisaamiset	364 633,89	292 939,82	24,5 %
Siirtosaamiset	9 140,48	49 436,39	-81,5 %
Muut lyhytaikaiset saamiset	8 088,75	2 060,40	292,6 %
LYHYTAIKAISET SAAMISET YHTEENSÄ	381 863,12	344 436,61	10,9 %
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT			
Kassatilit	3 280,00	3 280,00	0,0 %
Maksuliiketililit	-240,75	-218,09	10,4 %
Muut rahat ja pankkisaamiset	5 216 548,58	4 940 929,28	5,6 %
Sisäisen rahaliikkeen tilit	7 500,31	9 013,91	-16,8 %
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT YHTEENSÄ	5 227 088,14	4 953 005,10	5,5 %
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ	5 794 774,32	5 517 370,93	5,0 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	12 966 110,60	11 291 594,85	14,8 %

Museoviraston tase	31.12.2025	31.12.2024	Muutos-%
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
Valtion pääoma 1.1.1998	27 108 878,62	27 108 878,62	0,0 %
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-32 027 388,82	-32 779 263,88	-2,3 %
Pääoman siirrot	55 953 028,93	59 426 087,15	-5,8 %
Tilikauden tuotto-/kulujaämä	-54 630 740,57	-58 674 212,09	-6,9 %
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	-3 596 221,84	-4 918 510,20	-26,9 %
RAHASTOIDUT VARAT			
Lahjoitusten pääomat ja muut rahastoidut varat	5 216 548,58	4 940 929,28	5,6 %
RAHASTOIDUT VARAT YHTEENSÄ	5 216 548,58	4 940 929,28	5,6 %
VIERAS PÄÄOMA			
LYHYTAIKAINEN			
Saadut ennakot	1 212 907,02	1 252 143,38	-3,1 %
Ostovelat	1 580 218,57	1 259 853,01	25,4 %
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	267 476,83	278 143,28	-3,8 %
Edelleen tilittävät erät	289 887,97	294 045,21	-1,4 %
Siirtovelat	2 633 680,79	2 593 835,15	1,5 %
Muut lyhytaikaiset velat	<u>5 361 612,68</u>	<u>5 591 155,74</u>	<u>-4,1 %</u>
LYHYTAIKAINEN YHTEENSÄ	11 345 783,86	11 269 175,77	0,7 %
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	11 345 783,86	11 269 175,77	0,7 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>12 966 110,60</u>	<u>11 291 594,85</u>	<u>14,8 %</u>

5. Liitetiedot

Liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

- 1) Budjetoinnissa ei ole tapahtunut muutoksia edelliseen vuoteen verrattuna.
- 2) Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu euroiksi käyttämällä Euroopan keskuspankin noteeraamaa valuuttakurssia.
- 3) Kansallisomaisuudesta ei tehdä poistoja. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen käyttöiän mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintahinnasta. Kansallisomaisuuden ja käyttöomaisuuden osalta ei ole tilikauden aikana tehty arvonorotuksia. Hankintamenon määrittelyssä ei ole tilinpäätöksessä tapahtunut muutoksia edelliseen tilinpäätökseen verrattuna.
- 4) Tilikaudelle ei kohdistunut merkityksellisiä aikaisempiin vuosiin kohdistuvia tuottoja ja kuluja, talousarviotuloja ja -menoja eikä virheiden korjauksia.
- 5) Vuonna 2025 tuli voimaan merkittäviä tilinpäätöskaava- ja tilikarttamuutoksia. Tiedot on muutettu vertailuvuoden osalta vastaamaan raportointivuotta. Muutokset voivat vaikuttaa tilinpäätöksen vertailtavuuteen edellisen vuoden tietojen kanssa.

Kirjauskäytäntömuutoksia:

- Liikekirjanpidon tilikartan mukaisille sisäisille tileille ja kumppanikoodeille kirjataan vuodesta 2025 alkaen myös ne erät, joissa vastapuolena on valtion liikelaitos. Muutos johtuu valtiontalouden yhdisteltyjen laskelmien laatimisesta vuodesta 2025 alkaen. Yhdistellyt laskelmat laaditaan talousarviotalouden, talousarvion ulkopuolella olevien valtion rahastojen ja valtion liikelaitosten muodostamasta kokonaisuudesta ja laskelmilta eliminoidaan sisäiset erät sisäisten tilien ja kumppanikoodien avulla.
 - Tällä on vaikutusta lähinnä tarkasteltaessa tietoja tilitasolla. Mutta ei ole vaikutusta kirjanpitoliedoista muodostettavien tilinpäätöslaskelmien vertailtavuuteen edelliseen vuoteen nähden, koska sisäiset tilit sisältyvät samoille riveille kuin ulkoiset tilit, joilla vastaavat kirjaukset olivat edellisenä vuonna. Huom. kuitenkin joidenkin liitteiden kaavamuutokset, joissa sisäiset erät esitetään omalla rivillä (esim. liitteet vastuista, annetuista lainoista ja taseen rahoituseristä).
- Tilikartasta poistettiin tililuokka 6 Satunnaiset tuotot ja kulut
 - Aiemmin tämän tililuokan tileille kirjatut saadut korvaukset ja kertaluonteiset tuotot kirjataan vuodesta 2025 alkaen tiliryhmään 39 Muut toiminnan tuotot perustetuille tileille 39860 Saadut korvaukset ja 39870 Kertaluonteiset tuotot. Vastaavasti maksetut korvaukset ja kertaluonteiset kulut kirjataan tiliryhmään 45 Muut kulut perustetuille tileille 45910 Maksetut korvaukset ja 45980 Kertaluonteiset kulut. Sisäisten erien osalta käytetään tilejä 39880 Muut tuotot, sisäiset ja 45998 Muut kulut, sisäiset.
- Edellisiin tilikausiin kohdistuvien tase-erien liittyvien korjausten kirjauksissa on käytetty aiemmin satunnaisten erien tilejä. Vuodesta 2025 alkaen näissä kirjauksissa käytetään oman pääoman ryhmään tätä tarkoitusta varten perustettua tiliä 20410 Edellisiin tilikausiin kohdistuvat tasekorjaukset, valtio.

Laskelma- ja liitekaavojen muutokset:

Valtiovarainministeriö antoi 3.12.2025 määräyksen koskien kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen kaavoja ja liitteenä ilmoitettavia tietoja. Seuraavassa on kuvattu muutokset laskelma- ja liitekohtaisesti verrattuna aiempaan vastaavaan määräykseen. Lisäksi on esitetty vaikutuksia laskelmien lukuihin, kun tiedot on muutettu vertailuvuoden osalta vastaamaan raportointivuotta.

- Tuotto- ja kululaskelma
 - Aiemmin laskelmassa omalla rivillään esitetyt vuokrat ja käyttökorvaukset sisältyvät nyt riville maksullisen toiminnan tuotot.
 - Vuokrat ja käyttökorvaukset siirretään kohtaan Maksullisen toiminnan tuotot. Summa: 2 804 099,09 €.
 - Satunnaisten tuottojen ja kulujen rivit on poistettu. Aiemmin satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin kirjatut erät kirjataan vuodesta 2025 alkaen erän luonteen mukaisesti joko muihin toiminnan tuottoihin tai muihin kuluihin tai taseen Edellisten tilikausien pääoman muutos -riville sisältyvälle tilille.
 - Satunnaisten tuottojen saldot siirretään kohtaan Muut toiminnan tuotot. Jos kyseessä on edellisiin tilikausiin kohdistuva tase-erään liittyvä korjaus, siirretään erä taseen riville Edellisten tilikausien pääoman muutos. Summa, joka siirretty kohtaan Muut toiminnan tuotot: 135,03 €. Summa, joka siirretty taseen oman pääoman erään Edellisten tilikausien pääoman muutos: 2 553,53 €.
 - Satunnaisten kulujen saldot siirretään kohtaan Muut kulut. Jos kyseessä on edellisiin tilikausiin kohdistuva tase-erään liittyvä korjaus, siirretään erä taseen riville Edellisten tilikausien pääoman muutos. Summa, joka siirretty kohtaan Muut kulut: 2 500,00 €. Summa, joka siirretty taseen oman pääoman erään Edellisten tilikausien pääoman muutos: 0,00 €.
 - Edellä esitettävillä, muutetuilla luvuilla on vaikutus ko. yhteissummiin ja jäämiin sekä tuotto-kulujäämään, kun vertailulukuja on siirretty taseen puolelle.
- Tase
 - Aiemmin erillisinä riveinä Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat -ryhmässä esitetyt kirjanpitoyksikön tulotilit ja kirjanpitoyksikön menotilit on yhdistetty yhdeksi riviksi, jonka nimi on maksuliiketililit.
 - Kirjanpitoyksikön menotilit -summa siirretään uudelle taseen riville Maksuliiketililit. Siirretty summa: - 218,09 €.
 - Aiemmin satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin kirjatut erät kirjataan vuodesta 2025 alkaen erän luonteen mukaisesti joko muihin toiminnan tuottoihin tai muihin kuluihin tai taseen Edellisten tilikausien pääoman muutos -riville sisältyvälle tilille.
 - Edellisten tilikausien pääoman muutokseen siirretään satunnaisista eristä se osuus, joka liittyy edellisten tilikausien aktivointien korjauksiin. Siirretty summa: 2 553,53 €. Tilikauden tuotto-/kulujäämän saldo muuttuu vastaavalla summalla.
 - Lisäksi seuraavien taseen rivien nimi on muuttunut:
 - Rahastoidut varat -ryhmä oli aiemmin Rahastojen pääomat
 - Rahastoidut varat -ryhmässä oleva Lahjoitusten pääomat ja muut rahastoidut varat -rivi oli aiemmin Muut valtion rahastot ja lahjoitetut varat.
 - Nimimuutos ei vaikuta tietojen vertailukelpoisuuteen
- Liitetiedot
 - Liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset
 - Laatomisvelvoite kattaa kaikki kirjanpitoyksiköt. Aiemmin laadittu, mikäli kirjanpitoyksikön on esitettävä myös liite 7. Muutos: liite laaditaan.
 - Liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot
 - Laatomisvelvoite kattaa kaikki kirjanpitoyksiköt, joilla on kansallis- ja käyttöomaisuutta tai muita pitkävaikutteisia menoja riippumatta poistojen määrästä. Aiemmin laadittu, mikäli poistojen yhteismäärä on vähintään 1 000 000 euroa. Muutos: liite laaditaan.
 - Liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut
 - Vastuut esitetään aiemmasta poiketen vastuutyyppittäin.

Liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

[illegible]

Liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Museovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 3.

Liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Pääluokan ja tilijaottelun numero ja nimi. Tilijaottelut eritellään myöntämisvuosittain.	Peruutettu	
	Tilijaottelu	Yhteensä
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala		1 997,90
Vuosi 2023		1 997,90
29.80.50.08. Näyttelypalkkiomallin vakiinnuttaminen (KPY)	1 997,90	
Pääluokat yhteensä		1 997,90
Vuosi 2023		1 997,90

Liite 5: Henkilöstökulujen erittely

Henkilöstökulujen erittely	2025	2024	Muutos-%
Henkilöstökulut	12 751 971,57	14 174 595,39	-10,04 %
Palkat ja palkkiot	12 797 281,35	14 291 559,90	-10,46 %
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00	0,00 %
Lomapalkkavelan muutos	-45 309,78	-116 964,51	-61,26 %
Henkilösivukulut	2 457 451,82	2 577 568,24	-4,66 %
Eläkekulut	2 197 529,73	2 431 274,45	-9,61 %
Muut henkilösivukulut	259 922,09	146 293,79	77,67 %
Yhteensä	15 209 423,39	16 752 163,63	-9,21 %
Johdon palkat ja palkkiot	798 037,16	819 394,20	-2,61 %
joista tulosperusteiset erät	0,00	0,00	0,00 %
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	2 240,00	1 840,44	21,71 %
Johto	1 460,00	1 360,00	7,35 %
Muu henkilöstö	780,00	480,44	62,35 %

Liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu kirjanpitoyksikössä yhdenmukaisin periaattein käyttöömaisuushyödykkeiden taloudellisen pitoajan mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintamenusta. Varainhoitovuoden aikana ei ole tehty muutoksia poistosuunnitelmaan.

Omaisuusryhmä	Poistomenetelmä	Poistoaika vuotta	Vuotuinen poisto %	Jäännösarvo € tai %
1120 Ostetut valmisohjelmistot ja tietojärjestelmät	tasapoisto	5	20	0
1140 Itse valmistetut ja teetetut tietojärjestelmät	tasapoisto	5	20	0
1149 Muut pitkävaikutteiset menot	tasapoisto	10	10	0
1220 Asuinrakennukset	tasapoisto	50	2	0
1223 Varistorakennukset	tasapoisto	20	5	0
1229 Muut rakennukset	tasapoisto	20	5	0
1229 Muu rakennukset	tasapoisto	30	3,3	0
1230 Rakennelmat 15v	tasapoisto	15	6,66	0
1230 Rakennelmat 10v	tasapoisto	10	10	0
1250 Autot ja muut maakujetusvälineet 5v	tasapoisto	5	20	0
1250 Autot ja muut maakujetusvälineet 10v	tasapoisto	10	10	0
1251 Laivat ja muut vesikujetusvälineet	tasapoisto	7	14,3	0
1253 Raskaat työkoneet 15v	tasapoisto	15	6,66	0
1254 Kevyet työkoneet	tasapoisto	7	14,3	0
1255 ICT-laitteet 3v	tasapoisto	3	33,3	0
1255 ICT-laitteet 5v	tasapoisto	5	20	0
1256 Toimistokoneet ja laitteet	tasapoisto	5	20	0
1257 Puhelinkeskukset ja muut viestintälaitteet	tasapoisto	5	20	0
1258 Audiovisuaaliset koneet ja laitteet	tasapoisto	5	20	0
1259 Laboratoriolaitteet ja -kalusteet	tasapoisto	10	10	0
1260 Muut tutkimuslaitteet 5v	tasapoisto	5	20	0
1260 Muut tutkimuslaitteet 20v	tasapoisto	20	5	0
1260 Muut tutkimuslaitteet 10v	tasapoisto	10	10	0
1269 Muut koneet ja laitteet 5v	tasapoisto	5	20	0
1269 Muut koneet ja laitteet 10v	tasapoisto	10	10	0
1269 Muut koneet ja laitteet 15v	tasapoisto	15	6,66	0
1270 Asuin- ja toimistokalusteet 5v	tasapoisto	5	20	0
1270 Asuin- ja toimistokalusteet 10v	tasapoisto	10	10	0
1279 Muut kalusteet 5v	tasapoisto	5	20	0
1279 Muut kalusteet 10v	tasapoisto	10	10	0
1279 Muut kalusteet 15v	tasapoisto	15	6,66	0
1280 Taide-esineet	tasapoisto	ei poistoja	-	-
1301 Osakeyhtiösakkeet, asunto-osakeyhtiösakkeet ja muut osakkeet	tasapoisto	ei poistoja	-	-
1303 Muut osuudet	tasapoisto	ei poistoja	-	-

Liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Kansallisomaisuus	108 Muu kansallisomaisuus	Yhteensä					
Hankintameno 1.1.2025	2 651 443,71	2 651 443,71					
Lisäykset	65 062,00	65 062,00					
Vähennykset	0,00	0,00					
Hankintameno 31.12.2025	2 716 505,71	2 716 505,71					
Kertyneet poistot 1.1.2025	0,00	0,00					
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00					
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00					
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00					
Tilikauden arvonlennukset	0,00	0,00					
Kertyneet poistot 31.12.2025	0,00	0,00					
Arvonkorotukset	0,00	0,00					
Kirjanpitoarvo 31.12.2025	2 716 505,71	2 716 505,71					
Aineettomat hyödykkeet	114 Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä					
Hankintameno 1.1.2025	45 366,60	45 366,60					
Lisäykset	248 115,00	248 115,00					
Vähennykset	0,00	0,00					
Hankintameno 31.12.2025	293 481,60	293 481,60					
Kertyneet poistot 1.1.2025	-820,00	-820,00					
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00					
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-9 073,32	-9 073,32					
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00					
Tilikauden arvonlennukset	0,00	0,00					
Kertyneet poistot 31.12.2025	-9 893,32	-9 893,32					
Arvonkorotukset	0,00	0,00					
Kirjanpitoarvo 31.12.2025	283 588,28	283 588,28					
Aineelliset hyödykkeet	122 Rakennukset	123 Rakennelmat	125-126 Koneet ja laitteet	127 Kalusteet	128 Muut aineelliset hyödykkeet	129 Ennakkomaksut ja keskenäiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2025	27 751,00	69 931,85	1 493 989,23	2 381 342,43	80 330,31	0,00	4 053 344,82
Lisäykset	0,00	96 316,00	146 943,46	587 304,95	0,00	754 495,58	1 585 059,99
Vähennykset	0,00	-25 000,00	0,00	0,00	0,00	-68 346,00	-93 346,00
Hankintameno 31.12.2025	27 751,00	141 247,85	1 640 932,69	2 968 647,38	80 330,31	686 149,58	5 545 058,81
Kertyneet poistot 1.1.2025	-14 177,44	-33 910,08	-718 932,00	-330 075,69	0,00	0,00	-1 097 095,21
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	25 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	25 000,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-590,15	-6 739,91	-166 026,35	-228 821,13	0,00	0,00	-402 177,54
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	-21 527,77	0,00	0,00	0,00	0,00	-21 527,77
Tilikauden arvonlennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2025	-14 767,59	-37 177,76	-884 958,35	-558 896,82	0,00	0,00	-1 495 800,52
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2025	12 983,41	104 070,09	755 974,34	2 409 750,56	80 330,31	686 149,58	4 049 258,29
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset	130 Käyttöomaisuusarvopaperit	Yhteensä					
Hankintameno 1.1.2025	121 984,00	121 984,00					
Lisäykset	0,00	0,00					
Vähennykset	0,00	0,00					
Hankintameno 31.12.2025	121 984,00	121 984,00					
Kertyneet poistot 1.1.2025	0,00	0,00					
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00					
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00					
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00					
Tilikauden arvonlennukset	0,00	0,00					
Kertyneet poistot 31.12.2025	0,00	0,00					
Arvonkorotukset	0,00	0,00					
Kirjanpitoarvo 31.12.2025	121 984,00	121 984,00					

Liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Museovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 8.

Liite 9: Talousarviotaloudesta annetut lainat

Museovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 9.

Liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

	31.12.2025					Saadut osingot vuonna 2025	31.12.2024		Saadut osingot vuonna 2024
	Kappalemäärä	Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo	Omistus- osuus %	Myynti- oikeuksien alaraja %		Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo	
Käyttö- ja rahoitusomaisuusarvopaperit									
Julkisesti noteeraamattomat osakkeet ja osuudet	-	-	35 787,00	-	-	-	-	35 787,00	-
Taiteen tuki Oy	240	-	35 703,00	100,0	-	-	-	35 703,00	-
Luottokunta 7583172	1	-	84,00	-	-	-	-	84,00	-
Huoneisto- ja kiinteistöosakkeet	-	-	86 197,00	-	-	-	-	86 197,00	-
As Oy Lokkalantie 18	1	-	41 879,00	-	-	-	-	41 879,00	-
As Oy Nordenskiöldinkatu 4	1	-	44 318,00	-	-	-	-	44 318,00	-
Käyttö- ja rahoitusomaisuusarvopaperit yhteensä	-	-	121 984,00	-	-	-	-	121 984,00	-

Liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

Museovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 11.

Liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Museovirastolla ei ole myönnettyjä takauksia tai takuita tilinpäätöksessään 31.12.2025.

Muut monivuotiset vastuut

Taseen ulkopuoliset sopimukset ja sitoumukset, joiden arvo tilinpäätöshetkestä eteenpäin laskettuna on vähintään 500 000 euroa.						
Euroa	Talousarvio- menot 2025	Määrärahatarve 2026	Määrärahatarve 2027	Määrärahatarve 2028	Määrärahatarve myöhemmin	Määrärahatarve yhteensä
Vuokra- ja leasingvastuut	25 743 976,87	24 636 659,23	6 420 604,35	6 420 604,35	47 880 638,34	85 358 506,26
Tavanomaiset vastuut yhteensä, menomomentteja koskevien yleisten määräysten kohta <i>Toimintamenomäärärahat</i>	6 422 406,34	6 420 604,35	6 420 604,35	6 420 604,35	47 880 638,34	67 142 451,38
- Päätös MV 132/005/2011 ja TA 2014 1143/2013*	3 572 887,86	2 014 025,71	0,00	0,00	0,00	2 014 025,71
- Päätös MV/9/02.07.00/2013 ja TA 2014 1143/2013**	15 748 682,67	16 202 029,17	0,00	0,00	0,00	16 202 029,17
<i>joista vastuuta valtion liikelaitoksille tai talousarvion ulkopuolella oleville valtion rahastoille</i>	24 055 197,50	22 950 142,09	4 734 087,21	4 734 087,21	15 274 640,27	47 692 956,76
Sopimukset ja sitoumukset yhteensä	25 743 976,87	24 636 659,23	6 420 604,35	6 420 604,35	47 880 638,34	85 358 506,26
<i>joista vastuuta valtion liikelaitoksille tai talousarvion ulkopuolella oleville valtion rahastoille yhteensä</i>	24 055 197,50	22 950 142,09	4 734 087,21	4 734 087,21	15 274 640,27	47 692 956,76
*Kansallismuseon kiinteistöä (ml. maanalaiset tilat) koskeva vuokrasopimus, mom. 29.80.20						
**Kulttuuri- ja nähtävyysskohdekiinteistöjä koskevat vuokrasopimukset, mom. 29.80.20						

Liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Rahaston nimi	Varat 31.12.2025	Varat 31.12.2024	Käyttötarkoitus
Antellin kokoelmat ja rahavarat	573 644,54	527 464,47	Rahaston tarkoituksena on huolehtia Antellin kokoelmien hoitamisesta ja kartuttamisesta.
Hvitträsk-rahasto	113 891,94	113 891,94	Rahaston varoja voidaan käyttää eri tavoin Hvitträskin kiinteistön rakennusten, maa-alueen ja museotoiminnan hyväksi.
Museoviraston lahjoitusvarat	4 529 012,10	4 299 572,87	Rahaston varoja voidaan käyttää kulttuuriperinnön vaalimiseen ja eri tavoin Museoviraston ja sen henkilöstön toimintaedellytysten parantamiseen sekä mm. yksittäisiin hankkeisiin kokoelmien kartuttamiseksi, painatustoimintaan ja näyttelyhankkeisiin.
Yhteensä	5 216 548,58	4 940 929,28	

Liite 14: Taseeseen sisältymättömät rahastoidut varat

Nimi	Taseen loppusumma tai varojen määrä		Organisaation toiminta-alue tai varojen käyttötarkoitus
	31.12.2025	31.12.2024	
Säätiöt			
Vera Saarelan säätiö	286 620,73	272 055,30	Säätiön tarkoituksena on Vera Saarelan posliinikokoelman ylläpito ja kartuttaminen.

Liite 15: Velan muutokset

Museovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 15.

Liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Museovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 16.

Liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Museovirastolla ei ole esitettävää liitteellä 17.

Liite 18: Kilpailullisen toiminnan tuloslaskelma sekä kuvaus kustannuslaskennan periaatteista

Muinaismuistolain 15 §:n mukaiset suoritteet	
	2025
TUOTOT	
Kilpailullisen toiminnan myyntituotot	565 787,43
Kilpailullisen toiminnan muut tuotot	0,00
Tuotot yhteensä	565 787,43
KOKONAISKUSTANNUKSET	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	4 377,43
Henkilöstökustannukset	295 266,58
Vuokrat	12 287,98
Palvelujen ostot	16 143,12
Muut erilliskustannukset	42 101,33
Erilliskustannukset yhteensä	370 176,43
Tukitoimintojen kustannukset	187 159,88
Poistot	11 504,61
Korot	4 119,16
Muut yhteiskustannukset	91 724,42
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	294 508,07
Kokonaiskustannukset yhteensä	664 684,50
TULOS	-98 897,07
Tulos, %	85 %
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	0
TULOS HINTATUEN JÄLKEEN	*
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki*	
*Hintatukea ei ole ollut käytössä vuonna 2025.	

Kuvaus kustannuslaskennan periaatteista:

Kilpailullisen toiminnan tuloslaskelma sisältää muinaismuistolain 15 §:n mukaiset suoritteet. Näiden suoritteiden kirjauksissa käytetään kahta erillistä toimintokoodia. Tuloslaskelman tuotot ja erilliskustannukset perustuvat muinaismuistolain 15 §:n mukaisten suoritteiden toiminnoille kirjattuihin tuottoihin ja kustannuksiin. Henkilöstökustannukset on saatu näille toiminnoille kirjatusta työtunneista laskettujen jakopalkkojen mukaisesti. Myös osuus yhteiskustannuksista on kohdistettu tuloslaskelmaan näiden toimintojen osuuksien suhteessa. Muinaismuistolain 15 §:n mukaisten suoritteiden kirjauksissa käytetään myös omia projektikoodeja. Tarkemmat laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa.

6. Allekirjoitus

Museoviraston tilinpäätös on hyväksytty Helsingissä 27. helmikuuta 2026.

Museovirasto

Tiina Merisalo
Pääjohtaja